

Utsjoen kunnan tilinpäätös 2023

Gávecci jagiáiggi gieldda

Kahdeksan vuodenajan kunta

Utsjoen kuntastrategia	3
Toimintakertomus.....	6
Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	8
Kunnan organisaatiokaavio	11
Perustietoa kunnasta	12
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	17
Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	23
Talousarvion toteutuminen	32
Käyttötalous tehtäväalueittain	34
Kunnanhallitus	34
Elinvoimalautakunta	40
Sivistyslautakunta	50
Tekninen lautakunta	70
Tilinpäätöslaskelmat	80
Konsernilaskelmat.....	84
Tilinpäätöksen liitetiedot	88

Utsjoen kuntastrategia

Visio 2025

Utsjoki on saamelaisia perinteitä kunnioittava ja rohkeasti tulevaisuuteen suuntaava kunta. Kunnan elinvoimaisissa kylissä tuotetaan palveluja sekä saamen että suomen kielellä. Utsjoki on tunnettu luontaiselinkeinoistaan, kansainvälisestä elinkeinotoiminnastaan sekä kulttuuri- ja luontomatkailupalveluistaan.

Arvot

Elävä saamelaiskulttuuri

Arvo tarkoittaa saamen kielen kuulumista ja saamelaiskulttuurin näkymistä arjessa. Toiminnassa arvo näkyy saamenkielisten ja saamelaiskulttuurilähtöisten palveluiden tietoisena ja aktiivisena kehittämisenä.

Luonto kulttuuriympäristönä

Arvo tarkoittaa kuntalaisten luonnonkäyttömahdollisuuksien ja saamelaiskulttuurin turvaamista. Paikallinen luontokäsitys on laaja pitäen sisällään luonnon kestävä monikäytön, elinkeinot ja ihmisten elinympäristön. Luonnonkäyttöön liittyvä edunvalvonta on keskeisessä osassa kunnan toimintaa.

Yhdenvertaisuus

Arvo tarkoittaa yhdenvertaisia ja yksilöllisesti suunniteltuja palveluja kaikille kuntalaisille. Saamen kieleen ja kulttuuriin liittyvää yhdenvertaisuutta edistetään aktiivisesti. Yhdenvertaisuutta tukee monipuolinen rajat ylittävä yhteistyö Norjan kanssa.

Suunnitelmallisuus

Arvo näkyy sujuvuutena, tehokkuutena ja avoimuutena päätöksentekoprosesseissa, toimivina ja yhdenvertaisina palveluina sekä tulevaisuuden turvaavana määrätietoisena edunvalvontana.

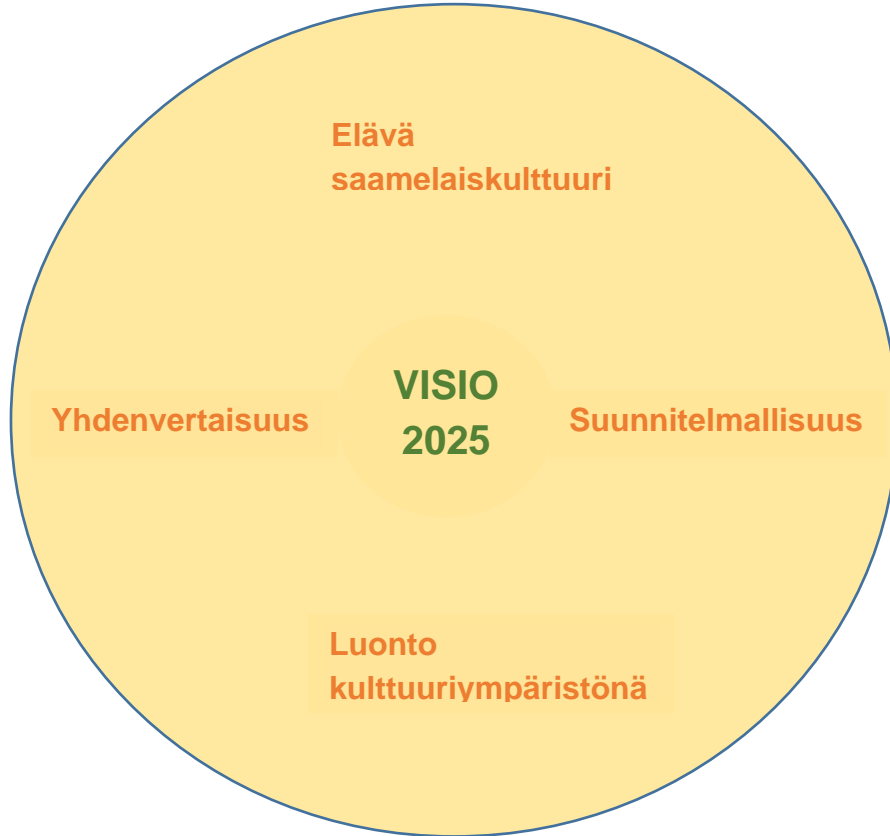
Strategiset painotukset

1. Kestävä kuntatalous
2. Kunta alueena on kilpailukykyinen ja elinvoimainen
3. Aukkaat saavat hyvät palvelut saamen ja suomen kielillä
4. Kunta on vetovoimainen ja haluttu työnantaja

Visio, arvot ja strategiset painotukset

Kestävä kuntatalous

Kilpailukykyinen ja elinvoimainen
Utsjoki

Hyvät palvelut saamen ja
suomen kielillä

Vetovoimainen ja haluttu
työnantaja

Kestävä kuntatalous

Tavoitteet

- Kunnan talous on tasapainossa
- Investointien suunnitelmallisuus – esimerkiksi tehdään kiinteistöjen käyttö- ja korjaussuunnitelma investointikaudelle (4 v.)
- Verorahoituspohjan vahvistaminen – elinkeinostrategian toimeenpano
- Hankintaosaamisen vahvistaminen

Kunta alueena on kilpailukykyinen ja elinvoimainen

Tavoitteet

- Vahvistetaan yritystoiminnan toimintaedellytyksiä – toteutetaan elinkeinostrategiaa tukevia kehittämishankkeita
- Parannetaan rajakaupan, viennin ja rajatyön edellytyksiä – edunvalvontaa ja Utsjoki-mallin jatkohankkeet
- Haetaan aktiivisesti uusia ja innovatiivisia kestävän kehityksen mukaisia liiketoimintamahdollisuuksia
- Edistetään luontaiselinkeinoja ja mm. luontoon ja kulttuuriin pohjautuvia kestäviä liiketoimintamahdollisuuksia osana elinkeinostrategian toteutusta

- Edistetään monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen pohjautuvien työpaikkojen ja yritystoiminnan syntymistä – Áilegas-keskuksen kehittäminen
- Luontoon ja kulttuuriin pohjautuvan matkailuelinkeinotoiminnan kehittäminen ja kansainvälistyminen – esim. matkailustrategian tekeminen
- Tuetaan kyläkeskusten kehitystä ja elinvoimaisuutta huomioiden niiden vahvuudet
- Lapsiperheiden määrän lisääminen – kunta asuntorakentamisen edistäjänä ja hyvät monikieliset lapsiperheiden palvelut
- Päiväkoti- ja kouluverkoston säilyttäminen ja kehittäminen kyläkeskuksissa
- Tuetaan kaavoituksella elinkeinotoimintaa ja asuntorakentamista
- Saavutettavuuden ja logistiikan kehittäminen – edunvalvonnan tehostaminen sekä aktiivinen vaikuttaminen ja osallistuminen maakuntakaavan laadintaan
- Omaleimaisen kuntaimagon vahvistaminen – viestintäsuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen

Asukkaat saavat hyvät palvelut saamen ja suomen kielillä

Tavoitteet

- Palveluiden lähtökohtana on asiakastyytyväisyys, palveluiden riittävyys, oikea kohdentuvuus ja oikeellisuus
- Turvataan ja kehitetään lähipalveluiden saatavuutta
- Edunvalvonta sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä
- Edunvalvonta julkisten viranomaispalveluiden turvaamiseksi ja pysymiseksi
- Parannetaan saamenkielisten palveluiden tarjontaa mm. lisäämällä saamenkielisen henkilöstön määrää
- Lisätään sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksia ottamalla käyttöön uusia palvelumuotoja
- Osallistetaan asukkaat kunnan palveluiden kehittämiseen laajentamalla kuntalaisten kuulemista
- Vahvistetaan Norjan kanssa tehtävää yhteistyötä ja sitä kautta parannetaan palvelujen saatavuutta

Kunta on vetovoimainen ja haluttu työnantaja

Tavoitteet

- Parannetaan ulkoista ja sisäistä viestintää viestintäsuunnitelman mukaisella toiminnalla
- Tuetaan työntekijöiden osaamisen kehittämistä koulutussuunnitelman mukaisesti
- Tuetaan työhyvinvointia ja työssä jaksamista
- Järjestetään työntekijöille hyvät ja asianmukaiset työvälineet ja työtilat

Toimintakertomus

Toimintakertomusta ja tilinpäätöstä koskevat säännökset

Tilinpäätöstä koskevat säädökset on esitetty kuntalain pykälissä 113-115. Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2023 oli muutoksen vuosi niin Utsjoen kunnassa kuin myös yhteiskunnallisesti. Kunnanjohtaja Taina Pieski siirtyi toisiin tehtäviin 1.8.2023 alkaen ja kunnanjohtajan tehtävät siirtyivät hallintosäännön mukaisesti elinvoimajohtaja Tanja Lepistölle. Uuden kunnanjohtajan rekrytointi aloitettiin kesäkuussa 2023 ja uusi kunnanjohtaja saatiin rekrytoitua marraskuussa. Henkilöstövaihdokset eivät vaikuttaneet Utsjoen kunnan toimintaan ja suunnitellut tavoitteet, kuten mm. uuden kuntastrategian hyväksyminen saavutettiin suunnitellusti. Lisäksi 1.5.2023 aloitti kunnan uudessa virassa hyvinvointijohtajana allekirjoittanut.

Vuosi 2023 oli myös ensimmäinen vuosi, jolloin kunnan sote-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi Lapin hyvinvointialueelle. Tämä aiheutti kunnassa merkittäviä lisätöitä erityisesti taloushallinnon puolella. Lisäksi erilaiset yhteistyö ja rajapintakuviot Lapin hyvinvointialueen kanssa aiheuttivat haasteita epäselvien ohjeiden ja sopimusten vuoksi. Tämä yhteisten pelisääntöjen löytäminen varmasti vie oman aikansa ja yhteistyön rakentaminen vaatii vielä tulevana vuosina paljon yhteistyötä.

Kuntien rahoituspohja tulee heikkenemään tulevaisuudessa. Tämä näkyy myös Utsjoen kunnan tulevaisuuden näkymissä. Talous suhteessa jo tehtyjen investointien rahoitustarpeisiin sekä tuleviin mahdollisiin investointeihin on selkeästi pienempi. Satsaukset elinvoimaan ja erityisesti matkailun kehittämiseen, sujuvaan asiakastyöhön ja laadukkaisiin peruspalveluihin tulevat olemaan elinvoimaisen kunnan elinehto. Utsjoen kunnassa väestö ikääntyy ja Tenojoen kalastuskielto aiheutti haasteita ei vain kunnan talouden näkökulmasta vaan myös yrittäjien toimeentulon, kuntalaisten hyvinvoinnin ja jokisaamelaisen kulttuurin säilymisen näkökulmasta.

Kunnan perustehtävä on huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä. Kunnassa järjestettiin erilaisia tapahtumia kuntalaisille kulttuuri ja vapaa-aikatoimen sekä kansalaisopiston toimesta. Tekninen toimi jatkoi Utsjoen kirkonkylän asemakaavoitusta kaavoitustyöryhmän voimin ja Isonkivenvaaraan rakennettiin P-alue. Lisäksi Utsjoen kirkonkylän entinen paloasemahalli saneerattiin. Karigasniemen asemakaavasta laadittiin luonnos. Kunnan talouden elvyttämisen näkökulmasta tärkeänä nostona mainittakoon kiinteistötyöryhmän työskentelyn tuloksena saatu ratkaisuehdotus tarpeettomien rakennusten / rakennusosien kohtaloista.

Elämme muutoksen aikaa monessa asiassa. Valtionosuudet ovat meille kunnassa tärkeitä ja toivon näissä näkyvän myös positiivista virettä tulevan valtionosuusuudistuksen myötä myös saamelaisalueen kuntiin. Yhteistyö saamelaiskäräjien kanssa on vuonna 2023 ollut hyvää erityisesti sivistystoimen osalta ja yhteistyön merkitys heijastuu kaikkiin toimialoihin.

On aika kiittää teitä kaikkia työntekijöitä ja poliittisia päättäjiä, kuntalaisia, yrityksiä ja yhdistyksiä hyvästä yhteistyöstä. Pidetään katse tiukasti tulevaisuudessa ja ymmärretään menneitä - yhteisenä tahtotilana on tehdä Utsjoen kunnasta elinvoimainen ja pitovoimainen kunta.

Utsjoella 9.4.2024 Päivi Kontio, kunnanjohtaja

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto

Utsjoen kunnan ylin päättävä toimielin on kunnanvaltuusto, jossa on yhteensä 15 valtuutettua, valtuuston toimikausi alkoi 1.8.2021, uudet puheenjohtajat valittiin 23.8.2021. Kunnanvaltuuston puheenjohtajana on Uula Tapiola (Kesk), Sammoli Lukkari (Kok) ja Mika Aikio (Sdp).

Jäsenet

Tapiola Uula, puheenjohtaja 21.6.2023 saakka, Pohjanrinne Arto 21.6.2023 lähtien
Lukkari Sammoli, I varapuheenjohtaja 21.6.2023 saakka, Tapiola Uula 21.6.2023 lähtien
Aikio Mika, II varapuheenjohtaja
Ahlakorpi Anni
Guttorm Urho
Guttorm Väinö
Jaatinen Eeva 23.10.2023 saakka, Nuorgam Eeva 23.10.2023 lähtien
Konttinen Pirjo
Kordelin Marjatta
Laiti Niila
Länsman Vesa
Manninen Ismo
Niittyvuopio-Valle Laura
Pohjanrinne Arto
Tapiola Ilmari

Valtuusto kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä seitsemän kertaa, käsiteltyjä asioita oli 70.

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa sille kuntalaissa ja hallintosäännössä säädetyistä tehtävistä. Kunnanhallituksessa on seitsemän (7) jäsentä, jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kunnanhallituksen puheenjohtajana on vuonna 2022 toiminut Väinö Guttorm ja varapuheenjohtajana Vesa Länsman.

Jäsenet

Guttorm Väinö, puheenjohtaja
Länsman Vesa, varapuheenjohtaja
Kordelin Marjatta
Pohjanrinne Arto 21.6.2023 saakka,
Rasmus Niku 21.6.2023 lähtien
Niittyvuopio-Valle Laura
Holmberg Aslak
Ahlakorpi Anni

Varajäsenet

Konttinen Pirjo
Guttorm Urho
Hekkanen Eemeli
Porsanger Veikko
Jaatinen Eeva 23.10.2023 saakka, Wargh
Kirsi-Marja 23.10.2023 lähtien
Rasmussen Riikka
Tapiola Ilmari

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2023 13 kertaa, käsiteltyjä asioita oli yhteensä 208. Oikaisuvaatimuksia kunnanhallitukselle tehtiin yhteensä 0 kpl.

Lautakunnat ja muut yhteistyöelimet, joissa kunnan edustus

Elinvoima- ja tekninen lautakunta

Jäsenet

Lukkari Sammoli, puheenjohtaja
 Jaatinen Eeva, varapuheenjohtaja
 23.10.2023 saakka, Wargh Kirsi-Marja
 23.10.2023 lähtien
 Tapiola Uula
 Guttorm Urho
 Konttinen Pirjo
 Manninen Terttu
 Hekkanen Eemeli
 Aikio Mika
 Ahlakorpi Anni

Varajäsenet

Valle Petteri
 Adamova Anastassia
 Länsman Arvi
 Halonen Markku
 Rautajoki Mervi
 Koskenniemi Mika
 Kinnunen Mirjami
 Rasmussen Riikka
 Länsman Nilla-Pekka

Elinvoima- ja tekninen lautakunta kokoontui 9 kertaa ja käsitteli 114 asiaa.

Sivistyslautakunta

Jäsenet

Halonen Leevi, puheenjohtaja 23.10.2023
 saakka, Guttorm Urho 23.10.2023 lähtien
 Hekkanen Eemeli, varapuheenjohtaja
 Halonen Kai
 Valle Liisa
 Seurujärvi Pirjo
 Aikio Elle
 Aikio Esko

Varajäsenet

Adamova Anastassia
 Koistinen Miia
 Koskenniemi Mika
 Holma Lotta
 Guttorm Urho 23.10.2023 saakka, Jämsä
 Joel 23.10.2023 lähtien
 Holmberg Aslak
 Niittyvuopio Anni-Sofia

Sivistyslautakunta kokoontui 10 kertaa ja teki päätöksen 142 asiasta.

Tarkastuslautakunta

Jäsenet

Manninen Ismo, puheenjohtaja
 Laiti Niila, varapuheenjohtaja
 Nuorgam Eeva

Varajäsenet

Roivas Osmo
 Niittyvuopio Anni-Sofia
 Nousuniemi Jouni Esa

Tarkastuslautakunta kokoontui 3 kertaa ja teki päätöksen 28 asiasta.

Keskusvaalilautakunta

Jäsenet

Guttorm Raimo Esa, puheenjohtaja
 Tapiola Laura, varapuheenjohtaja
 Länsman Maija
 Siirpää Leena
 Ahlakorpi Arto

Varajäsenet

Manninen Terttu
 Guttorm Oiva
 Jaatinen Antti 23.10.2023 saakka, Jouni
 Esa Nousuniemi 23.10.2023 lähtien
 Pyrhönen Pekka
 Holma Lotta
 Adamova Anastassia

Aikio Ara

Keskusvaalilautakunta kokoontui 3 kertaa ja teki päätöksen 21 asiasta.

Vanhusneuvosto

Nuorgamin Ikäsähly, Pyrhönen Pekka,
 Sámi Siida ry, Niilo Vuomajoki ja Birit Vuolab,
 Utsjoen seurakunta, eri henkilöitä
 MLL Utsjoen yhdistys, Länsman Maija
 Karigasniemen eläkeläiset, Nousuniemi Jouni Esa
 Sámi Soster, Vuolab Marketta
 Utsjoen Eloisat ry, Malin Erkki
 Muut, Lanu Elina

Vammaisneuvosto

Utsjoen MLL, Kvist-Aikio Kirsi ja Aikio Hanna
 Utsjoen seurakunta, eri henkilöitä
 Inarin-Utsjoen kuuloyhdistys ry, Hirvelä Ritva
 Sámi Soster ry, Holmberg Veikko A.
 Utsjoen Eloisat, Malin Erkki
 Muut, Guttorm Maija-Liisa
 Nuorgamin Ikäsähly, Aurala Elli

Nuorisovaltuusto

Saijets Ellen
 Kontio Oskari
 Lukkari Nils Máhte
 Sujala Asterix
 Rytinki Leevi
 Niemelä Lilja
 Niemelä Saima
 Lehtimäki Anna
 Länsman Ánne-Káre Länsman

Kuntayhtymät ja niissä kunnan edustajat:

Lapin liitto

Jäsen

Kordelin Marjatta

Varajäsen

Ahlakorpi Anni

Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä

Jäsenet

Tapiola Uula, Pohjanrinne Arto 23.10.2023
 lähtien
 Kordelin Marjatta

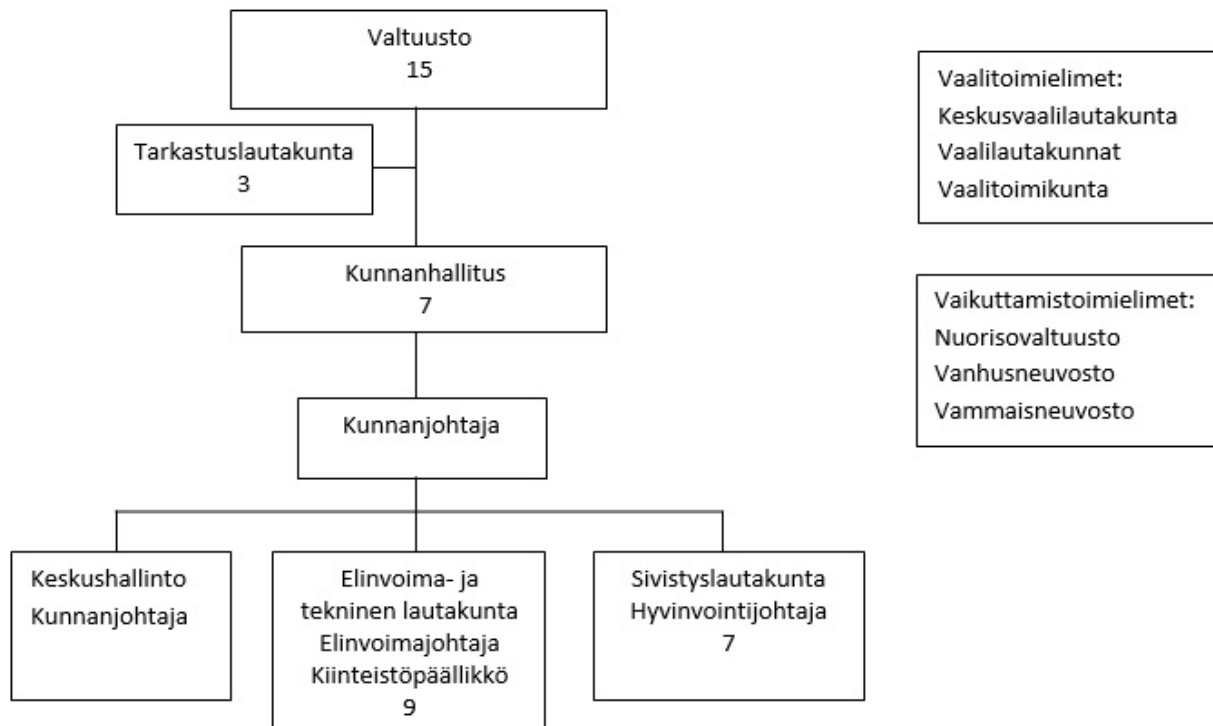
Varajäsenet

Niittyvuopio-Valle Laura
 Lukkari Sammol

Kunnan organisaatiokaavio

Utsjoen kunnassa on yhteensä 4 lautakuntaa, joiden tehtävänä on johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastata palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Talousarvion toteutuminen on esitetty tehtäväalueittain ja vastuuhenkilöittäin.

Utsjoen kunnan hallinto-organisaatio

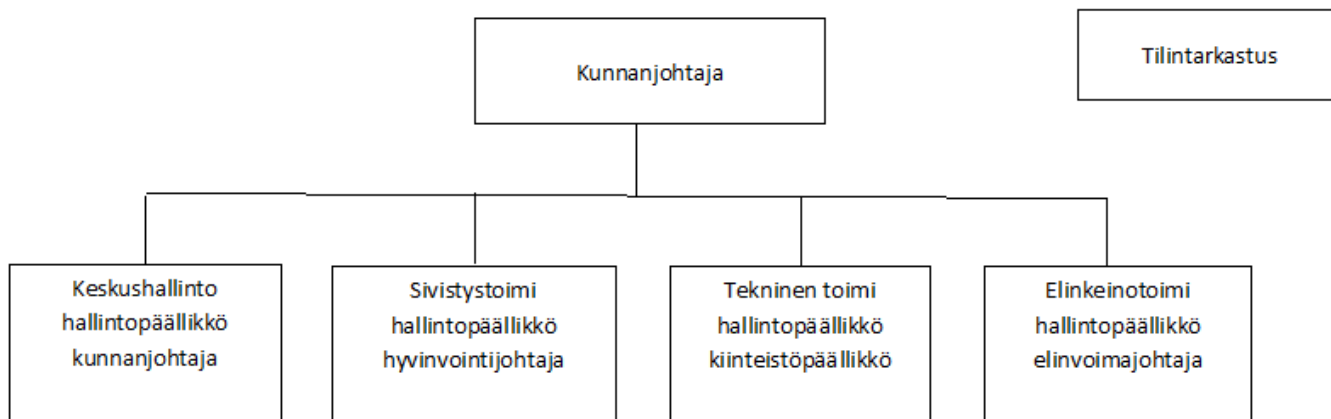

Johtoryhmä

Kuntalain mukaisia valtuustolle tilivelvollisia viranhaltijoita vuonna 2023 olivat

- keskushallinto: kunnanjohtaja Taina Pieski 5.6.2023 saakka, elinvoimajohtaja Tanja Lepistö 6.6.-31.12.2023,
- elinvoima: elinvoimajohtaja Tanja Lepistö,
- sivistystoimi: sivistysjohtaja-rehtori Virpi Veskonieni 12.1.2023 saakka, vapaa-aikasihteeri Kaisa Tapiola-Länsman 13.1.-30.4.2023, hyvinvointijohtaja Päivi Kontio 1.5.-31.12.2023 ja
- tekninen toimi: elinvoimajohtaja Tanja Lepistö 1.1.-15.1.2023, kunnanjohtaja Taina Pieski 16.1.-5.6.2023, rakennustarkastaja Markku Porsanger 6.6.-31.12.2023

Utsjoen kunnan henkilöstöorganisaatio

Perustietoa kunnasta

Väestö 31.12.

Asukkaita	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	1232	1212	1219	1176	1180	1142

Vuodesta 2018 kunnan väkiluku on vähentynyt 90 henkilöllä.

Saamelaisia	2007	2011	2015	2019	2023
	809	768	722	662	625

Lähde: Saamelaiskäräjät

Ikärakenne 31.12.2023

Ikäryhmä	Yhteensä	Miehiä	Naisia
0 – 4 vuotta	36	19	17
5 – 14 vuotta	83	49	44
15 - 24 vuotta	105	62	43
25 – 64 vuotta	538	280	258
65 – vuotta	370	196	174
Yhteensä	1142	606	536

Lähde: Tilastokeskus

31.12.2023 asukasluku oli 1142 henkilöä, vähennystä edelliseen vuoteen 38 henkilöä, 3,33 %.

Työllisyys

Utsjoen vuoden 2023 keskimääräinen työttömyysaste oli 8,4 %, 47 henkilöä. Lapin läänin vuoden 2023 keskimääräinen työttömyysaste oli 8,5 %.

Ennakkotiedon 31.12.2022 mukaan työvoimaan kuului 523 henkilöä, joista työllisiä 477 ja työttömiä 46. Työvoiman ulkopuolisia oli 657 henkilöä, joista 0-14 –vuotiaita 148, opiskelijoita 74, eläkeläisiä 391, varusmiehiä 0 ja muita 44, pitkäaikaistyöttömiä 13, huoltosuhde 1,4. Huoltosuhde (elatussuhde) kertoo kuinka monta työhön osallistumatonta (alle 17 v. ja yli 63 v.) on yhtä työllistä kohden eli kuinka monta elätettävää on yhtä elättäjää kohti.

Työttömiä	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	41	37	114	62	47	45

Työpaikat	2019	2020	2021	2022
Alkutuotanto	43	39	40	46
Jalostus	9	28	24	20
Yksityiset palvelut	150	138	152	145
Julkiset palvelut	227	220	208	210
Toimiala tuntematon	45	29	38	39
Työpaikat yhteensä	474	454	462	454
Työssäkäynti oman alueen ulkopuolella	95	94	85	73

31.12.2022 tilaston mukaan alueella työssäkäyviä oli yhteensä 454. On huomattava, että Utsjoen kunnan työpaikoissa työllistyi myös vieraskuntalaisia. Alueella asuvasta työllisestä työvoimasta (454) kävi omalla alueella työssä 381 ja oman kunnan ulkopuolella muualla Suomessa 73 henkilöä. Norjassa työssäkäyvät sisältyvät omalla alueella työllistyneiden lukuun.

Kunnan henkilöstö

Henkilöstörakenne 31.12.2023

Kokoaikaisuus/osa-aikaisuus	Palvelussuhteen luonne	M	N	YHT
kokoaikainen	määräaikainen virka tai toimi	8	26	34
kokoaikainen	oppisopimussuhteinen			
kokoaikainen	vakainainen	9	33	42
muu omasta pyynnöstä osa-aik	vakainainen	1		1
osa-aika-eläkeläinen	vakainainen			
osa-aikainen virka tai toimi	määräaikainen	1	11	12
osa-aikainen virka tai toimi	vakainainen	1	1	2
osittainen hoitovapaa	vakainainen			
sivuvirka tai sivutoimi	määräaikainen virka tai toistaiseksi	1	4	5
Yhteensä		21	75	96
		21,88 %	78,12 %	100 %

Palvelussuhde 31.12.2023	M	N	Yht	Osuus %
Vakinaiset	10	34	44	45,8
Määräaikaiset	10	42	52	54,2
Oppisopimussuhteiset				
Yhteensä	20	76	96	100 %

Vakinaisen henkilöstön ikärakenne

Vakituisen henkilökunnan keski-ikä, vuotta					
	Kunnanhallitus	Elinvoimalk	Sivistysltk	Tekninen ltk	Yhteensä
Keski-ikä	54,5	52,5	43,8	58,3	47,3

Ikä vuosina	Lukumäärä	%-osuus
alle 30	5	9,09 %
30-39	13	23,64 %
40-49	12	21,82 %
50-59	11	20,00 %
60-64	9	16,36 %
65-	5	9,09 %
Yhteensä	55	100 %
Keski-ikä	47,2	

Henkilöstön poissaolot

	2022	2023
opintovapaa	1253	1306
hoitovapaa, palkaton	626	155
koulutus	174	
ylityö	223	118
raskausvapaa	43	46
vanhempainvapaa	530	248
sairausloma	2847	1300
lapsen sairaus	79	46
poliklinikka/erikoislääkärin vastaanottokäynti/ palkallinen	45	45
kuntoutus	14	
vuosiloma	4482	1921
säästövapaa	49	
toisen viran /toimen hoito (ulkop.)	203	1
toisen viran /toimenhoito (oma työnantaja)	522	920
perhevapaa /poissaolo pakottavista perhesyistä	8	18
oppisopimus	14	11
palkattomat (yksityinen)	915	716
työtapaturma	14	
muu julkinen tehtävä (palkaton)	25	13
lomarahavapaa	197	47
50-60 vuotis-/häpäpäivä	10	4

omaehtoinen palkallinen koulutus	56	7
osittainen palkaton virkavapaa	76	23
lastentarhanopettajan VES	18	5
Muu virkavapaus/työloma	883	859
osittain palkaton virkavapaa	76	
yleisvaarallinen tartunta	520	
Yhteensä	13728	7 808

Poissaolot on ilmoitettu kalenteripäivinä.

Henkilöstötyön tavoitteena on motivoitunut, palveluhenkinen ja työnsä osaava henkilöstö, joka on sitoutunut valtuuston asettamiin toiminnallisiin ja talouden tavoitteisiin. Henkilöstöilmapiiriä parannetaan ja vakiinnutetaan.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista sekoista

Henkilöstöriskit

Vakituisen henkilöstön keski-ikä on vuoden aikana noussut noin kaksi vuotta. Viran- ja toimenhaltijoiden siirtyessä eläkkeelle avautuviin virkoihin on vaikea saada pätevää henkilöstöä, ongelma on erityisesti saamenkielisen henkilöstön kohdalla merkittävä. Palvelurakenne on ohut ja helposti haavoittuva.

Rahoitusriskit

Rahoitukselliseksi riskeiksi luetaan korko-, valuutta-, maksuvalmius- ja luottoriskit. Korjausvelka, vanhat rakennukset ja uudet välttämättömät investoinnit muodostavat merkittävän riskin. Maksuvalmius on kunnalla tällä hetkellä hyvällä tasolla.

Kunnan takausvastuut

	2023
Kiinteistö Oy Ringinvatro	1 008 271,31
Kuntien takauskeskus	9 789 079,00

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen. Valvonnan tarkoitus on myös ennaltaehkäistä ja todeta erehdyksiä, virheitä ja väärinkäytöksiä. Sisäisen valvonnan avulla tulee myös varmistaa organisaation eri tasojen yhteistyön riittävyys ja toimivuus.

Sisäinen valvonta jakaantuu sisäiseen tarkkailuun, luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan ja sisäiseen tarkastukseen. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan suunnitellulla ja hyväksytyllä tavalla sekä tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Kukin esimies vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä tarkkailusta.

Seuranta on luottamushenkilöille kuuluva sisäisen valvonnan osa. Seurannan keskeisiä tehtäviä on raportointivelvollisuus, raportoinnin toteutuksen valvonta ja tehtyjen päätösten seuranta.

Sisäinen tarkastus on valvonnan näkyvin osa. Sisäinen tarkastus on julkista toimintaa, jossa tarkastuksen kohde tietää toimintansa olevan arvioinnin kohteena.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Kunnanhallitus nimeää toimikaudekseen sisäisen tarkastuksen toimikunnan. Toimikunta seuraa mm. kunnanhallituksen ohjeiden ja

määräysten noudattamista. Lautakuntien tehtävänä on kontrolloida suunnitelmien ja tavoitteiden toteutumista sekä seurata talousarvion toteutumista. Hallintokunnan päällikkö vastaa toiminnan johtamisesta sekä toiminnan tuloksellisuuden ja seurannan raportoinnista.

Kuntalain 14 §n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, ja ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi määräykset kunnan hallintosäännössä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut:

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kunnanhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Kunnanhallituksen alaiset toimielimet vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Johtavien viranhaltijoiden, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti (sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle).

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa ja säännösten päivittämistä on käsitelty johtoryhmässä. Hallintokuntia on kehoitettu erityiseen tarkkuuteen talousarvion toteutumisen seurannassa ja kehoitettu ajoissa reagoimaan mm. tarvittavien ylitysoikeuksien hakemiseen. Lautakunnat, kunnanhallitus ja valtuusto ovat jokaisessa kokouksessa saaneet hallintopäälliköiden katsauksen ja arvion taloustilanteesta.

Kunnan tytäryhtiöiden talouden seuranta on tehostettu ja talouden tervehdyttäminen on ollut erityistoimien kohteena.

Kunta vakuuttaa omaisuuden turvaavasti. Sijoitustoimintaa ei harjoiteta ja takauksia ei pääsääntöisesti ole annettu. Vanhat takaukset koskevat tytäryhtiöiden lainojen takauksia.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 389	4 003
Toimintakulut	-8 491	-16 477
Toimintakate	-5 102	-12 475
Verotulot	2 954	5 001
Valtionosuudet	3 860	8 405
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	21	10
Muut rahoitustuotot	27	163
Korkokulut	-135	-90
Muut rahoituskulut	-6	-18
Rahoitustuotot ja -kulut	-93	65
Vuosikate	1 620	996
Poistot ja arvonalentumiset	-782	-682
Suunnitelman mukaiset poistot		
Poistot ja arvonalentumiset	-782	-682
Tilikauden tulos	838	314
Tilinpäätössiirrot	22	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	860	314

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	39,9	24,3
Vuosikate/Poistot, %	207	146
Vuosikate, euroa/asukas	1 418,6	843
Asukasmäärä	1142	1 181

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tuloslaskelma sisältää vain ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuloslaskelman toimintakate kuvaa käyttötalouden menojen ja tulojen suhdetta, kuinka paljon käyttömenoja joudutaan tuottojen lisäksi kattamaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate vuodelta 2023 oli -5 102 milj. €.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos. Vuosikate ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot.

Tilikausi 2023 oli 859 520,18 € ylijäämäinen.

Toimintatuottojen/toimintakulujen tunnusluku osoittaa kuinka paljon toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Kunnan käyttötalouden tuloilla katettiin vuonna 2023 käyttötalouden menoja 39,9 %.

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
 $=100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista
 $=100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa per asukas
 $= \text{Vuosikate} / \text{asukasmäärä}$

Kaikki tunnusluvut, jotka perustuvat asukaskohtaiseen euromäärään, muuttuvat myös asukasluvun muutosten myötä.

Toiminnan rahoitus**Rahoituslaskelma**

	2023	2022
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3	996
Tulorahoituksen korjauserät	-6	-53
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 614	943
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-205	-1 074
Rahoitusosuudet investointimenoihin	18	282
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6	58
Investointien rahavirta yhteensä	-183	-734
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 432	209
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	1	53
Antolainauksen muutokset yhteensä	1	53
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	250	1 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-984	-1 008
Lyhytaikaisten lainojen muutos	250	2
Lainakannan muutokset yhteensä	-484	-6
Muut maksuvalmiuden muutokset	456	-665
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos		-771
Korottomien velkojen muutos		106
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-26	-617

RAHAVAROJEN MUUTOS	1 406	-409
Rahavarat 31.12.	2 174	768
Rahavarat 1.1.	768	1 177
Rahavarojen muutos	-1 406	-409
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, €		-7 487
Investointien tulorahoitus, %	863,77	125,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,18	0,7
Lainanhoitokate	1,57	1,0
Kassan riittävyys (pv)	80,8	15
Asukasmäärä	1 142	1 181

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Samoin kuin tuloslaskelmassa, myös rahoituslaskelmassa luvut sisältävät vain ulkoiset rahan lähteet ja rahan käytön.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa.

Kunnan rahavarat vuoden lopussa olivat 768 461 €. Vuoden ajalta kassan riittävyys suhteessa menoihin on ollut 80,8 päivää.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, %
 $=100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate
 $= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Rahavarat 31.12
 $= \text{Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset}$

Kassan riittävyys (pv)
 $= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	17 708	18 777	OMA PÄÄOMA	8 310	7 434
Aineettomat hyödykkeet	171	422	Peruspääoma	2 400	2 384
Aineettomat oikeudet	34	262	Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	106	106
Muut pitkävaikutteiset menot	69	115	Edell. tilik. yli-/alijäämä	4 944	4 631

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	69	45	Tilikauden yli-/alijäämä	860	314
Aineelliset hyödykkeet	14 942	15 534	Poistoero	22	55
Maa- ja vesialueet	510	510	Muut pakolliset varaukset	7	7
Rakennukset	12 199	12 722	Muut toimeksiantojen pääomat	1	1
Kiinteät rakenteet ja laitteet	453	504			
Koneet ja kalusto	26	133			
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	1 754	1 664	VIERAS PÄÄOMA	12 397	14 338
			Pitkäaikainen	9 307	10 331
			Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	9 306	10 330
Sijoitukset	2 595	2 822	Muut velat/ Liittymismaksut ja muut velat	1	1
Osakkeet ja osuudet	1 266	1 492	Lyhytaikainen	3 090	4 007
			Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	1 531	990
Muut lainasaamiset	1 329	1 330	Saadut ennakot	380	304
			Ostovelat	543	756
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Muut velat	132	213
Muut toimeksiantojen varat			Siirtovelat	505	1 743
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	20 747	21 834
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 038	3 056			
Vaihto-omaisuus	5	5			
Lyhytaikaiset saamiset	859	2 282			
Myyntisaamiset	242	393			
Lainasaamiset		0			
Muut saamiset	382	978			
Siirtosaamiset	236	911			
Rahat ja pankkisaamiset	2 174	768			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	20 747	21 834			

Taseen tunnusluvut

	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	41,0	34,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	117,8	80,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	5 804	4 944
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	5 082	4 187
Lainakanta 31.12., 1000 €	10 836	11 576
Lainakanta 31.12., €/asukas	9 489	9 801
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	10 855	11 614
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	9 505	9 834
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	1 329	1 330
Asukasmäärä	95	1181

Kunnan taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Suhteellinen velkaantuneisuus-% kertoo kuinka, paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Taseen tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuusaste %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Suhteellinen velkaantuneisuus %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)} / \text{Asukasmäärä}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$$

Lainakanta 31.12

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Lainat euroa/asukas

$$= \text{Lainakanta 31.12} / \text{Asukasmäärä}$$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

$$= \text{Lainat ja vuokravastuut 31.12} / \text{Asukasmäärä}$$

Lainasaamiset 31.12

$$= \text{Sijoituksiin merkityt jvk} - \text{lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

Kokonaistulot ja -menot

Tulot	1 000 €	%	Menot	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	3 389	31,5	Toimintakulut	8 491	86,4
Verotulot	2 954	27,4			
Valtionosuudet	3 860	35,8			
Korkotuotot	21	0,2	Korkokulut	135	1,4
Muut rahoitustuotot	27	0,3	Muut rahoituskulut	6	0,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-6	-0,1			
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	18	0,2	Investointimenot	205	2,1

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6	0,1			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	1	0	Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	250	2,3	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	984	10
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	250	2,3			
Kokonaistulot yhteensä	10 769	100 %	Kokonaismenot yhteensä	9 820	100 %

Kokonaismenot ja -tulot ovat varsinaisesta toiminnasta, investoinneista ja rahoitustoiminnasta kootut rahan lähteet ja käytöt.

Kunnan kokonaistulot vuonna 2023 olivat 10,769 milj. € ja kokonaismenot 9,820 milj.€. Vuoden 2023 tulojen ja menojen erotus on 0,949 milj. €. Yksittäisistä tuloista valtionosuudet olivat korkeimmat 3,860 milj. €, 35,8 % tuloista. Toimintakuluihin meni 8,491 milj. €, 86,4 % menoista.

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernirakenne

Utsjoen kunnan kuntakonsernin rakenne:	Yhdistetty lkm	Ei yhdistetty lkm
Tytäryhteisöt Kiinteistö Oy Ringinvatro Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo	2	
Kuntayhtymät Lapin Liitto Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä	2	
Osakkuusyhteisöt ja muut Kiinteistö Oy Gálgogárdin Asunto Oy Rievanradnu Inarin Lapin Vesi Oy Kuntien Tiera Oy Sarastia Oy		6
Yhteensä	4	6

Kuntalain 6 §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Konsernitaseeseen nimellisarvomenetelmällä yhdisteltäviä tytäryhteisöjä on kunnassa kaksi; Kiinteistö Oy Ringinvatro ja Kiinteistö Oy Utsjoen virastotalo. Kuntayhtymiä on kaksi; Lapin Liitto ja Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä. Osakkuusyhteisö Kiinteistö Oy Gálgogárdiniä ei ole yhdistelty koonsa vuoksi. Yhdistelemättä jättäminen ei vaikuta oikean ja riittävän kuvan antamiseen konsernin taloudellisesta tilasta. Muita yhtiöitä Kaatopaikkayhtiö Öfasia, Asunto Oy Rievanradnu, Inarin Lapin Vesi Oy:tä, Sarastia Oy:tä ja Kuntien Tiera Oy:tä ei ole yhdistelty.

Kuntakonserni muodostuu kirjanpitolain mukaisesta konsernista, joka muodostuu:

- emoyhteisöstä
- tytäryhteisöistä, joita ovat sellaiset osakeyhtiöt, kiinteistöyhtiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt tai säätiöt, joissa kunnalla yksin tai yhdessä tytäryhteisönsä kanssa on määräämisvalta
- osakkuusyhteisöistä eli yhtiöistä, joissa kunnalla on 20–50 prosentin omistusosuus ja enintään puolet osakkeiden ja osuuksien tuomasta äänimäärästä tai joissa kunnalla on rahoitusosuutensa kautta huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa
- kuntayhtymistä

Kunnanvaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus sekä kunnanjohtaja. Hallintosäännössä määrätään konsernin johdon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Kunnanhallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä säännöksiä ja viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivallan ja -vastuunjako konsernivalvonnassa on kirjattu hallintosääntöön. Tiedonkulku tytäryhteisöjen ja kunnan välillä on pääsääntöisesti toiminut tarkoituksenmukaisella tavalla, samoin ohjeiden antaminen yhteisöille. Konserninjohto, johon kuuluu kunnanhallitus ja kunnanjohtaja, saavat säännöllisesti tietoa tytäryhtiöistä ja kummankin tytäryhtiön hallituksessa on ollut kunnanhallituksen jäseniä.

Kiinteistö Oy Ringinvatro

Kiinteistö Oy Ringinvatron tuloslaskelma

	2023	2022
Tuloslaskelma		
LIIKEVAIHTO	651 015,53	646 198,42
Liiketoiminnan muut tuotot	2 410,20	36 592,04
Materiaalit ja palvelut		
Ostot	-412 983,26	-439 288,64
Ulkopuoliset palvelut		
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-419 983,26	-439 288,64
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-38 300,97	-45 097,64
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-6 505,65	-6 712,79
Muut henkilöstösivukulut	-1 922,95	-2 404,42
Henkilöstökulut yhteensä	-46 729,57	-54 214,85
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-104 609,00	-109 167,61
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-104 609,00	-109 167,61
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	89 103,90	80 119,36
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot	8 321,51	1 373,47
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-14 430,34	-17 209,56
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 108,83	-15 836,09
Voitto/tappio ennen tilipäätössiirtoja ja veroja	82 995,07	64 283,27
Tilinpäätössiirrot ja verot		
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	82 995,07	64 283,77

Kiinteistö Oy Ringinvatron tase

	2023	2022
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	174 593,97	174 593,97
Rakennukset	2 695 846,00	2 749 123,95
Koneet ja kalusto	19 313,33	25 751,10
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 889 753,30	2 949 469,02
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Lyhytaikaiset	22 763,50	11 948,43
Myyntisaamiset, konserniin kuuluilta		
Myyntisaamiset, muilta	15 505,50	11 826,06
Siirtosaamiset	7 258,00	122,37
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	22 763,50	11 948,43
Rahat ja pankkisaamiset	158 560,11	68 525,59
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	181 323,61	80 474,02
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 071 076,91	3 029 943,04

VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	55 502,02	55 502,02
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	412 522,28	348 239,01
Tilikauden voitto/tappio	82 995,07	64 283,27
Pääomalaina		
Oma pääoma yhteensä	551 019,37	468 024,30
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Konserniin kuuluilta		
Pääomalaina	551 313,65	499 430,13
Lainat julkisyhteisöiltä	750 094,87	750 094,87
Lainat rah.- ja vak. laitoksilta	811 483,41	893 476,12
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	2 112 891,93	2 143 001,12
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rah.- ja vak. laitoksilta	196 787,90	198 170,97
Pääomalainan lyhennykset	0,00	25 941,76
Saadut ennakot	8 150,91	10 066,02
Ostovelat	126 117,72	112 818,21

Konserniin kuuluvilta		
Muilta	126 117,72	112 818,21
Muut velat	63 292,57	59 0369,70
Siirtovelat	12 816,51	12 880,96
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	407 165,61	418 917,62
Vieras pääoma yhteensä	2 520 057,54	2 561,918,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 071 076,91	3 029 943,04

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalon tuloslaskelma

	2023	2022
Tuloslaskelma		
Liikevaihto	93 306,00	81 348,00
KIINTEISTÖN HOITOKULUT	-70 384,91	-81 617,88
Hallinto	-3 208,57	-1 970,07
Käyttö ja huolto	-18 684,90	-21 918,27
Ulkoalueiden hoito	-3 180,60	3 174,40
Lämmitys		-8 597,33
Vesi ja jätevesi	-3 028,39	-2 848,27
Sähkö ja kaasu	-25 276,45	-27 752,48
Jätehuolto	-1 023,00	-1 159,40
Vahinkovakuutukset	-4 010,42	-3 069,68
Kiinteistövero	-11 972,58	-11 127,98
Hoitokate	22 921,09	-269,88
POISTOT	-10 604,85	-10 770,23
Rakennuksista ja rakennelmista	8 605,71	8 692,63
Koneista ja kalustosta	176,20	234,93
Muista pitkävaikutteisista menoista	1822,94	1 842,67
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-3 162,20	-1 171,78
Muut rahoitustuotot		
Korkokulut	-3 162,20	-1 171,78
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä	-3 060,70	-24 283,89
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-3 060,70	-24 283,89

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalon tase

	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	19 061,34	19 061,34
Rakennukset ja rakennelmat	909 760,28	860 571,08
Koneet ja kalusto	528,62	704,82
Muut aineelliset hyödykkeet	180 085,13	181 908,07
	1 109 435,37	1 062 245,31
SIJOITUKSET		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Siirtosaamiset	3 713,21	3 672,86
	3 713,21	3 672,86
RAHOITUSARVOPAPERIT		
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
Rahat ja pankkisaamiset	3 087,04	9 774,22
	3 087,04	9 774,22
	1 116 235,62	1 075 692,39
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	8 000,00	8 000
Rakennusrahasto	1 068 360,33	1 068 360,33
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-69 907,47	-45 623,58
Tilikauden voitto (tappio)	-3 060,70	-24 283,89
	1 003 392,16	1 006 452,86
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
PAKOLLISET VARAUKSET		
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoituslaitoksilta	106 368,40	57 894,72
LYHYTAIKAINEN		
Siirtovelat	6 475,06	11 344,81
	1 116 235,62	1 075 692,39

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Tuloslaskelma		

Toimintatuotot	4 022	7 428
Toimintakulut	-8 886	-19 608
Toimintakate	-4 864	-12 179
Verotulot	2 922	4 970
Valtionosuudet	3 860	8 405
Rahoitustuotot ja -kulut	-102	-119
Korkotuotot	37	3
Muut rahoitustuotot	27	10
Korkokulut	-158	-110
Muut rahoituskulut	-7	-22
Vuosikate	1 812	1 076
Poistot ja arvonalentumiset	-863	-862
Satunnaiset erät		
Poistot ja arvonalentumiset	-863	-862
Tilikauden tulos	953	214
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot		
Vähemmistöosuudet		3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	953	217
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	45,3	37,9
Vuosikate/Poistot, %	210,4	124,8
Vuosikate €/asukas	1 590	911
Asukasmäärä	1142	1181

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 816	1 076
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-6	-93
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 810	983
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-308	-1 807
Rahoitusosuudet investointimenoihin	18	315
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	6	94
Investointien rahavirta yhteensä	-285	-1 398
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 526	-414
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		

Antolainojen lisäykset		
Antolainalainojen vähennykset	27	27
Antolainauksen muutokset yhteensä	27	27
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	309	1678
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-1 077	-1 224
Lyhytaikaisten lainojen muutos	249	12
Lainakannan muutokset yhteensä	-518	465
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutokset		-4
Saamisten muutos	1 553	-616
Korottomien velkojen muutokset	-1 098	35
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä		
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-36	-94
Rahavarojen muutos	1 489	-508
Rahavarat 31.12	2 348	1 089
Rahavarat 1.1.	858	1 597

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-7 666	-9 589
Investointien tulorahoitus, %	625,8	72,1
Laskennallinen lainanhoitokate	1,2	0,6
Lainanhoitokate	1,6	0,9
Kassan riittävyys (pv)	82	17

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	18 105	21 031
Aineettomat hyödykkeet	171	456
Aineettomat oikeudet	34	295
Muut pitkävaikutteiset menot	69	115
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	69	46
Aineelliset hyödykkeet	17	19 403
Maa- ja vesialueet	597	605
Rakennukset	13 759	14 815
Kiinteät rakenteet ja laitteet	431	505
Koneet ja kalusto	46	218
Muut aineelliset hyödykkeet	180	186
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 787	3 075
Sijoitukset	1 134	1 171

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	317	317
Muut Osakkeet ja osuudet	789	797
Muut lainasaamiset	27	55
Muut saamiset		2
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	168	106
Valtion toimeksiannot	168	65
Muut toimeksiantojen varat		41
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5	3 530
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	5	29
Lyhytaikaiset saamiset	826	2 411
Myyntisaamiset	187	575
Muut saamiset	390	1 049
Siirtosaamiset	250	787
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	2 348	1 089
VASTAAVAA	21 452	24 667
VASTATTAVAA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	7 518	6 617
Peruspääoma	2 400	2 384
Muut omat rahastot	884	886
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 281	3 131
Tilikauden yli-/alijäämä	953	217
VÄHEMMISTÖOSUUDET	92	94
PAKOLLISET VARAUKSET	6	52
Eläkevaraus		
Muut pakolliset varaukset	6	52
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	169	112
Valtion toimeksiannot	95	65
Muut toimeksiantojen pääomat	74	48
VIERAS PÄÄOMA	13 666	17 790
Pitkäaikainen	10 225	12 897
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 223	12 896
Muut velat	1	1
Lyhytaikainen	3 441	4 893
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 727	1 191
Saadut ennakot	390	315
Ostovelat	582	972
Muut velat	213	305
Siirtovelat	527	2 111
VASTATTAVAA	21 452	24 667

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2023
Omavaraisuusaste, %	36,1	27,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	122,9	84,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	4 234	3 348
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 708	2 835
Lainakanta 31.12., 1000 €	11 951	14 342
Lainakanta 31.12., €/asukas	10 465	12 144
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	11 971	14 658
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	10 482	12 412
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	27	55
Asukasmäärä	1 142	1 181

Kunnanhallituksen esitys tilikauden 2023 tuloksen käsittelystä

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä toimintakertomuksessa.

Vuoden 2023 tilikauden tulos on 859 520,18 € ylijäämäinen. Taseessa on edellisten vuosien käyttämätöntä ylijäämää 4 944 482,59 euroa. Tilikauden ylijäämä kirjataan edellisten tilikausien yli-/alijäämien tilille.

Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa on kuntalain 110 §:n mukaan käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Utsjoen kunnan talousarviossa on hallintokunnittain määritelty tehtäväalueet, joiden talousarvio on sitova menojen ja tulojen erotuksen eli neton tasolla. Investointien määrärahat ovat sitovia hankekohtaisesti.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, käyttö talousosan toteutumisvertailu

Käyttötalouden tulos

	TP 2022	TA 2023	TA- muutok- set	Muutettu TA 2023	Toteutuma	Poikkeama
KUNNANHALLITUS						
Toimintatuotot	56 154	40 900	8 660	49 560	52 677	3 117
Toimintakulut	-804 576	-804 582	-63 760	-868 342	-824 917	43 425
Toimintakate/Jäämä	-748 422	-763 682	-55 100	818 782	-772 240	46 542
SIVISTYSLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	1 666 808	1 473 303	170 567	1 643 870	1 854 569	210 698
Toimintakulut	5 192 815	-5 232 104	-163 886	-5 395 990	-5 403 417	-2 288
Toimintakate/Jäämä	3 529 007	-3 758 801	-6 681	-3 752 120	-3 548 829	207 871
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	1 455 995	1 793 660		1 793 660	1 764 053	-29 607
Toimintakulut	-2 153 756	-2 112 133	-18 800	-2 130 933	-2 071 373	59 560
Toimintakate/Jäämä	-697 761	-318 473	-18 800	337 273	-307 320	-29 953
ELINVOIMALAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	666 669	490 667	199 190	689 857	520 904	-168 953
Toimintakulut	-987 620	-904 308	-247 107	-1 151 415	-994 525	156 890
Toimintakate/Jäämä	-320 951	-413 641	-47 917	-461 558	-473 621	-12 063
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatuotot	4 002 598	3 798 530	378 417	4 176 947	4 192 223	15 276
Toimintakulut	-16 477 845	-9 053 127	-498 133	-9 546 679	-9 294 232	-252 447
Varaston lisäys/vähennys						
Toimintakate	-12 475 246	-5 254 597	-119 716	-5 369 732	-5 102 010	267 723
Verotulot	5 001 049	2 500 000		2 500 000	2 953 933	453 933
Valtionosuudet	8 404 548	3 716 161		3 716 161	3 860 115	143 954
Rahoitustuotot ja -kulut	-65 382	-101 250		-101 250	-92 465	8 785
Verot + VOS	13 405 597	6 216 161		6 216 161	6 814 048	597 887
VUOSIKATE	995 732	860 315	-119 716	745 179	1 619 573	874 394
Poistot ja arvonalentumiset	-681 777	-825 000		-825 000	-781 878	43 122

Poistoeron vähennys						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	313 955	35 315	-119 716	-79 821	859 520	917 516

Käyttötalous	Toimintakate		Ero eur	Osuus kuntataloudesta
	TA 2023	TOT 2023		
Kunnanhallitus	-763 682	-772 240	-8 558	15,14 %
Sivistyslautakunta	-3 758 801	-3 548 829	209 972	69,56 %
Tekninen lautakunta	-318 473	-307 320	11 153	6,02 %
Elinvoimalautakunta	-413 641	-473 621	-59 980	9,28 %
Käyttötalous yhteensä	-5 254 597	-5 102 010	152 587	100,0 %

Käyttötalous tehtäväalueittain

Kunnanhallitus

Vaalit

Toimielin Keskusvaalilautakunta
Tulosalueen nimi Vaalit
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Talous	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	3 000	2 400		2 400	2 500	100
Toimintamenot	-7 128	-6 397	-2 050	-8 447	-8 516	-69
Netto	-4 128	-3 997	-2 050	-6 047	-6 016	31

Vuonna 2023 järjestettiin eduskuntavaalit.

Tarkastustoimi

Toimielin Tarkastuslautakunta
Tulosalueen nimi Tarkastustoimi
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Talous	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot	-13 661	-12 500		-12 500	-10 858	1 642
Netto	-13 661	-12 500		-12 500	-10 858	1 642

Kuntalain mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Lisäksi tarkastuslautakunta ohjaa tilintarkastusta.

Tilintarkastusyhteisöksi valtuusto on valinnut Oy Audiator Ab:n. Tilintarkastajana toimi Tiina Mikkonen-Brännkärr. Vuonna 2023 tarkastuslautakunta kokoontui 3 kertaa.

Yleishallinto

Toimielin Kunnanhallitus
Tulosalueen nimi Kunnanhallitus
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

Talous	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	56 154	40 900	8 660	49 560	20 677	3 117
Toimintamenot	-804 576	-804 582	-63 760	-868 342	-824 917	43 425
Netto	-748 422	-763 682	-55 100	-818 782	-504 378	314 405

Valtuusto kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä seitsemän kertaa, käsiteltyjä asioita oli 70. Valtuuston keskeisimpiä päätöksiä olivat, teknisen ja elinvoimalautakunnan yhdistäminen, vuoden 2023 tilinpäätöksen hyväksyminen, Kunnanjohtajan viran täyttö, Hyvinvointijohtajan viran täyttö, Utsjoen kuntastrategia 2035, Kunnan tuloveroprosentin vahvistaminen vuodelle 2023 ja Kiinteistöveron vahvistaminen vuodelle 2023, sekä Utsjoen kunnan talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2025.

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2023 13 kertaa, käsiteltyjä asioita oli yhteensä 208. Oikaisuvaatimuksia kunnanhallitukselle tehtiin yhteensä 0 kpl.

Valtuuston ja kunnanhallituksen kokousten valmistelun ja päätösten täytäntöönpanon lisäksi yleishallinnossa huolehditaan kunnan keskitetyistä tukipalveluista hallintokunnille. Näitä ovat mm. puhelinvaihde, chat, postitus, arkistointi, asiakaspalvelu/ neuvonta, tietoverkon ylläpito, ict-palvelut sekä muut yleiset toimistopalvelut. Lisäksi yleishallinnon kustannuksissa ovat mukana tarkastustoimen, tulkkipalveluiden, työterveyshuollon, yhteistoiminnan ja muiden henkilöstöpalveluiden menot, valtiolle korvattavat verotuskustannukset, yhteistoimintamenot Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymään, Suomen Kuntaliittoon ja Lapin Liittoon sekä vaalien järjestämisestä kunnalle aiheutuvat menot. Yleishallinnon kustannuksiin sisältyvät ostopalveluina hankittavat ict-tukipalvelut sekä henkilöstö- ja taloushallinnon palvelut. Keskushallinto avustaa hallintokuntia henkilöstö- ja taloushallinnon tehtävissä sekä yleisten ohjelmistojen käytössä.

Kestävä kuntatalous

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Uusi kunta, Utsjoki vuoden 2023 jälkeen suunnittelu	Kunnan järjestämistä vastuulle jäävien palveluiden tarkoituksenmukainen mitoittaminen	Kunnan taloutta osoittavat mittarit Kunnan tilinpäätös tasapainossa	Kunta pystyy vastaamaan sen järjestämistä vastuulle jäävien palveluiden tuottamisesta	Hyvinvointialue uudistuksessa kuntiin jääneisiin velvoitteisiin on pystytty vastaamaan lakisääteisesti.
Kunnan organisaatorakenteen arvioiminen uutta tilannetta vastaavaksi	Tarvittava organisaatio-uudistus toteutetaan		Tehokas ja toimiva organisaatio	Organisaatio-uudistus sivistystoimen osalta saatettu loppuun

Kunta on alueena kilpailukykyinen ja elinvoimainen

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Kuntastrategian päivittäminen, huomioiden erityisesti kunnan talouden tasapaino	Kuntastrategian päivittäminen	Päivitetty kuntastrategia hyväksytty	Kuntastrategia ohjaa kunnan talousarvion ja –suunnitelman laatimista sekä muuta valmistelua ja päätöksentekoa	Kuntastrategia hyväksytty
Edunvalvonta:	Aktiivinen osallistuminen	Lähipalvelut säilyvät		

<p>Tiivis yhteistyö ja vuoropuhelu hyvinvointialueen kanssa toimivien sote-palveluiden turvaamiseksi kuntalaisille</p> <p>TE2024 uudistuksen valmistelu</p> <p>Äkillisen rakennemuutoksen hanketyö ja valtakunnallinen edunvalvonta</p> <p>Pohjois-Lapin seutukunnallinen ja ylikunnallinen yhteistyö</p> <p>Raja-alueyhteistyön kehittäminen (mm. Öfas ja SEG)</p>	<p>hyvinvointialueen valmisteluhankkeisiin ja työryhmiin</p> <p>Valmistelu ja päätökset yhteistoiminta-alueeseen liittymisestä</p> <p>Äkillisen rakennemuutoksen tarkoituksenmukaisen jatkohanketyön arviointi. Muun valtakunnallisen edunvalvontatyön jatkaminen.</p> <p>Yhteinen seutukunnallinen edunvalvonta</p>	<p>Valmistelu etenee suunnitellusti</p> <p>Äkillisen rakennemuutoksen hankkeiden tulokset ja mahdolliset uudet rahoituslähteet. Muun valtakunnallisen edunvalvontatyön tuloksellisuus esim valtioneukien muodossa.</p> <p>Seutukunnallisen edunvalvonnan tulokset</p>	<p>Sote- palveluiden järjestämiseen liittyvät toiminnot siirtyvät hallitusti hyvinvointi-alueen vastattaviksi</p> <p>Päätökset kunnan kannalta sopivaan yhteistoiminta-alueeseen liittymisestä tehty</p> <p>Edunvalvonta tuottaa alueelle elinvoimaa</p>	<p>HVA pystynyt tuottamaan lakisääteiset palvelut osittain</p> <p>Utsjoen kunta liittynyt itä- ja pohjois-suomen työllisyysalueeseen tehty.</p> <p>Plaky:n puheenjohtajuus Utsjoen kunnalle</p>
<p>Kuntaimagon vahvistaminen – ulkoinen viestintä ja markkinointi</p> <p>Viestintätaitojen kehittäminen</p>	<p>Ulkoisen viestinnän ja markkinoinnin tehostaminen</p> <p>Viestintäkoulutuksen järjestäminen henkilöstölle ja luottamushenkilöille</p>	<p>Viestintäsuunnitelman mukainen toiminta</p>	<p>Ulkoinen viestintä vahvistaa hyvää kuntaimagoa</p>	<p>Viestinnän tehostaminen on näkynyt kuntaviestinnän tehostaminen</p> <p>Ei ole toteutunut</p>

Asunutilanteen parantaminen	Haetaan aktiivisesti yksityisiä toimijoita sijoittamaan vuokra- ja omistusasuntojen tuotantoon	Yksityinen asuntorakentamisen lisäänty	Uusia vuokra-asuntoja valmistuu kunnan alueelle Asuntorakentamisen lisäänty kunnassa	Asunutilanne erittäin vaikea
Maankäytön suunnittelu, kaavoitus asuntoym rakentamista varten	Laaditaan maapoliittinen ohjelma. Suunniteltujen kaavojen aloittaminen ja laadinta	Maapoliittinen ohjelma valmistuu ja sen toimeenpano alkaa. Kaavat etenevät hyväksyttäväksi	Kunta pystyy osoittamaan yrityksille ja asuntorakentajille riittävästi tontteja	Maapoliittinen ohjelma valmistui 10/2023, poliittiseen hyväksyntään kevään 2024 aikana

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Kunnan järjestämistä vastuulle jäävä palvelukokonaisuus	Kunnan järjestämistä vastuulle jäävien palveluiden tarkoituksen mukainen mitoittaminen			HVA uudistuksessa kunnan järjestämistä vastuulle jäävät palvelut kartoitettu.
Viestintä kuntalaisille	Selkeää, ymmärrettävää ja eri kunnan asukasryhmien tarpeet huomioivaa viestintää tehostetaan		Kuntalaiset saavat tarvitsemansa tiedon kunnan palveluista	Hyödynnetty some viestintää, kunnan nettisivuja kuin myös radio ja lehtiviestintää
Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen päätöksentekoprosesseihin	Tehostetaan mahdollisuuksia antaa palautetta ja aloitteiden tekemistä Kuntalaisviestinnän ja tiedottamisen lisääminen	Kuulemis- ja keskustelutilaisuudet tai muut tilaisuudet Palautteen ja aloitteiden määrä	Asukkaat osallistuvat asioiden ja päätöksenteon suunnitteluun ja valmisteluun Palautteen ja aloitteiden määrä kasvaa	Järjestetty kuntalaisiltoja keväällä ja syksyllä eri teemoilla.

Kunnan palveluiden ja toiminnan kehittäminen paikalliseen kulttuuriin pohjautuen	Henkilöstön perehdyttäminen	Perehdytysoppaan mukainen perehdytys	Perehdyttäminen tapahtuu perehdytysoppaan mukaisesti	
	Toimenpiteet henkilöstön kielitaidon parantamiseksi	Kielikoulutukset	Saamen kieli on aktiivisesti käytössä kunnan toiminnoissa	Saamenkieli on aktiivisesti käytössä
	Kielistrategian hyväksyminen		Kielistrategiassa määritellyt toimenpiteet käytössä	

Kunta on haluttu ja vetovoimainen työnantaja

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Rekrytointi	Rekrytointikäytäntöiden kehittäminen ja yhdenmukaistaminen.	Työtyytyväisyyskysely. Kunnan työntekijöiden vaihtuvuuden väheneminen	Työtyytyväisyyden nousu. Kunnan työntekijöiden vaihtuvuuden väheneminen. Kunnan virat ja toimet saadaan täytetyksi kelpoisilla työntekijöillä	Ei ole mitattu vuonna 2023 Rekrytoinneissa erittäin paljon hyviä hakijoita ja kelpoisia hakijoita. Utsjoki työnantajana kiinnostaa työnhakijoita.
Työntekijöiden ammattitaitojen ja osaamisen kehittäminen	Päivitetään henkilöstön koulutus-suunnitelmat hallintokunnittain	Henkilöstön koulutus-suunnitelmat	Päivitetty koulutus-suunnitelmat käytössä	Koulutuksiin osallistuminen mahdollistettu.
Jatkokoulutusmahdollisuuksien ja ammatillisen täydennyskoulutuksen tukeminen				
Etätyön kehittäminen	Laaditaan etätyö- ja hybridityön käytäntöjä	Etätyöohje otettu käyttöön.	Etätyöohjeet laadittu ja	Etätyöohjeita ei ole laadittu.

	koskeva ohjeistus. Selvitetään mahdollisten työvälineiden tuomat esteet etätöihin. Jatketaan kunnan virallisten kokousten järjestämistä hybridi-muodossa	Työtyytyväisyysbarometri	käytössä. Parantunut työtyytyväisyys. Sujuvat kokouskäytännöt	
Henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen ja johtaminen	Osallistuminen käynnissä oleviin työhyvinvoinnin kehittämishankkeisiin. Selvitetään mahdollisuutta perustaa kuntaan hyvinvointipäällikön virka	Työhyvinvointikyselyt Hyvinvointipäällikön viran perustaminen	Työhyvinvointi paranee mm. sairauspoissaolot vähenevät, työtyytyväisyyden taso paranee HR-osaaminen kunnassa vahvistuu	Työhyvinvointikyselyä ei toteutettu Hyvinvointijohtajan virka perustettu

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
Toimistosihteerit	1	1	1	1	1
Viestintäasiantuntija		0,6	0,5	0,5	0,5
Kanslisti	1,5	2	2	2	2
Yhteensä	3,5	4,6	4,5	4,5	4,5

Elinvoimalautakunta

Elinkeino- ja maaseututoimi

Toimielin Elinvoimalautakunta
Tulosalueen nimi Elinkeino- ja maaseututoimi
Tilivelvollinen Kehittämis- ja elinkeinopäällikkö

Talous	TP 2022	TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	666 669	490 667	199 190	689 857	520 904	-168 953
Toimintamenot	-987 620	-904 308	-247 107	-1 151 415	-994 525	156 890
Netto	-320 951	-43 641	-47 917	-461 558	-473 621	-12 064

Toiminnan kuvaus

Elinkeinotoimen pääasialliset tehtävät ovat elinkeinojen kehittäminen, yritysneuvontapalvelut, maaseutuviranomaistehtävät, yhteispalvelun asiakasneuvontapalvelut, matkailuneuvonnan ja aluemarkkinoinnin järjestäminen.

Talousarviovuoden 2023 perustoiminta

Yhteispalvelun asiointipisteessä on asioinut 87 asiakasta valtion palveluihin liittyen ja lisäksi 8 asiakasta yritysneuvontaan liittyen sekä 14 asiakasta matkailuneuvontaan liittyen.

Maaseutuhallinnossa on ollut petovahinkoja 367, joista maastotarkastettiin 15 vahinkoa. Tuetun maksullisen lomittaja-avun hakijoita alle viisi.

Yritysneuvonta on organisoitu osin omana toimintana ja osin alueellisten yrityspalveluiden kautta. Toiminnan kehittämiseksi on hankkeistettu uDigi -hanke, jonka tavoitteena on elinvoimapalveluiden kehittäminen vuosien 2022-2023 aikana, painottuen alueellisen yhteistyön kehittämiseen.

Matkailukoordinaation ja aluemarkkinoinnin osalta on panostettu näkyvyyteen Explore Utsjoki -kanavilla, mediassa ja lisäämällä tiedottamista. Elinvoiman hankehenkilöstöä osallistui Matkamessuille alkuvuodesta 2023, ja Outdoor messuille keväällä 2023. Aluemarkkinointiyhteistyötä on tehty Lapland Northin Destinationin (ent. Inari Saariselkä matkailu), House of Laplandin ja Visit Finlandin kanssa.

Matkailuneuvontaa on järjestetty Utsjoella kylätalo Giisassa ympärivuotisesti, Karigasniemellä Kylätalo Sáivussa kesäaikaan ja Nuorgamissa esitejakelulla sekä huolehtimalla EU:n pohjoisimman pisteen lähiympäristöstä.

Elinkeinotoimen virkahenkilöstössä elinvoimajohtaja Tanja Lepistö hoiti oman toimen ohella teknisen toimen hallintopäällikön ja toimialajohtajan sijaisuutta 16.1. asti, ja kunnanjohtajan viransijaisena ajalla 19.5. - 31.7.2023 ja avoimen viran hoitajana 1.8.2023 alkaen.

Syksyllä 2022 käynnistynyt kuntastrategian valmistelu jatkui alkuvuodesta 2023, ja valtuusto hyväksyi uuden kuntastrategian kesäkuussa 2023. Uusi strategia astuu voimaan vuoden 2024 alusta.

Toimintavuoden aikana painotettiin vahvasti äkilliseen rakennemuutokseen liittyviä tehtäviä, ja laadittiin uusi ÄRM-toimintasuunnitelma tuleville vuosille. Päivitetyssä ÄRM-toimintasuunnitelmassa

huomioidaan tarve konkreettisesti edistää kunnan verokertymää toimilla, jotka tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä alueelle tai nykyisen yritystoiminnan laajentamista. Päivitetyn toimintasuunnitelman mukaisesti aloitettiin tulevien vuosien hankesalkun kokonaisuuden suunnittelu. ÄRM-toimintasuunnitelmaa esiteltiin myös laajalti mm. ELY:lle, MMM:lle, LUKE:lle, sekä Lapin liitolle. TEM:ltä haettiin ja saatiin loppuvuodesta 2023 tukipäätös uudelle koordinaatiohankkeelle ÄRM-työn jatkamiseen.

Alueellista yhteistyötä edistettiin osallistumalla mm. Kirkenes-konferenssiin, Lapin kunta- ja aluekehityspäiville, ja Lapin SYP-päiville. Oppia ja hyviä käytänteitä reittirakentamiseen ja outdoor-liiketoimintaan haettiin osallistumalla Lapin polku -hankkeen järjestämälle opintomatkalle Sveitsiin.

Talousarviovuoden 2023 projektitoiminta

Elinvoimalautakunnan osalta on panostettu vahvasti hanketoiminnan kautta tapahtuvaan kehittämistoimintaan sekä omien projektien, yhteisprojektien että alueellisten projektien ohjausryhmätyöskentelyn kautta.

Hankehenkilöstöä on ollut vaihtelevasti 5-8 työntekijää vuoden aikana.

Vuoden 2023 aikana jatkettiin seuraavien kunnan omien hankkeiden toteuttamista

UYritys – hanke käynnistyi 1.4.2022. UYritys - Utsjoen elinvoimaiset yritykset ja henkilöstö - hankkeen päätavoitteena on, että Utsjoen kunnan paikallisia yrittäjiä sekä yritysten henkilöstöä tuetaan heidän jatkuvassa osaamisen kehittämisessään niin, että heille kehittyy ketterä kyky sopeutua ja mukautua rakennemuutokseen ja kohdentaa toimintaa uuden toimintaympäristön tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaisesti. Lisäksi alueen elinvoimaisuutta edistetään tukemalla myös uuden yritystoiminnan toimintaedellytyksiä osaamisen kehittämisen ja veto- ja pitovoiman näkökulmista.

Hankkeessa aloitti projektipäällikkö kevätkaudella 2022. Työpajatyypiset toimenpiteet aloitettiin kesäkaudella jatkuen syyskaudelle 2022. Hankkeessa aloittanut projektipäällikkö siirtyi muihin tehtäviin lokakuun lopussa. Hankkeessa aloitti uusi projektipäällikkö helmikuussa 2023. Hankkeen toimenpiteistä vastasi pääosin hankkeen viestintävastaava marraskuun ja tammikuun välisenä aikana. Hankkeen eri toimenpiteiden tuottaminen alkoi laajemmin uuden projektipäällikön rekrytoinnin jälkeen. Tämän vuoksi hankkeelle haettiin myös jatkoaika v.2023 loppuun saakka.

Hankkeen toimenpiteet toteutettiin pääosin v.2023 puolella jatkuen aina joulukuun alkuun saakka. Eri tilaisuuksia järjestettiin yhteensä hankkeen aikana 30 kpl:tta. Osa tilaisuuksista toteutettiin yhteistyössä muiden hankkeiden kanssa. Näitä olivat mm. yritysfoorumit, joita järjestettiin yhteensä 7 kpl:tta. Vastaavasti rekrytointityöpajoja 3 kpl:tta ja liiketoiminnan kehittämiseen liittyviä työpajoja 10 kpl:tta. Hankkeen numeeriset yritysmääriin liittyvät tavoitteet, jotka on määritelty hakemusvaiheessa, saavutettiin lähes kokonaisuudessaan (tavoite 20 yritystä ja toteuma 19 yritystä). Hankeaikana ilmenneiden tarpeiden perusteella suunniteltiin myös monia eri jatkotoimenpiteitä, jotka voidaan tarvittaessa käynnistää v.2024 aikana. Osa toimenpiteistä edellyttävät julkista rahoitusta. Esimerkiksi koulutuskokonaisuus työnimikkeellä Teno Guide on yksi varteenotettava julkisella rahoituksella mahdollisesti käynnistettävä opastustoiminnan kehittämiseen liittyvä toimenpide. Myös kalastusmatkailu ja tähän liittyvän osaamisen kehittäminen nousivat varteenotettaviksi teemoiksi.

UKoordinaatio – Utsjoen rakennemuutoksen koordinointi -hanke jatkui vuonna 2023. Hanke päättyi 31.12.2023. Hankkeen keskeisenä tavoitteena oli viedä Utsjoen rakennemuutokseen liittyviä toimenpiteitä eteenpäin yhtenäisenä kokonaisuutena. Hankkeessa konseptoidussa ja toteutetussa Tulevaisuusfoorumissa kerättiin tietoa, jota hyödynnettiin kuntastrategian päivityksessä kunnan vision ja arvojen kirkastamiseen sekä strategisten painopisteiden valintaan, ja syksyllä 2023 päivitettyyn pitemmän tähtäimen ÄRM-suunnitelmaan. Hankkeessa edistettiin kansainvälistä yhteistyötä järjestämällä toukokuussa 2023 Crossborder Business LAB –tapahtuma yhteistyössä

uYritys- ja uDigi-hankkeiden, sekä Norjan Finnmarkin yhteistyökumppaneiden kanssa. Tapahtuma järjestettiin Utsjoella, ja se oli suunnattu Utsjoen ja Finnmarkin alueen matkailuyrittäjille ja matkailun rajapinnassa toimiville organisaatioille. Tapahtuma keräsi noin viisikymmentä osallistujaa yli kolmestakymmenestä yrityksestä ja organisaatiosta. Vuoden 2024 tapahtuman suunnittelu aloitettiin marraskuussa 2023. Se järjestetään Norjan puolella ja järjestämisestä vastaa Öst-Finnmark Rådet.

Hankkeessa tuotettiin kunnalle uusi yleisesittelyvideo, jota voidaan käyttää apuna mm. rekrytoinneissa. Video valmistui loppuvuodesta 2023, ja se julkaistiin tammikuussa 2024. Elinkein uudistus ei vielä näy kunnan taloudessa, joten lisäponnisteluja ÄRM-työssä tarvitaan. Todettakoon, että ÄRM-toimenpiteet ovat pitkäjänteistä työtä, eivätkä toimenpiteiden vaikutukset välttämättä näy heti. Koordinaatio-hankkeen työn myötä pitkän tähtäimen elinvoiman kokonaissuunnitelman laatiminen tuli mahdolliseksi. Elinvoiman kehityksen haasteena todettiin mm. yrittäjien yhteistyön puute. Utsjoen alueen yritykset ovat myös hyvin eri kehitysvaiheissa, jolloin hankkeissa on haasteellista järjestää yleistä, kaikille sopivaa toimintaa tai koulutusta. Yrittäjien kohtaamiset koetaan kuitenkin tärkeiksi, sillä niistä saa aina uusia ajatuksia ja ideoita. Kokonaiskuva matkailun vaikutuksista ja arvoketjuista Utsjoen alueella on monille yrittäjille ja muillekin toimijoille epäselvä. Tulevissa hankkeissa voisi tavoitella tuon kokonaiskuvan kirkastamista.

Työhyvinvointia saamelaisalueella -yhteishanke jatkui Utsjoen osalta maaliskuun loppuun 2023 saakka. Utsjoen osuus oli kehittää henkilöstöjohtamista ja henkilöstötyötä Utsjoen ja Enontekiön kunnissa toimintakyvyn ja työhyvinvoinnin näkökulmista. Hankkeessa toteutettiin työhyvinvointikyselyt, joista kunnat saivat lähtökohtia työhyvinvoinnin kehittämiseen. Kyselyjen pohjalta tuotettiin webinaarisarja sekä koulutusmateriaali esihenkilöille. Kuntien esihenkilöille pidettiin työpajoja, joiden pohjalta Utsjoen kunnassa alettiin rakentaa säännöllisesti kokoontuvien pääällikköpäivien mallia. Hankkeen päätoteuttaja Saamelaisalueen koulutuskeskus haki ja sai hankkeelle osaltaan lisää aikaa lokakuun 2023 loppuun asti. Perehdytysmateriaali saamelaiskulttuuriin valmistui loppuvuodesta 2023.

Turvallinen pyörämatkailu Tenojokilaaksossa -hankkeessa tehtiin Tenonlaakson pyöräreittiä ja Tenonlaakson luontomatkaailun ja turvallisuuden kehittämistä tukevat turvallisuus- logistiikka ja opastusselvitykset sekä opastussuunnitelma. Selvitykset toteutti ostopalveluna Sweco Oy. Hanke päättyi 31.3.2023.

uDigi - Utsjoen digitaalinen elinvoima -hanke kuului Utsjoen äkillisen rakennemuutoksen hankekokonaisuuteen. Hankkeen kesto oli 1.2.2022-31.10.2023. Hankkeessa keskityttiin etsimään ratkaisua yrityspalvelujen tehostamiseksi. Hankkeessa toteutettiin selkeästi visualisoitu malli yrityspalvelutarjonnasta, sen palveluprosessista, digitalisoinnin muodoista ja mahdollisuuksista sekä palvelupoluista. Hankkeessa toteutettiin myös vihreän siirtymän tarvekartoitus Utsjoen yrityksissä. Tämä oli paikallisten yrittäjien kokemuksen mukaan hyödyllinen toimenpide, joka on poikunut investointihalukkuutta ja kehittämissuunnitelmia. uDigi-hanke oli mukana Crossborder business LAB -tapahtuman suunnittelussa ja toteuttamisessa. Hankkeen toimenpiteet ja selvitystyö toimenpiteiden taustalla vahvistivat näkemystä siitä, että verkoston kokoamista ja kehittämistä kohti "Lapin Uusyrittäjäkeskusta" pitää jatkaa, sillä neutraali, moniomistuspohjainen toimija olisi pieniä kuntakohtaisia resursseja monipuolisesti ja kustannustehokkaasti tukeva ja täydentävä toimija.

Teno Outdoor - pyöräily- ja luontomatkaailu Tenojokilaaksossa -hanke alkoi kesäkuussa 2022 ja oli vuoden 2023 alussa hyvässä vauhdissa. Vuoden alussa tehtiin yhteistyötä Klue Oy:n kanssa, joka toteutti hankkeelle ostopalveluna kohderyhmä-, asiakastarve- ja markkina-analyysit. Niiden tiimoilta pidettiin työpajat paikallisille yrittäjille tammikuussa ja huhtikuussa. Reitin nimi ja logo luotiin yhteistyössä Pyörämatkailukeskuksen ja paikallisten yrittäjien kanssa. Hankehenkilöstöä oli tammikuussa Matkamessuilla ja maaliskuun taitteessa Outdoor Expo -messuilla esittelemässä Tenonlaakson pyöräreittiä. Hankkeessa kilpailutettiin reittikartan teko sekä valokuvaukset. Ne toteutettiin kesällä 2023, reittikartta Studio Borgan ja valokuvaukset Kota Collectiven toimesta. Heinäkuussa 2023 hanke järjesti saksalaisen mediaryhmän vierailun alueella. Syksyllä hankkeessa alettiin rakentaa kuvapankkia, jotta kaikki olemassa oleva kuvamateriaali saadaan mielekkäästi kunnan, sen yhteistyökumppaneiden ja hankkeeseen sitoutuneiden yrittäjien käyttöön. Myös

nettisivut päivitettiin uudella kuvamateriaalilla ja käytiin kokonaisuudessaan läpi. Klujen materiaalista tehtiin käyttäjäystävällinen tiivistelmä. Syksyllä hankkeelle haettiin jatkoaikaa, sillä henkilöstömuutoksista johtuen budjettia riittää vielä kesäkuun 2024 loppuun.

Vuoden 2023 aikana käynnistettiin seuraavat hankkeet:

Utsjoen lohikeskuksen esiselvityshanke käynnistyi maaliskuun 2023 lopussa. Hankkeessa työskentelee hankepääällikkö 80–100 % työajalla sekä osa-aikainen hankekoordinaattori. Hanke toteutetaan ajankohtana 15.3.2023 – 31.5.2024 ja rahoituksen hankkeelle myönsi Lapin liitto Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen hankkeena. Esiselvityshankkeessa kartoitetaan edellytyksiä perustaa Utsjoelle lohikeskus, jonka tarkoituksena olisi palvella sekä kalastusperinteen ylläpitämistä ja säilymistä että sen kehittymistä uusiksi elinkeinomahdollisuuksiksi. Hankkeen taustalla on vuoden 2021 kalastuskielto ja asiassa tehty kuntalaisaloite. Hankkeen tavoitteena on kartoittaa ja sitouttaa sidosryhmät, joiden kanssa Lohikeskusta suunnitellaan täsmällisemmin. Hankkeessa määritetään alustavasti lohikeskuksen sisältöä ja toimintoja ja selvitetään tähän pohjautuva tilatarve. Lisäksi hankkeessa kartoitetaan vaihtoehtoisia malleja toiminnan organisoimiseksi sekä sijoittumisen ja rakentamisen edellytyksiä. Hankkeen lopputuloksena on lohikeskuksen tarveselvitys.

Utsjoen matkailun Master Plan –hanke käynnistyi syyskuussa 2023. Hanke toteutetaan ostopalveluna, ja toteuttajaksi valittiin julkisen kilpailutuksen kautta Kiila Consulting Oy. Hankkeen hallintoa hoitaa Utsjoen kunnasta projektipääällikkö 20 % työaikaosuudella. Hankkeen tavoitteena on luoda kokonaisvaltainen, hahmotettava suunnitelma Utsjoen matkailun kehittämiseksi. Hankkeessa mm. määritetään tahtotila, päätökset sekä jatkotoimenpiteet matkailun hallittuun, suunnitelmalliseen, ja tietoon perustuvaan kehittämiseen. Hankkeessa kirkastetaan Utsjoen matkailun brändi ja aloitetaan sen mukaista tuotekehitystä. Näin luoda pohjaa alueen ja yritysten tehokkaammalle markkinoinnille ja myynnille, ja sitä kautta kannattavammalle liiketoiminnalle. Hanke jatkuu elokuuhun 2024 asti.

Lisäksi haettiin investointihanketta kolmen lähireitin rakentamiseen Nuorgamiin ja Utsjoen kirkonkylän läheisyyteen, sekä hanketta kalastusmatkailun kehittämiseen. Nämä hankkeet eivät sellaisenaan saaneet myönteistä rahoituspäätöstä vuoden 2023 aikana, mutta lähireittihankkeelle etsitään toista rahoittajaa, ja kalastushanke jätetään uudelleen hakuun muokatulla hankesuunnitelmalla alkuvuodesta 2024.

Vuoden 2023 aikana osallistuttiin seuraaviin muiden hallinnoimiin hankkeisiin ja toimintaan:

- Koordinoitujen rakennemuutokseen ja kohtaantoon
- Pohjoisen johtamisen foorumi
- Leader Pohjoisin Lappi
- House of Lapland: matkailu, osaajamarkkinointi, Bisnes-markkinointi
- Tekijöiden Lappi, Lapin liitto
- Perheystävällinen hybridityön Lappi, Lapin yliopisto
- Plaky, Glow -hanke
- Lapin polku -hanke
- Likiruoka -hanke
- KeLiPa (Kestävä liikunnan palveluiden ekosysteemi - Kohti resurssiviisaita liikunnan palveluita),
- EIP -Elinvoimaa ja älykästä toimintaa Itä- ja Pohjois-Lappiin, PLSKY

Kunta on alueena kilpailukykyinen ja elinvoimainen

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Tilanne 31.12.2023
Luontoon ja kulttuuritoimintaan pohjautuvan matkailuelinkeino-toiminnan kehittäminen ja kansainvälistäminen	Matkailuun liittyvien palveluiden kehittäminen: aluemarkkinointi-yhteistyö IS:n kanssa sekä matkailuneuvonta	Sometilasto Majoitustilastojen seurantatiedot	Luontoon ja kulttuuritoimintaan pohjautuvan matkailuelinkeino-toiminnan kehittäminen ja kansainvälistäminen	TENO outdoor -hankkeen toimenpiteet tukevat luontomatkailun kehittämistä.
Omaleimaisen kuntaimagon vahvistaminen	ExploreUtsjoki Lapland imagon vahvistaminen	Hankkeiden toteuttaminen	Omaleimaisen kuntaimagon vahvistaminen	uYritys on edistänyt kalastusmatkailun kehittämistä työpajojen kautta.
Parannetaan rajakaupan, viennin ja rajatyön edellytyksiä – edunvalvontaa ja Utsjokimallin edistämistä	Panostetaan some-markkinointiin, mutta kotimaan asiakaskunnan osalta myös myyntitilaisuuksiin	Julkaisujen määrä kunnan somekanavissa	Parannetaan rajakaupan, viennin ja rajatyön edellytyksiä – edunvalvontaa ja Utsjokimallin edistämistä	Lisäksi on jätetty rahoitushakuun kalastusmatkailun kehittämiseen liittyvä hanke.
	Osallistutaan messuille ja workshoppeihin.			Järjestetty yhteistyössä norjan yhteistyökumppaneiden kanssa Crossborder business LAB toukokuussa 2023
	Matkailuhankkeiden toteuttaminen: TENO Outdoor			Osallistuttu matkamessuille ja Outdoor messuille
	Kalastuksen ja saamelaiskulttuuri edistävien toimenpiteiden edistäminen			uDigi-hankeessa toteutettu matkailuinvestorien tarvekartoitus.
	Lisätään yhteistyötä norjalaisten edustajien kanssa			Explore Utsjoella 76 Instagram postaus vuoden 2023 aikana. Seuraajia n. 7500
	Lisätään kunnasta (alue & organisaatio)			

	<p>tuotettua someviestintää</p> <p>Selvitetään Utsjoen palveluiden kysyntää norjalaisten keskuudessa</p>	<p>Selvitys norjalaisten kiinnostuksesta Utsjoen palvelutarjontaan</p>		<p>Lohikeskuksen esiselvityshanke käynnistetty, tukee jokisaamelaisen kulttuurin elinvoimaa.</p> <p>Syyskuussa 2023 alkanut Utsjoen matkailun Master Plan -hanke, jossa laaditaan matkailun kehittämisen kokonaisvaltainen suunnitelma Utsjoen alueelle ja kirkastetaan Utsjoen matkailubrändi</p>
<p>Yritysten toiminta-edellytysten vahvistaminen Tiedottamiseen ja verkostoihin panostaminen</p>	<p>uDigi -hankkeen toteuttaminen, elinvoimapaalveluiden kehittäminen, verkostojen vahvistaminen</p>	<p>Hankkeen toteutus</p>	<p>Toteutuu hankkeen tavoitteiden mukaisesti</p>	<p>Hankkeiden toimenpiteillä on tuettu yritysten toimintaedellytyksiä muuttuvassa liiketoimintaympäristössä (mm. TE-live, rekrykoulutukset)</p>
<p>Matkailuneuvonta-toimintaan panostaminen</p>	<p>UYritys-hankkeen toteuttaminen</p> <p>Ukoordinaatio-hankkeen toteuttaminen</p> <p>Yritysfoorumin järjestäminen</p>	<p>Yrityspalveluiden toteutuminen, asiakasmäärät</p>	<p>n.5 yritysfoorumia avoinna kaikille utsjokisille yrityksille</p> <p>1 kohde- tai reittihanke toteutuksessa</p>	<p>Hankkeiden toimesta toteutettu 7 yritysfoorumia</p> <p>uDigi-hankkeen toimesta toteutettu benchmark-kierros Pello - Posio – Pelkosenniemi</p> <p>Osallistuttu mm. Kirkenes Konferenssiin, Kunta- ja aluekehityspäiville, Lapin SYP-päiville, LND jäsentilaisuuksiin, ja Lapin polku -hankkeen järjestämälle</p>

	Elinvoimatalon kehittämismahdollisuuksia kehitetään			opintomatkalta Sveitsiin. Lähireittihanke jätetty rahoitushakuun Lapin liiton JTF-rahastoon.
Parannetaan rajakaupan, viennin ja rajatyön edellytyksiä	SEG yhteistyön laajentaminen yritystoimintaan uDigi -hankkeen tavoite yhteistyön avaamisesta toteutettu	Tehty suunnitelma uDigi -hankkeessa järjestetty yhteistyöseminaari yritysneuvonta-yhteistyön näkökulmasta	Yhteishanke tms.	Crossborder business LAB - tapahtumassa Rajaneuvonnan esitys paikallisille yrityksille Lisätty kunnan henkilöstön osaamista osallistumalla Inarin kunnan järjestämään Norjan ja Ruotsin tulli- ja ALV-käytännöt koulutukseen, mainostettu koulutusta myös alueen yrittäjille.
Edistetään monikielisyyteen- ja kulttuurisuuteen pohjautuvien työpaikkojen ja yritystoiminnan syntymistä	Kieli- ja kulttuurihankkeiden tukeminen työllisyyden ja yritystoiminnan syntymisen näkökulmista Käännös- ja tulkkausosuoskunnan käynnistymisen tukeminen	Yhteistyö sivistyksen toimialalla olevan kielikeskuksen kanssa	Toteutuu suunnitelman mukaisesti	Työhyvinvointia saamelaisalueella -hankkeen tuottama perehdytysmateriaali saamen kulttuuriin ja kieliin. Utsjoen kunta osatoteuttajana hankkeessa. Lohikeskuksen esiselvityshankkeen suunnitelmissa on järjestää sidosryhmäkeskusteluja, jotka luovat pohjaa ja edistävät painopistealueiden toteutumista

<p>Haetaan aktiivisesti uusia ja innovatiivisia kestävä kehityksen mukaisia ja pohjoiseen soveltuvia liiketoimintamahdollisuuksia</p>	<p>Tenon pyöräreittihankkeen toteuttaminen</p> <p>U-koordinaatiohankkeen toteuttaminen</p> <p>Kalastuselinkeino uusien mahdollisuuksien edistäminen (hanke, muu toiminta)</p> <p>Elinkeinojen sopeutuminen ilmastonmuutoksesta-hankkeen hakeminen ja toteuttaminen</p> <p>Rajat ylittävää yhteistyötä norjalaisten kanssa</p>	<p>Hanke käynnissä</p> <p>Uusi kv-hanke haussa</p>	<p>Yritysten tekemät konkreettiset toimenpiteet</p>	<p>TENO outdoor -hankkeessa on edistetty pyöräilyreittien kehittämistä</p> <p>uKoordinaatiohanke toteutettu suunnitelman mukaisesti</p> <p>Kansainvälisen kalastusmatkailun kehittämiseen on jätetty rahoitushakemus</p> <p>Lohikeskuksen esiselvityshankkeen suunnitelmissa on järjestää sidosryhmäkeskusteluja, jotka luovat pohjaa ja edistävät painopistealueiden toteutumista</p> <p>Utsjoen ja Finnmarkin yrittäjiä ja organisaatioiden edustajia osallistui Crossborder business LAB -tapahtumaan toukokuussa 2023</p>
---	---	--	---	---

Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Tilanne 31.12.2023
<p>Lisätään sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksia ottamalla käyttöön uusia palvelumuotoja</p>	<p>uDigi -hankkeen yritysten ”yhden ruudun” palvelukokonaisuus suunniteltu ja pilotoitu (päättyy 30.6.2023)</p>	<p>Hanke-suunnitelman mukainen toiminta</p>	<p>Hankesuunnitelma toteutuu</p>	<p>uDigi-hankkeessa on tehty suunnitelma digitaalisesta palvelumallista, jossa myös pilotoitiin CMR-järjestelmää.</p>

				Selvitys Lapin alueen yritysneuvontapalveluista tehty.
Kylien, yritysten ja potentiaalisten hankehakijoiden (yhdistysten) kuuleminen	Kunnan kyläkierrokseen osallistuminen yhteistyössä hallintokuntien kanssa Yritysiltojen järjestäminen yhdessä teknisen toimen kanssa	Kyläkierrokset / v. Yritysiltojen määrä	1 kierros / vuosi 2 yritysilttaa / vuosi (yr-järjestön syys- ja kevätkokoukseen kunnan tervehdys)	1 kyläkierros Elinvoimajohtaja käynyt vierailulla yrittäjäyhdistyksen tilaisuudessa

Kunta on vetovoimainen ja haluttu työnantaja

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Tuetaan työntekijöiden osaamisen kehittämistä koulutus-suunnitelman mukaisesti	Työhyvinvoinnin kehittämis-kokonaisuudesta vastaaminen.	Hanke-suunnitelman mukainen toiminta	Hanke-suunnitelma toteutuu	Työhyvinvointia saamelaisalueella -hankkeessa:
Tuetaan työhyvinvointia ja työssä jaksamista	Saamelaisalueen työhyvinvointi-hankkeen Utsjoen osaprojektin toteuttamisesta vastaaminen: työhyvinvointi-johtaminen, vuorovaikutus-taidot, perehdyttämisen ja rekrytoinnin kehittäminen Muiden toteuttamien työhyvinvointi-hankkeiden			Utsjoella työpajoja esihenkilöille, joissa alettiin kehittää päällikköpäivien mallia Lapin yliopiston kanssa yhteistyössä videot työhyvinvoinnista Mahdollisuutta esihenkilön antamaan henkilökohtaiseen

	koordinoiminen Utsjoen kunnan osalta: etätöön ja hybridityön kehittäminen, työntekijöiden ja luottamusmiesten työhyvinvointi. - Kannustetaan elinkeinotoimen henkilöstöä vahvistamaan omaa ammattitaitoaan koulutusten kautta. Kehitetään työskentelymallia.			työohjaukseen tarjottu Hankekäsikirjan laatiminen aloitettu Tiimipalavereita on järjestetty säännöllisesti
--	--	--	--	--

Henkilöstö	TP2022	TA2023	TA2024	TS2025	TS2026
Elinvoimajohtaja	1	1	1	1	1
Asiakaspalveluneuvoja	1	1	1	1	1
Hankekoordinaattori		1	1,2	2	1
Matkailuvastaava			1	0,5	0,5
Monikielisyysasiantuntija			1	0,1	
Tiedottaja			0,7		
Harrastusohjaaja			0,5		
Projektipäällikkö		2	1,13	6	3
Hankesihteeri	0,6				
Projektityöntekijä	2			1	
Yhteensä	4,6	5	7,5	11,6	6,5

Sivistyslautakunta

Sivistystoimen hallinto

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Sivistystoimen hallinto
Tilivelvollinen Sivistysjohtaja-rehtori

Talous	TP 2022	TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	1476	450	0	450	1920	1 470
Toimintamenot	-138 504	-158 432	-11 055	-169 487	-169 340	147
Netto	-137 028	-157 982	-11 055	-169 037	-167 420	1 617

Sivistyslautakunta on kokoontunut vuonna 2023 yhteensä 10 kertaa. Kokouksissa on käsitelty yhteensä 142 asiaa.

Kokouksissa on käsitelty mm. seuraavia asioita: edellisen vuoden toiminta- ja talouskertomukset, talouden seuranta, viran- ja toimenhaltijoiden valintaan liittyviä asioita, oppilaiden koulunkäyntiin ja kuljetuksiin liittyviä asioita, varhaiskasvatuksen, kirjaston sekä vapaa-aikaan liittyviä asioita ja seuraavan lukuvuoden toimintasuunnitelmat ja talousarvioesitykset.

Sivistystoimistossa on toiminut kolme työntekijää, hyvinvointijohtaja, sivistystoimen kanslisti sekä varhaiskasvatuksen kanslisti.

Hyvinvointijohtajan virka on uusi Utsjoen kunnassa. Utsjoen kunnanvaltuusto päätti sivistystoimen organisaatiouudistuksesta 6.5.2021. Päätöksen mukaan sivistysjohtaja-rehtorin virasta irrotetaan Karigasniemen ja Nuorgamin koulujen rehtorin tehtävät ja sivistystoimeen perustetaan uusi rehtorin virka, jonka vastuulla on Karigasniemen ja Nuorgamin koulujen sekä kansalaisopiston rehtorin tehtävät. Tämän organisaatiomuutoksen ohessa Utsjoen kuntaan perustettiin hyvinvointijohtajan virka 6.3.2023 valtuuston päätöksellä. Hyvinvointijohtajan tehtävänä on johtaa kunnan sivistystoimea sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Hyvinvointijohtajan tehtävä on myös henkilöstön ja työhyvinvoinnin kehittäminen kunnanjohtajan työparina. Hyvinvointijohtaja toimii sivistystoimialan hallintopäällikkönä, sivistyslautakunnan esittelijänä ja hän on kunnan johtoryhmän jäsen.

Utsjoen sivistystoimialaan kuuluvat opetustoimi, varhaiskasvatus ja vapaa-aikatoimi (kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö sekä kansalaisopisto). Lisäksi toimiala vastaa kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöstä. Sivistysjohtajan vastuualueeseen kuulu kirjasto-, nuoriso- ja kulttuuritoimi sekä varhaiskasvatus- ja opetustoimi.

Sivistyspalvelut – yhteiset

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arvionti 31.12.2023
------------------	--------------	--------------------------------	-------------	------------------------

Sisäinen yhteistyö ja henkilöstön pysyvyys	Tehtävänjaon, vastuiden ja toimenkuvien selkeyttäminen. Uusien työntekijöiden perehdyttäminen ja tarvittaessa koulutus tehtäviin.	Suunnitelma tehty ja otettu käyttöön. Jokaisella uudella työntekijällä vastuu-perehdyttäjä.	Toimenkuvien selkeyttäminen sujuvoittaa työntekoa ja parantaa työssä jaksamista. Vastuullinen perehdyttäminen ja alkukoulutus vähentävät henkilöstön vaihtuvuutta.	Tehtävänjaon selkeyttäminen aloitettu. Organisaatio-uudistus toteutuu 2023.
Palvelujen laadun ja yhdenvertaisuuden varmistaminen henkilöstökoulutusten avulla	Säännöllinen ohjelmisto- ja muu kohdennettu koulutus.	Koulutusten toteutuminen.	Työ sujuvoituu. Tehtävät voidaan hoitaa laadukkaammin ja nopeammin.	Koulutuksiin on osallistuttu.

Varhaiskasvatus

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Varhaiskasvatus
Tilivelvollinen Varhaiskasvatusjohtaja

Talous	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	375 400	336 859		336 859	307 566	-29 293
Toimintamenot	-766 008	-849 464		-849 464	-705 422	144 043
Netto	-390 608	-512 605		-512 605	-397 856	114 749

Utsjoen kunnan varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on luoda lapselle turvallinen ja aktivoiva oppimisympäristö, jossa lasten ajatuksia kunnioitetaan ja kuunnellaan. Varhaiskasvatusta toteutetaan kunnan oman sekä valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon vuoden kierto, paikalliset elinkeinot ja sijainti. Saamen kieli ja kulttuuri ovat vahvassa roolissa toiminnassa ja sen kaikissa arjen tilanteissa. Varhaiskasvatukset arvot ovat toisten kunnioittaminen, hyvät käytöstavat, yhdenvertaisuus, luonto ja suvaitsevaisuus.

Varhaiskasvatuksen sähköinen ohjausjärjestelmä Juulia on käytössä kaikissa osastoissa suomen ja saamen kielellä. Ohjelma mahdollistaa vanhempia ilmoittamaan lasten hoitopäiviä, lomien ja poissaoloja. Lisäksi se sisältää lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja esitietolomakkeen esikouluun siirryttäessä.

Utsjoen kunnassa päiväkodit ja kielipesät toimivat joka kylässä; Utsjoella, Karigasniemellä sekä Nuorgamissa.

Väli aikaista hoitoa tarjottiin kuntalaisten lisäksi ulkopaikkakuntalaisille.

Lapsia oli keskimäärin kirjoilla vuoden aikana Utsjoen päiväkodissa saamenkielisessä osastossa 7, suomenkielisessä osastossa ja kielipesässä 10, Karigasniemen päiväkodissa ja kielipesässä 16 ja Nuorgamin päiväkodissa ja kielipesässä 8. Päiväkodit ja kielipesät toimivat osittain samoissa tiloissa ja pihossa.

Suomessa aloitettiin elokuussa 2021 kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu, johon Utsjoen kunta valikoitui mukaan. Loppuraportti kokeilusta tehtiin keväällä 2023.

Kotihoidontukea käytettiin 22 936 euroa ennakoidun 40 000 euron sijaan.

Utsjoen päiväkodin saamenkielisellä osastolla työskenteli yksi vakituinen varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Varhaiskasvatuksen opettajan virkaan ei saatu kelpoista henkilöä. Tehtävää on hoitanut varhaiskasvatusjohtaja. Päiväkotiosasto oli avoinna arkisin koko vuoden klo 8–17, joulun aikaan Utsjoen päiväkodin saamenkielinen oli kiinni viikon.

Utsjoen päiväkodin suomenkielisellä osastolla toimi tammikuusta heinäkuun loppuun varhaiskasvatuksen opettaja ja vakituisesti yksi lastenhoitaja sekä tarvittaessa määräaikaaisesti lastenhoitaja. Päiväkotiosasto oli avoinna tavallisesti arkisin klo 7-17:00, myös läpi kesän. Vuorohoitoa järjestettiin tarpeen mukaan. Utsjoen kielipesä toimi suomenkielisen päiväkodin yhteydessä ja toiminnasta vastasi yksi pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja.

Nuorgamin päiväkodissa työskenteli lastenhoitaja ja varhaiskasvatuksen opettaja. Nuorgamin kielipesä toimii Nuorgamin päiväkodin yhteydessä. Alkuvuoden toiminnasta vastasi yksi pohjoissaamenkielinen varhaiskasvatuksen opettaja ja syksystä lähtien pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja. Ruoka kuljetettiin Utsjoen avopalvelukeittiöstä, koulujen loma-aikoina ruoka valmistettiin päiväkodissa itse. Päiväkoti oli avoinna tavallisesti arkisin klo 8:00-18:00. Päiväkoti oli auki koko kesän ja joulun aikaan suljettuna viikon.

Karigasniemen saamenkielisessä päiväkodissa työskentelivät keväällä vakituisena saamenkielinen varhaiskasvatuksen opettaja ja perhepäivähoitaja. Varhaiskasvatuksen opettajan paikkaa ei saatu täytettyä ja loppuvuoden päiväkodissa työskenteli lastenhoitaja ja perhepäivähoitaja. Kielipesän toiminnasta vastasi pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja. Päiväkoti on ollut auki arkisin klo 08:00-17:00. Päiväkoti oli kiinni kesällä kuusi viikkoa ja joului- tammikuun vaihteessa kaksi viikkoa.

Laadullisena tavoitteena on edelleen saada virkoihin ja toimiin pysyvää koulutettua henkilöstöä.

Toteutuneet hoitopäivät varhaiskasvatuksessa:

Vuosi	Utsjoki, suomi	Utsjoki, saame	Karigasniemi	Nuorgam	Myydyt päivät	Yhteensä
2018	1489	2130	1692	1381	293	6692
2019	1308	1799	1813	2204	174	7124
2020	999	1362	1407	1870	95	5638
2021	1170	1540	1485	1174	31	5369
2022	970	1703	1406	1154	164	5397
2023	799	1353	1475	862	269	4489

Vuosi	Utsjoki kielipesä	Karigasniemi kielipesä	Nuorgam kielipesä	Yhteensä
2018	849	418	756	2023

2019	530	476	899	1905
2020	380	421	1146	1947
2021	864	766	1107	2737
2022	764	1388	892	3044
2023	506	1065	563	2134

Sivistyspalvelut: varhaiskasvatus

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arvionti 31.12.2023
Henkilöstön hyvä ammattitaito ja työhyvintointi	Kohdennettu täydennyskoulutus, osaamisen ylläpitäminen, työnohjaus tarvittaessa, virkistyspäivät.	Koulutuksiin osallistumisen määrä, raportointien toteutuminen ja toimenpiteet.	Kelpoiset hyvinvoivat työntekijät, hyvien käytänteiden tuominen työyhteisöön ja niiden vakiintuminen.	Koulutuksiin on osallistuttu.
Pedagogiikan johtamisen kehittäminen	Johdon ja henkilöstön ammatillinen täydennyskoulutus	Kehittämiskohteiden tunnistaminen ja kehittämistoimet.	Jokaisessa ryhmässä vakaopettaja. Tiimin sisäisen yhteistyön toimivuus.	Jokaisessa ryhmässä ei vielä vakaopettajaa.
Vakan kolmiportaisen tuen mallin kehittäminen jatkuu.	Tuetaan henkilöstön osaamista täydennyskoulutuksin, säännölliset varhaiskasvatuksen erityisopettajan käynnit.	Kehittämiskohteiden tunnistaminen ja kehittämistoimet.	Riittävän aikaisen ja oikein kohdennetun tuen varmistaminen. Paikallinen kolmiportaisen tuen malli käytössä.	Kolmiportainen malli otettu käyttöön. Kehittely jatkuu. Ei varhaiskasvatuksen erityisopettaja käyntiä syksyllä 2023

Varhaiskasvatuksen hankkeet

Varhaiskasvatuksen kielipesätoiminta

Utsjoen kunnassa kielipesät toimivat, joka kylässä; Utsjoella, Karigasniemellä sekä Nuorgamissa. Kielipesätoimintaa rahoitti saamelaiskäräjät hyväksytyistä toimintamenoista 70 % ja kunta 30 %.

Perusopetus

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Perusopetus
Tilivelvollinen Rehtori, hyvinvointijohtaja

Talous	TP 2022	TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	1 088 774	950 400	143 650	1 094 050	1 295 135	201 085
Toimintamenot	-3 049 498	-2 999 402	-141 549	-3 140 951	-3 307 650	-166 699
Netto	-1 960 724	2 049 002	2 101	-2 046 901	-2 012 515	34 386

Esi- ja perusopetuksen oppilasmäärät

Koulu	2022-2023	2023-2024
Utsjokisuun koulu	51	45
Karigasniemen koulu	42	35
Nuorgamin koulu	12	18
Esi- ja perusopetus yht.	105	98

Oppilaskohtaiset kustannukset kouluittain

		TP 2022	TA 2023
Utsjokisuus	brutto	25 861	29 964
	netto	19 044	20 298
Karigasniemi	brutto	25 310	27 971
	netto	14 966	16 443
Nuorgam	brutto	29 007	32 944
	netto	25 118	28 834

Utsjoen kunnan kotikuntakorvauksen perusosa oli 7 436,67 oppilasta kohden.

Saamenkielisen ja saamen kielen opetuksen palkkauskustannuksiin opetuksen järjestäjä saa 100 %:n valtionavun syntyneiden kustannusten mukaan (keskimäärin vähintään 3 oppilaan opetusryhmävaatimus). Yksikköhintana on keskimääräinen tuntihinta. Vuoden 2023 valtionapu oli 831 802 €. Vuodelle 2024 valtionapua on arvioitu saatavan 752 122 €.

Utsjokisuun koulun toimintakertomus

Tuntikehys:

Kevät 2023:

Suomenkielinen opetus: 133h

Saamenkielinen opetus: 137h

Erityisopetus: 24 h

Oman äidinkielen opetus 2 vh

Syksy 2023:

Suomenkielinen opetus: 133 h

Saamenkielinen opetus: 137 h

Erityisopetus: 48 h

Utsjokisuun koulussa toimi saamenkielinen esiopetusryhmä, alakoulun saamen- ja suomenkieliset luokat sekä yläkoulun saamen- ja suomenkieliset luokat. Oppilasmäärä kevätlukukauden alussa 2023 oli 51 oppilasta ja syyslukukauden 2023 lopussa 45 oppilasta. Syyslukukaudella koulussa on toiminut pienryhmä, jossa on erityisluokanopettaja.

Opetushenkilöstöä kouluilla oli 22. Syksyllä 2023 aloitti määräaikainen erityisluokanopettaja. Kolme kouluavustajaa oli käytössä kevätlukukaudella 2023. Kaksi koulunkäynnin ohjaajaa ja yksi osa-aikainen henkilökohtainen avustaja oli käytössä syyslukukauden 2023 aikana. Koululla oli koulukuraattori, joka toimi myös Karigasniemen ja Nuorgamin kouluilla kahtena päivänä viikossa sekä yksi laaja-alainen erityisopettaja, joka vastasi myös lukion ja Nuorgamin koulun erityisopetuksesta.

Utsjokisuun koulun rehtorin tehtäviä hoiti kevätlukukauden 2023 määräaikainen Utsjokisuun koulun ja Utsjoen saamelaislukion rehtori Laura Arola. Utsjokisuun koulun hallinnollisena rehtorina toimii 1.9.2023-31.7.2024 määräaikainen varhaiskasvatusjohtaja Siw Westerback ja Laura Arolla on apulaisjohtajan tehtäviä opettajanviran ohella. Koulussa aloitti elokuussa 2023 4 uutta opettajaa.

Koulutyöskentely on sujunut työsuunnitelman mukaan. Opettajia ja henkilöstöä on koulutettu syyslukukaudella muun muassa Wilman käytössä ja vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa. Koulu on tehnyt retkiä luontoon ja lähialueiden tapahtumiin, ja koulussa on ollut runsaasti tapahtumia ja vierailuja sekä liikunnan, hyvinvoinnin että kulttuurin saralla.

Rehtori/apulaisjohtaja Laura Arola on laatinut toimintakertomuksen vuodelle 2023.

Karigasniemen koulun toimintakertomus 2023

Tuntikehys:

kevät 2023

suomenkielinen opetus 108 h

saamenkielinen opetus 140 h

erityisopetus 9 h

syksy 2023

suomenkielinen opetus 126h

saamenkielinen opetus 140 h

erityisopetus 16 h

Oppilasmäärä oli kevätlukukaudella 42 ja syyslukukauden alussa 35. Opetushenkilöstöä 12 opettajaa ja koulunkäynninohjaaja, joka toimi myös iltapäiväkerhonohjaajana. Kuraattori kävi koululla tiistaisin sekä tarvittaessa joka toinen perjantai.

Sivistyslautakunta nimesi Karigasniemen apulaisrehtori Pirjo Länsmanin hänen suostumuksellaan Karigasniemen koulun rehtoriksi 31.7.2023 asti sivistystoimen organisaatiomuutoksen takia.

Karigasniemen koulun rehtoriksi valittiin Laura Niittyvuopio-Valle 1.8.2023 alkaen. Koulun kanslistina aloitti Laura Heikurainen.

Karigasniemen koululaiset kävivät Skábmagovat - Kaamoskuvissa tammikuun lopulla. Kahdeksannen luokan oppilaat kävivät Helsingissä taidetestaajat retkellä. Esikoululaiset olivat tutustumassa riekon perinneyhtiin. Kevätalvella perinteinen ulkoilu- ja pilkkimispäivä vietettiin Pasijärvellä.

Koululaiset osallistuivat Saamelaisnuorten taidetapahtumaan Inarissa 25.-26.4.2023 seitsemällä eri esityksellä ja oppilaat pärjäsivät erittäin hyvin; 1.-2. luokan oppilaat voittivat oman ikäluokkansa laululla Litna giella. 0.-2. luokan oppilaat taas puolestaan joikasivat toiselle sijalle. 1.-2. luokan tytöt saivat kunniamaininnan omalla tanssiesityksellään. 6.-9. luokan musiikkijoukkue voitti 3. palkinnon omassa ikäluokassaan. 1.-2. luokat saivat kunniamaininnan käsityökilpailusta.

Koulun kevätjuhlaa vietettiin lauantaina 3.6.2023. Oppilaiden mausteilla ja luonnonyrteillä värjäämistä langoista ja kankaista valmistui tilkkutyyny, joka lahjoitettiin rehtorin toimessa lopettaneelle Pirjo Länsman-Kiimalaiselle.

Syksyn ensimmäisellä kouluviikolla koululaiset kävivät Inarissa Ijahis idja tapahtumassa.

Syksyn aikana oli useita erilaisia teemapäiviä; kodin ja koulun päivä, opettajiston ja yläasteen yhteinen ensiapukoulutus, alkusammutusharjoituksia, ”Lyö palloa älä kalloa”-lentopallopäivä, Halloween-bileet, Pistekollektiivi nykysirkusesitys sekä Teatteri Liikituksen balettityöpaja. Saamen kielten viikolla vierailimme poroerotusaidalla ja vietimme gáktipäivää. Samana päivänä Sámi Soster järjesti koululaisille ja kylän vanhuksille juhlapäivän perinneruokien kera; kylän vanhempi väki koululla vierailulla ja saimme kuulla tarinoita ”vanhoilta ajoilta”.

8.luokkalaiset kävivät Taidetestaajat-toimintaan liittyen museovierailulla Kittilässä tutustumassa Reidar Särestöniemen taiteeseen ja elämään. 9. luokan oppilaat kävivät tutustumassa Rovaniemen ja Sodankylän oppilaitoksiin.

Joulujuhla pidettiin koululla torstaina 21.12.2023 klo 18.00.

Toimintakertomuksen vuodelle 2023 on laatinut Karigasniemen ja Nuorgamin koulun kanslisti Laura Heikurainen.

Nuorgamin koulun toimintakertomus 2023

Tuntikehys:

kevät 2023

suomenkielinen opetus 41 h

saamenkielinen opetus 28 h

erityisopetus 2 h

syksy 2023

suomenkielinen opetus 47 h

saamenkielinen opetus 34 h

erityisopetus (suomeksi) 5 h

Nuorgamin koulussa oli kevätlukukaudella 12 oppilasta ja syyslukukaudella 18 oppilasta. Opettajia oli kolme, saamenkielisten luokkien opettaja, saamen kielikylpyluokan opettaja sekä suomenkielisen luokan opettaja. Koulussa työskenteli lisäksi koulunkäynninohjaaja, jonka tehtäviin kuului myös iltapäiväkerhon pitäminen, luokissa avustaminen sekä ruokailun järjestelyt ja siivous. Ajoittain koululla työskenteli myös luokka-avustaja. Kuraattori kävi koululla joka toinen maanantai iltapäivisin.

Syyslukukaudella oli lisäksi yhdistetty eskariopettajan ja koulunkäynninohjaajan toimi. Musiikinopettaja kävi koululla kerran viikossa Utsjoelta osallistuen myös iltapäiväkerhon pitämiseen luokka-avustajan kanssa. Karigasniemen erityisopettaja vieraili koululla aina maanantaisin ja koulukuraattori sekä koulunuorisotyöntekijä joka toinen torstai. Arjen pyörittämisen tueksi on saatu järjestettyä myös vakituinen sijainen. Lisäksi koulun henkilökuntaan kuuluu kaksi monitoimihenkilöä, joiden vastuulla on muun muassa siivous, ruokailujärjestelyt, ruokakuljetukset Utsjoen keskuskeittiöltä, koulukuljetukset sekä jääkiekkokaukalon ylläpito.

Kevätlukukaudella Nuorgamin koulun rehtorina toimi 1.2.-31.7.2023 Laura Arola sivistystoimen organisaatiomuutoksen ajan. Syyslukukaudella 1.8.2023 alkaen rehtorina aloitti Laura Niittyvuopio-Valle.

Koululaiset osallistuivat Ijahis idjaan 18.8. Syyskuun alkupuolella koulullamme vieraili Kansallisbaletin Balettienergiaa lapsille! -esitys ja työpaja, jossa 0.–4.lk oppilaat pääsivät tutustumaan balettiin paitsi katsojina myös itse tanssijoina erilaisten tehtävien kautta. Syyslukukauden aikana kiertävä Lastenkulttuurikeskus Kattila sekä Teatteri Liikutus vetivät oppilaille varjoteatteriesityksen nimeltään Kuujänis. Oppilaat saivat esityksen jälkeen osallistua taidetyöpajaan.

Skalluvaaran erotuskoulu oli 12.–13.10. TET-harjoittelussa oli koulun entisiä oppilaita.

Koululla vietettiin syksyn aikana myös useita erilaisia teemapäiviä. Kiusaamisen vastainen päivä toi koululle vierailijan, joka kertoi omista kouluaikaisista kokemuksistaan kiusaajana. Koulun oppilaat ja koko koulun henkilökunta osallistuivat perinteisesti SPR:n Nälkäpäiväkeräykseen.

Joulujuhla pidettiin 20.12 ja joululoma alkoi joulukuun 22.päivä klo 11.00 yhteisen joulupuuron jälkeen. Samalla 4.–6.lk oppilaat saivat lukuvuoden 2023–2024 välitodistuksen.

Toimintakertomuksen vuodelle 2023 on laatinut Karigasniemen ja Nuorgamin koulun kanslisti Laura Heikurainen.

Sivistyspalvelut: koulut – perusopetus

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Välineiden oppimisesta sisältöjen ja oppilastyön kehittämiseen	Varmistetaan, että koulujen henkilöstö hallitsee työssä tarvittavat välineet (esim. ohjelmat). Koulutus-suunnitelmien mukaiset koulutukset sekä koulutus tarvittaessa.	Kouluttajat arvioivat osaamisen tason.	Välineiden hallinta sujuvoittaa työtä ja jättää enemmän aikaa oppilastyön ja sisältöjen kehittämiseen.	Ohjelmista on järjestetty sisäistä koulutusta.
Opettajien kelpoisuus	Opettajia kannustetaan kelpoisuuden (opettaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja) antaviin opintoihin. Työn järjestäminen opiskelun mahdollistavaksi. Mentorointi. Saamen kielen opiskelun lisääminen.	Suoritettut arvosanat, tutkinnot, muut opinnot.	Kelpoisten opettajien suhteellinen määrä nousee. Kaikissa kouluissa valmius opinto-ohjaukseen ja erityisopetukseen.	Opettajia on kannustettu opintoihin ja opintoja varten on myönnetty tarvittavia opintovapaita. Yksi opettaja opiskelee opinto-ohjauksen kelpoisuutta.
Yhteisopettajuuden kehittäminen	Yhteisopettajuuden sääntöjen laatiminen, huomiota työjärjestysten toimivuuteen.	Toteutuneet yhteisopettajuus-periodit.	Hyvin toteutetulla yhteisopettajuudella ryhmien toimivuutta voidaan parantaa	Yhteisopettajuus-mallia kehitetään

Perusopetuksen hankkeet

Saamen kielten etäopetuksen vahvistaminen

Saamen kielten etäopetus on vuonna 2018 käynnistynyt Utsjoen kunnan ja Saamelaiskäräjien yhteistyöhanke. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Hanke tarjoaa perusopetusta ja lukiokoulutusta täydentävää saamen kielten (inarin-, koltan- ja pohjoissaamen) etäopetusta saamelaisalueen ulkopuolella. Hankkeen päämääränä on saattaa yhä useampi saamelaistaustainen oppilas saamen opetuksen piiriin etäyhteyksiä hyödyntäen sekä luoda saatujen kokemusten perusteella edellytykset saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen vakinaistamiselle valtakunnallisesti.

Lukuvuonna 2022–2023 hankkeessa opiskeli 148 oppilasta/opiskelijaa 90 eri koulusta. Opetusta annettiin yhteensä 62 vhh. Lukuvuonna 2023–2024 hankkeessa opiskelee 180 oppilasta ja opiskelijaa yhteensä 110 koulusta. Opetusta annettiin yhteensä 70 vhh. Oppilasmäärän voimakas kasvu kertoo saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen kysynnästä, kun tieto opetusmahdollisuudesta on saavuttanut huoltajia ja opetuksen järjestäjiä.

Hanke valittiin vuonna 2023 mukaan Suomen ASP-net verkoston toimintaan eli UNESCO-kouluksi. Suomen ASPnet-verkoston noin 60 koulun toiminnassa korostuu erityisesti ihmisoikeus-, maailmanperintö- ja ympäristökasvatus.

Keskiasteen opetus

Toimielin **Sivistyslautakunta**
Tulosalueen nimi **Keskiasteen opetus- Saamelaislukio**
Tilivelvollinen **Rehtori, hyvinvointijohtaja**

Talous	TP 2022	TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	47 184	62 300		62 300	76 431	14 131
Toimintamenot	-611 300	-580 146	-40 759	-539 387	-531 249	8 138
Netto	-564 116	-517 846	-40 759	-477 087	-454 818	22 269

Utsjoen saamelaislukio on ainoa toisen asteen oppilaitos kunnassa. Lukion tavoitteena on taata paikkakunnan nuorille mahdollisuus käydä lukiota kotoa käsin tai asumalla lukion asunnoissa opiskelupäivinä. Opiskelu antaa mahdollisuudet jatko-opintoihin yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa. Lukio tarjoaa myös paikkakunnan aikuisväestölle mahdollisuuden suorittaa lukio-opintoja aikuislukiossa.

Lukion opiskelijamäärä on kasvanut tasaisesti viime vuosina: keväällä 2023 opiskelijoita oli 31 ja syksyllä 2023 28. Aineenopetusta lukiossa antaa 14 opettajaa, jotka kaikki ovat yhteisiä perusopetuksen kanssa.

Kevätlukukauden 2023 lukion toiminnasta vastasi Utsjokisuun koulun ja Saamelaislukion rehtori Laura Arola. Syyslukukaudella 2023–2024 varhaiskasvatuksen johtajalla Siw Westerbackalla oli perusopetuksen ja lukion hallinnollisen rehtorin tehtävät. Lukiossa yhdellä lehtorilla on oman työn ohella vastuutehtäviä lukion toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Lukion apulaisrehtorin tehtäviä hoitaa Solja Magga.

Utsjoen saamelaislukio on saanut opiskelijoita eri puolilta Suomea. Uusi koulurakennus ja uudet

asunnot, sekä utsjokinen kulttuuri ja ympäristö kiinnostavat. Osalla muualta Saamelaislukioon hakeutuvista nuorista on myös juuria Utsjoella, tai muualla saamelaisalueella. Jotkut opiskelijat suorittavat koko lukion Utsjoella, kun taas toiset viettävät vain yhden lukuvuoden tai lukukauden. Saamelaislukio kiinnosta myös vaihto-opiskelijoita, jotka osallistuvat vain yhteen tai kahteen opetusjaksoon lukuvuodessa.

Vuonna 2023 on panostettu erityisesti saamen kielen lukio-opetusmateriaalin kehittämiseen. Lukion uuden (2021) opetussuunnitelman mukaisia saamen kielen opetusmateriaaleja ei ole ollut, ja niiden laatimiseen ja kehittämiseen on kohdennettu resurssia.

Lukion tuntikehys 2023 kevät	
Su yleisopetus yht	105 vh + kertoimet 10,5 vh
Sm kielen ja sm kielinen yleisopetus yht	15 vh + kertoimet 1,5 vh

Lukion tuntikehys lukuvuonna 2023 syksy	
Su yleisopetus yht	109 vh + kertoimet 10,5vh
Sm kielen ja sm kielinen yleisopetus yht	9 vh + kertoimet 1,5vh

Apulaisrehtori Solja Magga on laatinut toimintakertomuksen vuodelle 2023.

Kirjastotoimi

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Kirjastotoimi ja kirjastoauto
Tilivelvollinen Kirjastotoimenjohtaja

Talous	TP 2022	TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	61 010	60 800		60 800	65 333	4 533
Toimintamenot	-200 539	-148 779		-148 779	-214 441	-65 662
Netto	-139 528	-87 979		-87 979	-149 108	-61 128

Kirjasto ja Kirjastoauto

Utsjoen kunta tarjoaa kaikille avoimia kirjastopalveluita pääkirjastossa Utsjoen kirkonkylällä ja kirjastoautossa. Pääkirjasto Pedar Jalvi -kirjasto sijaitsee Utsjoen vapaa-aikakeskuksessa. Kirjastoauto tarjoaa kunnan muissa kylissä kirjastopalveluita. Utsjoen kirjasto on osa Lapin kirjasto -kimppaa.

Kirjastoautopalvelun on Utsjoen kunnalle tarjonnut tuttuun tapaan myös vuonna 2023 Nessebyn kunta. Kirjastoautopalvelusta on ollut ostopalvelusopimus vuodelle 2023. Myös vuodelle 2024 tehdään uusi sopimus Nessebyn, Tanan ja Utsjoen kuntien kanssa.

Kirjastoautotoiminnan rahoitus vuodelle 2023 on haettu Opetus- ja kulttuuriministeriöltä täysimääräisenä, kuten aiempinakin vuosina.

Henkilöstö:

Kunnankirjaston henkilötyövuosia oli 2. Pääkirjaston henkilökuntaan vuonna 2023 kuuluivat 1 kirjastotoimenjohtaja, 1 kirjastovirkailija ja 1 järjestelyapulainen. Järjestelyapulainen palkattiin tuntisopimuksella ja hänen työnsä painottuivat aina sen mukaan, miten kirjastolla oli tarvetta. Lisäksi

palkattiin 50% ajalle 1 työntekijä kirjastonhoitajan nimikkeellä ajalle 23.10.-23.12., kun kirjastotoimenjohtaja oli 50% vapaalla. Kirjastoauton henkilökuntaan kuului 2 työntekijää, joiden Utsjoen osuus henkilötyövuosina on 0,12.

Aukioloajat ja kirjaston käyttäjät:

Kirjaston aukioloaika on talvella 30 h/vko (1.9.–31.5.) ja kesällä 25 h/vko (1.6.–31.8.). Aukiolotunteja oli yhteensä 1482.

Kirjastoauto liikennöi kolmena päivänä viikossa, kolmen viikon välein ja pysäkkejä oli 22.

Kirjaston kävijämäärä pysyi suhteellisen samalla tasolla edellisvuoteen nähden.

Kokoelmat ja hankinnat:

Kirjastoaineisto sisältää 25326 kirjaa ja musiikkiäänitteitä 716 kpl. Lehtiä tuli ilmaisjakeluna tai lahjoituksina 42 nimikettä. Tilattuja lehtiä pääkirjastolle oli 13. Kirjastoautolle tilattiin 9 lehteä. Koko kirjastoaineiston lukumäärä on 26881 nimikettä. Tähän lukuun sisältyy myös edellä lueteltujen lisäksi muuta aineistoa kuten dvd-levyjä, nuotteja, moniviestimiä, vhs-kasetteja, c-kasetteja, lp-levyjä ja karttoja.

Lainaus:

Kokonaislainaus Utsjoen kunnankirjastossa (pääkirjasto ja kirjastoauto) oli 16356 kpl. Vuonna 2022 kokonaislainaus oli 16012 kpl, joten lainaus on noussut 344 edellisvuodesta. Kaukolainoja muista kuin Lapin kirjastoista oli 27 kpl.

Muu toiminta:

Koululaiskäyntejä oli 51 kpl.

Kesäkuussa 2023 kirjastossa oli Hannu Maggan poromerkinäyttely. Syyskuussa kirjastossa järjestettiin Harri Ahosen luento Lapin retkeilyreiteistä. Ihmisiä oli tapahtumassa 20 kpl.

Utsjoen kirjasto oli mukana järjestämässä Rovaniemen Saamelaisen erikoiskirjaston kanssa Saamelaiskirjallisuuden tapahtumaa 22.-23.11. Kirjastossa järjestettiin 22.11. Kirsti Palton vetämä tarinankerrontailta, jossa paikalla oli 15 henkilöä. Inger-Mari Aikio piti lapsille 23.11. satutunnin. Paikalla oli varhaiskasvatuksen väkeä Utsjoelta. Päätapahtuma sijaitsi Utsjoen kunnan valtuustosalissa.

Syksyllä Sámi Soster ry on pitänyt 2 digiopastusta ikäihmisille kirjaston lehtisalissa.

Sivistyspalvelut -kirjasto ja kirjastoauto

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Kirjasto kohtaamispaikkana sekä asiakaslähtöinen kirjaston kehittäminen	Kirjaston toiminnot vastaamaan tarjontaa sekä nykyaikaiset tilat	Kirjaston toimintaan liittyvät tapahtumat.	Kirjasto luontevana poikkeamispaikkana lisää kirjaston käyttöä ja lainausmääriä.	Kirjaston käyttöä lapsille opetettiin lukutaitoyhteistyö projektissa.

E-palveluiden kehittäminen	E-palveluista kertominen ja niistä opettaminen	Lapin kirjastojen aktiivinen yhteistyö sekä koulutukset	Digitaitojen lisääminen	Digitaito-opetusta on järjestetty Sámi Sosterin kautta kirjastossa syksyllä 2023.
Kirjastoautotoiminnan ylläpitäminen	Reitti- ja aikataulu-suunnitelut asiakaslähtöisesti ja ajantasaisen aineiston hankinta	Kuntalaisten tasavertaiset oikeudet kirjastopalveluihin	Kattava palveluntarjonta	Kirjastoauto-toiminta jatkui edellisvuoden tapaan.

Vapaa-aikatoimi

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Liikunta- ja nuorisotoimi sekä elokuva- ja kulttuuritoimi
Tilivelvollinen Vapaa-aikasihteeri

Talous	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	90 444	60 694	26 917	87 611	103 728	16 117
Toimintamenot	-382 797	-381 748	-26 917	-408 665	-414 395	-5 730
Netto	-292 355	-321 054	0	-321 054	-310 668	10 837

Vapaa-aikatoimesta vastaa vapaa-aikasihteeri. Vapaa-aikatoimessa työskentelee vapaa-aikasihteerin lisäksi nuorisotyöntekijä, joka tekee perusnuorisotyön lisäksi etsivää nuorisotyötä 50 % työajasta. Vuonna 2023 vapaa-aikatoimessa työskenteli lisäksi määräaikaisena koulunuorisotyöntekijä elokuusta alkaen.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen tehtävänä on järjestää erilaisia kulttuuritapahtumia sekä kehittää kulttuuritoimea hankkeiden kautta.

Kulttuuritoimen tapahtumat vuonna 2023:

- 6.2. Kansallispäivän juhlat yhteistyössä Sámi Siidan kanssa
- 4.5. Nigá 8 vuodenaikaa kaksikielinen teatteriesitys Karigasniemen koulu ja päiväkodit
- 5.5. Nigá 8 vuodenaikaa kaksikielinen teatteriesitys Nuorgamin koulu ja päiväkodit
- 8.5. Julius Rantalan, Konsertti joka kouluun kiertue, Utsjoki ja Karigasniemi
- 22.5. Kunnan pojat Talking Accordion -soiva luento kirjastossa
- 23.5. Kunnan pojat, Kolme varista päiväkotivierailu Utsjoen päiväkodit
- 23.5. Kunnan pojat, ikäihmisten palvelukotivierailu
- 23.-25.10. Varjoteatteriesitykset Utsjoen kouluilla ja päiväkodeilla
- 31.10. Rakkaudesta lajiin, Rovaniemen teatterin esitys
- 1.11. Mimmi lehmä ja varis, lasten teatteriesitys Utsjokisuun alakoulu ja päiväkodit

Kolmannen sektorin järjestöavustusten jakaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2024. Tähän liittyen pidettiin yhdistysten ja sivistystoimen yhteinen tapaaminen 1.11.2023.

Kulttuuritoimen hankkeet

Utsjoen Lumo 2023

Utsjoen Lumo – Ohcejohka Šearrá kulttuuriviikko järjestettiin toisten kerran 2.-9.7.2023. Kulttuuriviikkoa varten Taiteen edistämiskeskus oli myöntänyt avustuksen harvaan asuttujen alueiden kulttuuritoimintaan. Kulttuuriviikolle pystyivät kaikki suunnittelemaan ja järjestämään erilaisia tapahtumia ja hankkeella kustannettiin viikon päätapahtumapäivät Nuorgamiin torstaina 6.7.2023, Karigasniemeen 7.7.2023 sekä Utsjoelle 8.7.2023.

Nuorgamissa järjestettiin Mu ráhkis Njuorggán konsertti, jossa esiintyi Yungmiqu. Samana päivänä muut toimijat järjestivät mm. patikkaretken Kaldoavin erämaahan, saamenkielisen jalkapallotapahtuman sekä opastivat minigolfin peluussa.

Karigasniemellä järjestettiin Mu ráhkis Gáregasnjárga festivaali. Karigasniemellä esiintyi Yungmiqu sekä Niillas Holmberg, joka vei kuulijat jokiveneeseen kuulemaan oman sukunsa joikuja vanhasta Tenolaaksosta. Kahden musiikkikonsertin lisäksi festivaalilla nähtiin Teatteri tien esitys Kettu ja korppi ja muita opettavaisia eläintarinoita Aisopoksen tapaan.

Kulttuuriviikko huipentui Mu ráhkis Ohcejohka festivaaliin Utsjoen Onnelan törmällä 8.7.2023. Festivaalilla nähtiin ja kuultiin runoutta, musiikkia, elokuva ja teatteria. Festivaalin aikana järjestettiin markkinat, joiden aikana pystyi ostamaan paikallisia tuotteita. Festivaalilla esiintyi runoilija Inger-Mari Aikio ja päivän aikana näytettiin myös Mihkku Laitin elämästä kertova Revontulten räppäri -elokuva sekä Teatteri tien esitys Kettu ja korppi ja muita opettavaisia eläintarinoita Aisopoksen tapaan.

Musiikista vastasivat Laura Tapiola Máttuid árdna (Esivanhempien aarre) -joikukonsertilla, Ánnámáret Nieguid duovdagat (Kuvitteelliset maisemat) -konsertilla, AMOC ja Ailu Valle Trio Boogiemenin kanssa sekä DJ Sunnamaaret yöttämän yön tanssiklubilla.

Kaikissa tapahtumissa oli kohtalaisen hyvä sää, joka on ulkoilmatapahtumien kannalta keskeistä. Etenkin lauantaina Onnelan törmällä oli lämmin ja kaunis sää. Kaikki tapahtumat onnistuivat hyvin ja etenkin Nuorgamin pienen pieni liikuntasali oli täynnä pieniä katsojia ja Utsjoen Onnelan törmä oli täynnä katsojia.

Elokuvatoimi

Elokuvateatterilaitteisto myytiin syksyllä 2023 ja elokuvateatterin tiloihin sijoitettiin kevyempi laitteisto elokuvien näyttämistä varten. Syksyllä käytiin neuvotteluja elokuvatoimen jatkamisesta elokuvalisenssin kautta. Toimintaa on tarkoitus jatkaa pienimuotoisempana vuonna 2024.

Elokuvatoimi näytti Katja Gauroloffin elokuvan Je'vida joulukuussa neljä kertaa Utsjoella ja kerran Karigasniemessä.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimen tavoitteena on luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle, kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja tarvittaessa järjestämällä liikuntaa, huomioiden myös erityisryhmät. Liikuntatoimi on tehnyt yhteistyötä paikallisten järjestöjen ja urheiluseurojen kanssa. Kunnan liikunta- ja vapaa-aikapalvelujen maksuvälineenä käyvät sekä Smartum-setelit että TyKy-setelit, joita voi käyttää mm. uimahalli- ja kuntosalikäyntien maksamiseen.

Tapahtumat:

16.6. Nisulammen siivoustalkoot

19.6. Ulkokuntosalin kasaustalkoot

- 6.8. Pohjoisen Vahvin kilpailu
- 29.9. Vesilentopallon yleisökokeilu uimahallissa
- 11.11. Hyvinvointipäivän liikuntaosuus sekä tanssityöpajat Karigasniemellä
- 18.11. Hyvinvointipäivän liikuntaosuus Utsjoella
- 25.11. Hyvinvointipäivän liikuntaosuus Nuorgamissa

Kuntosalit

Kunnan ylläpitämät kuntosalit sijaitsevat Utsjoella, Karigasniemessä ja Nuorgamissa. Avaimia voi lunastaa kuntosaleille vapaa-aikasihteeriltä. Hinnat ovat 15 euroa/kuukausi, 80 euroa/6 kk tai 120 euroa/vuosi. Alennuksia hintoihin saavat eläkeläiset, työttömät ja opiskelijat. Utsjoen kuntosalia voi käyttää myös 4 euron kertamaksulla. Utsjoen kuntosalin avaimia saa myös uimahallilta sen aukioloaikoina.

Utsjoen kuntosali

Kuntosalilla olevan käyttäjävihon mukaan vuonna 2023 kävijöitä kuntosalilla oli 3242, eli 105 kävijää vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kuukausittainen kävijämäärä on n. 270. Tulee huomioida, että kaikki käyttäjät eivät merkitse käyntejään vihkoon eli kävijöitä on ollut enemmänkin, arviolta 15 % jättää merkitsemättä käyntinsä vihkoon. Kuntosalin käyttöaste on korkea ja se on erittäin tarpeellinen ja suosittu. Ryhmistä aktiivinen Sydänyhdistys käytti kuntosalia ryhmänä 148 kertaa ja Laphan fysioterapiaryhmä 18 kertaa.

Nuorgamin kuntosali

Nuorgamin kuntosalilla vuoden 2023 aikana kävijöitä oli käyttäjävihon mukaan noin 590, eli 41 kävijää enemmän kuin vuonna 2022 (549). Kaikki eivät kuitenkaan merkitse käyntejään vihkoon eli kävijöitä on ollut enemmänkin. Kuukausittainen kävijämäärä on ollut noin 50 kävijää/kk. Käyttöaste on kohtalainen, kuntosali on suosittu ja tarpeellinen liikuntapaikka.

Karigasniemen kuntosali

Karigasniemen kuntosalille kuntosaliavaimia on vuokrauksessa vuonna 2023 noin 90 kpl. Kävijätilastoa alettiin keräämään Karigasniemeltä vuonna 2021, mutta huomattavan harva kävijä on merkinnyt käynnin vihkoon, siksi kahdelta ensimmäiseltä vuodelta ei ole luotettavaa tilastoa. Vuonna 2023 kävijöitä on ollut käyttäjävihon mukaan 880, eli n. 30 kävijää kuukaudessa. Laskennallinen arvio käyttäjistä on n. 1400 kävijää, sisältäen yksittäiset kävijät, ryhmät sekä Laphan fysioterapian, jolla oli vuonna 2023 45 käyntiä ryhmänä.

Liikuntaneuvonnan asiakkaat ovat käyttäneet kuntosalia peruskäyttäjien lisäksi, myös lukio ja peruskoulut käyttävät kuntosaleja liikunnan opetuksessa.

Njällä liikuntahalli sekä vapaa-aikakeskuksen liikuntasali

Karigasniemen liikuntahalli ja vapaa-aikakeskuksen liikuntasali toimivat monipuolisina liikuntapaikkoina kuntalaisille. Myös Nuorgamin koulun liikuntasalia hyödynnetään harrastuskäytössä. Karigasniemen Njällä hallista löytyy videotykki ja valkokangas sekä äänentoistolaitteisto. Liikuntahallissa ja -salissa voi pelata monia sisäpelejä, tanssia, voimistella sekä tehdä paljon muuta. Karigasniemen liikuntahallista löytyy myös kiipeilyseinä.

Paikallisille seuroille, järjestöille ja yhdistyksille liikuntahallin ja -salin käyttö on ilmaista, vuoroja voi hakea syksyisin liikuntatoimelta. Nuorgamin koulun liikuntasalin käytöstä vastaa Nuorgamin koulu. Urheiluseurat, yhdistykset, järjestöt ja yksityiskäyttäjät sekä seurakunta ovat käyttäneet liikuntasalia ja -hallia aktiivisesti sekä järjestäneet toimintaa. mm. perheliikuntaa, ampumahiihtoa, voimistelua, pallokerhoa, salibandyä, sulkapalloa, lentopalloa niin lapsille, nuorille ja aikuisille.

Uimahalli

Uimahallin kävijämäärä laski 2022 vuoden 3513 kävijästä 3024 kävijään vuonna 2023. Kävijämäärän laskua selittää osaltaan koulu-uintikertojen vähentyminen kyytihaasteiden vuoksi, useat peruutukset sekä kesän matkailijamäärien lievä lasku. Uimahalli oli normaalisti käytössä koko vuoden. Halli oli auki kolmena päivänä viikossa sekä kevät- että syyskaudella. Kesä oli tavanomaisen vilkas ulkopaikkakuntalaisten matkailijoiden osalta. Kesän kävijämäärä oli hieman pienempi kuin edellisenä vuonna, vaikka halli oli auki neljänä päivänä viikossa kesä-elokuun ajan. Hiljaisin kuukausi kävijöiden suhteen oli elokuu (2 viikon huoltotauko syynä), vilkkain kuukausi oli helmikuu.

Uimahallilla järjestettiin keväällä ja syksyllä säännöllisesti vesijumppaa yhteistyössä Utsjoen kansalaisopiston kanssa. Tälle vuodelle uutena kokeiluna tuli kaksi erillistä vesijumppaa; kevyt ja reipas vesijumppa. Molemmat ryhmät tulivat täyteen heti ja varasijoillekin riitti halukkaita. Vesijumppa on ylivoimaisesti yksi suosituimmista kansalaisopiston kursseista ja on viime vuodet ollut aina täynnä. Vesijumpissa käy paljon sellaisia, jotka eivät muuten käy uimassa. Lisäksi vesijumppa on aktivoanut myös kävijöitä Nuorgamista asti.

Marraskuussa altaalle saatiin asennettua virtuaalivesijumppa-TV. Laite on ollut käytössä siitä lähtien joka vuorolla ja on saanut asiakkailta hyvän vastaanoton.

Uimahallilla on toteutettu peruskoululaisten ja päiväkodin lasten uinninopetusta.

Päiväkodit:

Suomen ja saamen päiväkodit kävivät uimassa keväällä lähes viikoittain ja syksyllä pari kertaa kuussa. Nuorgamin kielipesä kävi uimassa keväällä kuukausittain. Iltapäiväkerhon (0-2lk) uintivuoroja toteutui vuoden mittaan yhteensä 11 kertaa.

Koulu-uinnit vuoden aikana:

Utsjokisuun koulun oppilaat (sisältäen kaikki luokka-asteet alakoulusta lukioon) kävivät uimassa sekä kevät- että syyslukukaudella opintosuunnitelman mukaisesti.

Karigasniemen koulu 6 käyntikertaa keväällä.

Nuorgamin koulu 1 käyntikerta keväällä. Nuorgamin koulun oppilaat ovat kuitenkin päässeet uimaan säännöllisesti uintikerho -hankkeen turvin.

Terveyskeskuksen fysioterapeutin ohjaama fysioterapian allasryhmä toimi ohjatusti viikoittain kevät- ja syyskaudella yhteensä 22 kertaa.

Kunnan työntekijöille tarkoitettu halvempi lipun hinta motivoivat ihmisiä liikkumaan ja sitä käytettiin hyväksi viikoittain.

Sámi Siida tarjosi edelleen jäsenilleen uinnit maanantaisin koko vuoden ajan. Vuoro aktivoi jäseniä käymään uimassa ja vaikuttaa positiivisesti uimahallin kävijämäärään. Maanantai onkin yleensä viikon vilkkaimpia päiviä. Sámi Siidan vuoroa käytettiin yhteensä 133 kertaa (lapsia kävi uimassa 34 ja aikuisia 99 kertaa).

Harrastamisen Suomen mallin avustuksella nuorgamilaisille koululaisille (0-6lk) järjestettiin joka toinen viikko uintikerho. Säännöllinen uinnin harrastaminen vuoden mittaan selkeästi lisäsi lasten vesiluottamusta ja rohkeutta liikkua vedessä, mikä olikin yksi kerhon tavoitteista. Kerhossa leikin turvin totuteltiin pidättämään hengitystä veden alla, sukeltamaan ja tutustuttiin kellumis- sekä uintitekniikoihin.

TRIMMI-kurssi, SUH:n järjestämä Uimahallin ja -henkilöstön turvallisuus koulutus järjestettiin marraskuussa. Uinninvalvoja oli paikalla 5, kaikki läpäisivät uintitestin. Uimahallin valvonta on vuoden 2023 aikana järjestetty pääasiassa ostopalveluna.

Uimahallin palveluita ovat käyttäneet Utsjoen Kuohun ja Vpk:n nuoret, sekä kesällä seurakunnan leirikoululaiset. Kesällä lapsille järjestettiin myös uimakouluja hankevaroin.

Liikuntatoimen hankkeet

Ulkokuntosali Utsjoelle -hanke

Vapaa-aikatoimi on suunnitellut vuonna 2022 yhteistyössä elinvoimatoimen ja Pohjoisimman Lapin Leader ry:n kanssa hankkeen, jossa toteutetaan Utsjoen kirkonkylälle ulkokuntosali. Hanke pohjasi Leaderin ja kunnan järjestämään nuorisohankeäänestykseen, jossa kunnan nuoret pääsivät äänestämään nuorten viihtyvyyttä lisäävästä hankkeesta. Äänestyksen voitti ulkokuntosali, joka toteutettiin vuoden 2023 aikana. Nuorisovaltuuston jäsenet keräsivät liikuntateemaista saamenkielistä sanastoa. Löytynyttä sanastoa tuotiin esille ulkokuntosalin katokseen mm. maalaamalla saamenkielisiä tsemppilauseita kuntosalin käyttäjille. Ulkokuntosalin nimeksi tuli Buonis, joka tarjoittaa lujaa, tervettä ja vankkaa. Ulkokuntosalin avajaiset pidettiin Utsjoen Lumo kulttuuriviikon yhteydessä 5.7.2023 klo 18. Avajaisiin osallistui arviolta 30 kuntoilusta kiinnostunutta. Utsjoen Kuohu yhdistyksen Heidi Keskitalo ohjasi avajaisiin osallistujia kuntosalin käyttöön.

Nuorisotoimi

Utsjoen kunnassa työskenteli nuorisotyöntekijä, joka perusnuorisotyön lisäksi toimii 50 % työajalla etsivänä nuorisotyöntekijänä.

Nuorisotoimen tapahtumat 2023

- Hiihtolomaviikko: Aktiivinen hiihtoloma nuorille. Pulkkailua, tulistelua ja lumikenkäilyä kuutamon loisteessa sekä leffailta nuorisotila Wørtissä.
- Pääsiäismunajahti: Pääsiäiskuva-arvoitus kilpailu liittyen kaikkiin Utsjoen kyliin koko perheelle.
- Lanit kevät 23: Nuorille Utsjokisuun koulun monitoimi- tiloissa pe-la, mukana 17 osallistujaa. Nuoret toivat omat tietokoneensa ja asensivat ne paikoilleen. Pelattiin yhdessä läpi koko yön. Lisäksi kokattiin yhdessä ruokaa ja pelattiin lautapelejä.
- Pelityöpaja Skins kesäloman alussa: Skins-työpajan alkuperäiskansalainen tiimi saapui paikalle Kanadasta sekä Alaskasta opettamaan pelien suunnittelua ja koodausta.
- Back to school nuortenillat: Nuortenillat Back to school teemalla jokaisella kylällä. Yhteisiä pelejä sekä yhdessä tehtyä ruokaa.
- Retki Norjaan: Utsjoen nuorisotoimi ja seurakunta järjestivät yhdessä nuorille retken Mortensnesin Ulkoilmamuseolle/lintukalliolle kalastamaan ja Pykeijaan saunomaan sekä grillaamaan.
- Lanit syksy 23: Nuorten toiveesta nuorisotoimi järjesti Lanit uudestaan syksyllä jouluteemalla, mukana 23 osallistujaa. Pelattiin koneilla yö myöhään sekä teimme ruokaa ja jouluherkkuja.
- Lukiolaisten pikkujoulut Wørtissä: Lukion oppilaskunta järjesti pikkujoulut lukiolaisille yhteistyössä nuorisotyön kanssa Wørtissä.

Nuorisotoimi piti vuonna 2023 nuorteniltoja Utsjoen kirkonkylällä, Nuorgamissa sekä Karigasniemellä. Utsjoen nuorisotilalla Wørtissä kävijöitä on ollut 10–23 illassa. Karigasniemellä nuortenillat on pidetty Kylätalo Sáivussa ja kävijöitä on ollut 3–9 nuorta illassa. Nuorgamin nuorteniltoja on pidetty koululla ja kävijöitä on ollut 1–4 illassa. Utsjoella nuorisotila on auki 3 iltana viikossa, Karigasniemessä kerran viikossa ja Nuorgamissa kerran kuukaudessa. Näiden lisäksi Utsjoen nuorisotilassa järjestetään lukuvuoden aikana viikoittain 5.–6.-luokkalaisten Wørtti. Nuorisotoimi järjesti myös opiskelijaruokailun lukiolaisille kerran kuussa yhteistyössä seurakunnan nuorisotyön kanssa. Nuorteniltojen lisäksi nuorisotyöntekijä on aktiivinen somessa. Utsjoen seurakunnan nuorisotyö on tärkeä yhteistyökumppani kunnan nuorisotyöntekijöille ja yhteistyötä tehdään tiiviisti.

Nuorisovaltuusto (NuVa)

Vuoden 2023 nuorisovaltuusto kokousti toimikaudella 6 kertaa. Nuorisovaltuustossa on ollut ennätysmäärä nuoria mukana. Kauden alussa järjestettiin nuorisovaltuuston perehdytyspäivät. Uusille ja vanhoille nuorisovaltuustolaisille perehdytys sekä koulutus viikonloppu Wörtissä. Nuvan toimintaan perehtymisen lisäksi etsivänuorisotyöntekijä Anni Hyötylä esitteli etsivän toimintaa yhdessä työparinsa Topi Alasuutarin kanssa. Uusia jäseniä haettiin nuvaan loppuvuodesta 2023 ja halukkaita oli enemmän kuin kahdeksan, joten ensimmäistä kertaa järjestettiin vaali. Nuorisovaltuusto kävi kouluilla kertomassa toiminnastaan.

Toimikaudella nuorisovaltuuston jäseniä oli edustajia, sivistyslautakunnassa, kunnanvaltuustossa sekä Lapin hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa. Nuorisoneuvosto on toteuttanut ulkokuntosalin Utsjoelle, toiminut hankkeen tiedottajana ja tehnyt talkootyötä hankkeelle mm. keräämällä saamenkielistä liikunta-aiheista sanastoa. Nuorisovaltuusto järjesti koko perheen Halloween-juhlat Utsjoelle 28.11. sekä oli mukana järjestämässä laneja 24.11.–25.11.

Nuorisotoimen hankkeet

Harrastamisesta virtaa 2, 2022-2023

Hankkeen tavoitteena on tarjota jokaiselle utsjokiselle lapselle ja nuorelle koulupäivän yhteyteen mielekäs harrastus. Kerhoja järjestetään jokaisessa Utsjoen kylässä Utsjoella, Karigasniemessä ja Nuorgamissa. Kerhoja järjestettiin yhteensä 8: cheerleadingiä, parkouria, uimista, keppihevosterho, ammuntaa, seinäkiipeilyä, liikuntaa, nerffiä ja bofferointia, sekä duodjia. Kerhoja järjestettiin sekä Karigasniemellä, että Nuorgamissa kolme, ja Utsjoella kahta eri kerhoa. Kerhotoiminta on viikoittaista ja maksutonta. Kerhoihin osallistuville lapsille on myös tarjottu välipalat ja kuljetukset tarvittaessa.

Etsivä nuorisotyö 2023

Etsivää nuorisotyötä on tehty Utsjoen kunnassa AVI:n myöntämän avustuksen turvin vuodesta 2018 asti. Etsivään nuorisotyöhön on haettu vuosittain avustusta. Kunnan nuorisotyöntekijä tekee 50 % työajastaan etsivää nuorisotyötä. Etsivä nuorisotyö pyrkii ennaltaehkäisemään syrjäytymistä ja ohjaamaan nuoria opinto- ja työelämävalinnoissa ja muiden palvelujen ääreen. Utsjoella etsivä nuorisotyö keskittyy ennaltaehkäisevään työhön.

Koulunuorisotyö

Hankkeella jatkettiin koulunuorisotyön tekemistä Utsjoen kaikissa kouluissa, koulunuorisotyöntekijä aloitti elokuussa. Edellinen koulunuorisotyöntekijän työt loppuivat koulujen loputtua keväällä 2022.

Hankkeen tavoitteena on saada kunnan kaikki nuoret nuorisotyön piiriin, tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä kouluissa, vähentää koulukiusaamista sekä lasten ja nuorten yksinäisyyttä sekä lievittää koronan ja Tenon kalastuskiellon jättämiä ja tuomia negatiivisia vaikutuksia. Työssä otetaan huomioon Utsjoen lasten ja nuorten erilaiset kulttuuriset taustat. Koulunuorisotyössä kiinnitettiin huomiota etenkin oppilaiden koulutien nivelvaiheisiin, siirtymisessä päiväkodista kouluun ja alakoulusta yläkouluun.

Koulunuorisotyöntekijä järjestää kouluilla välituntitoimintaa, teemapäiviä ja osallistuu oppitunneille. Oppilaiden keskuudessa läsnä oleminen on tärkeää ja oppilaiden on helppo lähestyä koulunuorisotyöntekijää vaikeissakin asioissa. Koulujen loma-aikoina koulunuorisotyöntekijä tekee perusnuorisotyötä. Hanke jatkuu heinäkuun loppuun 2025 asti.

Utsjoen koulujen harrastustoiminta 2023-2024

Hankkeen tavoitteena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle koulupäivän yhteyteen mielekäs harrastus. Kerhoja järjestetään jokaisessa Utsjoen kylässä Utsjoella, Karigasniemessä ja Nuorgamissa. Nuorgamissa on järjestetty jalkapallokerho, saamenkielinen musiikkikerho sekä

uintikerho joka toinen viikko. Utsjoella on järjestetty kuntosalikerho, pianonsoittokerho, saamenkielinen jalkapallokerho, akrobatiakerho, salibandykerho sekä uintikerho joka toinen viikko. Karigasniemessä on järjestetty koripallokerho, seinäkiipeilykerho, bändikerho sekä liikuntakerho. Lisäksi kaikkien kylien nuoret ovat voineet osallistua pelikerhoon etänä.

Sivistyspalvelut - Liikunta ja nuorisotoimi sekä elokuva- ja kulttuuritoimi

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Pohjoisen Vahvin kilpailun ja liikuntapaikkojen kehittäminen	Uusien yhteistökumppaneiden hankkiminen ja ulkokuntosalin rakentaminen.	Osallistujamäärä ja ulkokuntosalin käyttöaste.	Pohjoisen Vahvin kilpailu vakiintuu ja kehittyy kilpailijoita ja katsojia kiinnostavaksi kesätapahtumaksi. Kaikille kuntalaisille löytyy sopiva liikuntapaikka.	Pohjoisen Vahvin kilpailu on kehittynyt vuosittain paremmaksi. Ulkokuntosali mahdollistaa ulkoilmassa voimalajien treenaamisen
Vapaa-aikatoimen hankkeet	Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimelle haetaan vuosittain erilaisia hankeavustuksia, joilla kehitetään perustoimintaa.	Tapahtumien ja toiminnan määrä ja laatu, tavoitettu kohdeyleisö.	Ei yhtään syrjäytyntä nuorta, kaikilla oppilailla hyvä olla koulussa, jokaisella harrastus, kuntalaisten liikkumisen ja kulttuurielämän lisääntyminen	Hankkeiden avulla on tehty etsivää- ja koulunuorisotyötä sekä tarjottu lapsille ja nuorille maksuttomia harrastusmahdollisuuksia. Liikkuminen ja kulttuurielämä ovat monipuolistuneet Utsjoella.

Kansalaisopisto

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Kansalaisopisto
Tilivelvollinen Sivistysjohtaja-rehtori

Talous	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	2 520	1 800		1 800	4 455	2 655
Toimintamenot	-24 718	-36 179		-36 179	-25 410	10 769
Netto	-22 198	-34 379		-34 379	-20 955	13 424

Utsjoen kansalaisopistossa opetusta annettiin vuonna 2023 yhteensä 502 tuntia (edellisvuonna 293 tuntia), 25 kurssia. Osallistujia eri kursseilla oli yhteensä 304.

Kansalaisopiston opetustarjonnassa oli mm. kuoro, yhteismusisointi, kitaran-, pianon- ja ukulelen soittoa, joogaa, jumppaa, kehonhuoltoa, digiopastusta ja käsityökurseja.

Henkilöstöön kuului 9 sivutoimista tuntiopettajaa sekä rehtorin ja sivistystoimen sihteerin työpanosta 5%+5%. Syyslukukaudella musiikinopettajan palkkaa jaettiin kansalaisopistolle.

Sivistyspalvelut - kansalaisopisto

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Opetustarjonnan kasvattaminen kaikissa kylissä	Järjestetään kursseja toiveiden mukaan resurssien puitteissa	Toteutuneet tunnit	Koulutuksen parempi kohdentuminen ja tasa-arvoisuus.	Opetustarjonnan saaminen kaikkiin kyliin oli vetäjien puutteen vuoksi haasteellista. Opetuksen tuntimäärä kasvoi merkittävästi
Opetuksen tarjoaminen osallistujien toiveiden mukaisesti	Kurssitoiveikyselyiden pitäminen	Toteutuvat kurssit	Saada kursseja järjestettyä halutuissa aineissa.	Kurssitarjonta laajeni.

Kielikeskus

Toimielin Sivistyslautakunta
Tulosalueen nimi Kielikeskus
Tilivelvollinen Hyvinvointijohtaja

Talous	TP 2022	TA 2023	TA-muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot						
Toimintamenot		-77 953		-77 953	-3 323	74 630
Netto		-77 953		-77 953	-3 323	74 630

Kielikeskuksen toiminta siirtyi elinvoiman puolelta sivistystoimen alaisuuteen vuonna 2023. Monikielisyysasiantuntija oli virkavapaalla. Kielikeskus järjesti muutamia saamen kielen kursseja.

Sivistyspalvelut – kielikeskus

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Toiminnan tavoitteiden ja tehtävien suunnittelu	Yhteiset neuvottelut eri hallintokuntien välillä	Tarkennettu toimintasuunnitelma	Tarkennettu toimintasuunnitelma, jota lähdetään toteuttamaan	Monikielisyysasiantuntijan virkavapauden

				vuoksi toimintaa ei saatu suunniteltua.
Kieliopetus	Järjestetään Saamen kielipintoja	Toteutuneet kurssit	Enemmän saamen kielen taitoisia henkilöitä Utsjoella	Kursseja pidettiin kevään 2023 aikana
Vapaa-ajantoiminta	Järjestetään saamenkielistä vapaa-ajan toimintaa	Järjestetyt ryhmät	Saamenkielistä palvelua vapaa-ajalle	Vapaa-aikatoimessa järjestettiin saamenkielistä toimintaa.

Tekninen lautakunta

Tekninen toimi

Toimielin Elinvoima- ja tekninen lautakunta
 Tulosalueen nimi Tekninen toimi
 Tilivelvollinen Toimialajohtaja

Talous	TP 2022	TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	20 107				4 670	4 670
Toimintamenot	-315 777	-56 194	-19 000	-75 194	-68 380	6 814
Netto	-295 670	-56 194	-19 000	-75 194	-63 711	11 483

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, käyttötalousosan toteutumisvertailu

Teknisen lautakunnan käyttötalouden tulos

Teknisen lautakunnan käyttötalouden osalta toimintakuluja ja -tuottoja on ollut arviota vähemmän, mutta silti toimintakate jää positiiviseksi. Jätehuollon osalta olemme jääneet suunnitelluista tuloista ja myös menot ylittyivät arvioitua suuremmiksi. Jätehuollon menojen kasvuun on vaikuttanut mm. jätekuljetussopimuksen indeksitarkistus.

Teknisen toimen alle kuuluvat liikenneväylät, liikunta- ja ulkoilualueet sekä öljyvahinkojen torjunta. Kulut palotoimen osalta ovat siirtyneet vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle. Tekninen lautakunta on toiminut talousarvion mukaisesti ja täyttänyt sille asetetut toiminnalliset tavoitteet sekä hoitanut sille kuuluvat lakisääteiset tehtävät.

Liikenneväylät ja yleiset tiet

Liikenneväylien ja alueiden osalta on suoritettu tarvittavia kunnossapitotoimia talousarvion puitteissa.

Rakennusvalvonta ja paikkatietopalvelut

Talous	TP 2022	TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	18 409	23 000		23 000	12 768	-10 233
Toimintamenot	-116 016	-179 958	15 000	-164 958	-195 431	-30 473
Netto	-97 607	-156 958	15 000	-141 958	-182 664	-40 706

Kertomusvuonna myönnettiin toimenpide- tai rakennuslupa 26 rakennushankkeelle ja evättiin 3 hankkeelle. Rakennusluvista uusiin loma-asuinrakennuksiin kohdistui 3 kpl ja muihin uusiin rakennuksiin 11 kpl. Uusille asuinrakennuksille ei kertomusvuonna haettu yhtään lupaa.

Laajennuksia ja muita rakennus-, purku-, maisema- ja toimenpidelupia oli yhteensä 19 kpl. Toimenpideilmoituksia käsiteltiin 4 kpl. Rakennusvalvonnan osalta on suoritettu normaalia rakennusvalvontaa.

Vuoden 2023 toiminnallisiin tavoitteisiin päästiin sähköisten palveluiden käyttöönoton tehostamisessa, sillä suurin osa rakennushankemuksista toimitettiin sähköisenä.

Ympäristö- ja terveysturvallisuus

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelut on ostettu Inarin kunnasta.

Tavoitteena on lakisääteisten elintarvikevalvonnan ja yleisen terveysturvallisuuden järjestäminen kunnassa. Valvonta perustuu seuraaviin lakeihin ja niiden pohjalta laadittuihin valvontasuunnitelmiin:

- elintarvikelaki
- terveydensuojelulaki
- tupakkalaki
- lääkelaki (nikotiinituotteiden myynnin valvonta)

Ympäristönsuojelu

Arktisen Lapin ympäristönsuojelu vastaa Utsjoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä.

Tilapalvelu

Toimielin Elinvoima- ja tekninen lautakunta
Tulosalueen nimi Tekninen toimi
Tilivelvollinen Toimialajohtaja

Talous	TP 2022	TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	1 138 159	1 453 800		1 453 800	1 476 551	22 751
Toimintamenot	-1 374 189	-1 583 075	-14 800	-1 597 875	-1 430 202	167 674
Netto	-236 00	-129 275	-14 800	-144 075	46 349	190 424

Toimintakertomusvuonna Utsjoen kunnassa käynnistettiin maapoliittisen ohjelman laatiminen ja raportin laati Sweco Oy.

Toimintavuoden toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet seuraavasti:

- Utsjoen kunnanhallituksen nimeämä kiinteistötyöryhmä on antanut oman ratkaisuehdotuksensa Utsjoen kunnan omistamien tyhjilleen jääneiden koulutilojen käytöstä.
- Sähköisen huoltokirjan käyttöä on saatu tehostettua, mutta edelleen sen tehokkaaseen käyttämiseen panostettava.

Kiinteistöt

Tilapalvelun hallinnointiin on kuulunut seuraavat kiinteistöt (suuruudet kam²):

Sivistystoimi	Utsjoen ent. koulukeskus	4383
	Utsjoen monitoimitalo	1705
	Karigasniemen monitoimitalo	756
	Karigasniemen koulu	1500
	Karigasniemen liik.halli	812,5

Nuorgamin koulu	744
Nuorgamin monitoimitalo	407
Lukion asuntola	233
Utsjoen terveyskeskus	1831
Seitakartano	300
Utsjoen terveystalo	80
Aspa toimitila	104
Karigasniemen terv talo	192
Virastotalo	1361
Utsjoen vanhat koulurak	429
Kylätalo Giisa	210
Sonerantalo, ent. poliisi	104
Utsjoen kunnan varasto	118
Kylätalo Saivu	126
Utsjoen ent. paloasema	360
Karigasniemen hallit	423
Nuorgamin paloasema	109
Yleisradion tilat	50
Urheilukentän huoltorak	112
Kammit	2 kpl
Asuinrakennukset	
Vuokratalo	634

Vuokratalo on ollut vuokrattuna Kiinteistö Oy Ringinvatrolle.

Rakennusten normaalin kunnossapidon lisäksi kuntokorjauksiin käytettiin varoja investointiohjelman mukaisesti.

Investointiohjelma toteutui seuraavasti:

- Utsjoen kirkonkylän ent. paloasematallin saneeraus*
Saneeraus valmistui 30.9.2023
- Kirkonkylän kyläalueen asemakaavoitus*
Kaava palautettiin ehdotusvaiheeseen ja kaavoitustyö on jatkunut kaavoitustyöryhmän evästyksellä.
- Karigasniemen asemakaava*
Kaavasta luonnos laadittuna.

Jätehuolto

Toimielin Elinvoima- ja tekninen lautakunta
Tulosalueen nimi Jätehuolto
Tilivelvollinen Toimialajohtaja

Talous	TP 2022	TA 2023	TA- muutokset	Muutettu TA 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
--------	---------	---------	------------------	---------------------	-------------------	-----------

Toimintatulot	279 321	316 860		316 860	270 065	-46 795
Toimintamenot	-347 774	-292 906		-292 906	-377 760	-84 454
Netto	-68 453	23 954		23 954	-107 295	-131 249

Jätteenkuljetusurakoitsijana on toiminut Urbaser Oy. Sopimuksen ensimmäinen optiokausi alkoi toukokuussa 2023.

Urakkasopimuspalvelukustannukset olivat toimintavuodelta 267 165 (alv 0%) euroa.

Toimintakertomusvuonna Utsjoelta kerättiin poltettavaa jätettä 363 tonnia, joka on edellisvuoden tasossa.

Toimintakertomusvuoden toiminnallisista tavoitteista kotitalouksien jätteiden lajittelu ja kierrätys on aktiivista. Siirtokuormaus- ja hyötyjäteaseman jätteiden vastaanottoon ja valvontaan tulee panostaa entisestään, jotta toiminta pysyy ympäristöluvan mukaisena.

Hyvä elää Utsjoella

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Kiinteistöjen korjaus- ja ylläpito-suunnitelma sekä strateginen päätös kiinteistöjen ylläpidosta	Korjaus-suunnitelman pohjalta priorisoidaan kohteet ja käynnistetään suunnitelman mukaiset toimenpiteet	Investointi-esitykset Korjaus-toimenpiteet	Investointi-esitykset tehty Korjaustoimenpiteet käynnistyneet	Ei ole tehty
Sähköisten palveluiden käyttöönoton tehostaminen rakennus-valvonnassa	Tiedottaminen sähköisten palveluiden käyttöönotosta	Sähköisen palvelun käyttöönotto	Sähköinen palvelu käytössä	Lupapiste.fi käyttö lisääntynyt
Rakennuslupien sähköinen arkisto	Siirtyminen sähköisen arkiston käyttöön	Arkisto sähköisessä muodossa	Toimenpiteet suoritettu Suunnitelma valmis	Ei ole edennyt
	Arkistointi-suunnitelman laadinta	Arkistointi-suunnitelma		Ei ole edennyt
Karigasniemen asemakaavan laatiminen	Investointipäätös asemakaavan laatimisesta	Investointipäätös	Asemakaavan laatiminen on käynnistynyt v. 2020	Kaavakartan ja kaavaselostuksen luonnos laadittu.

	Asemakaavan laatiminen käynnistyy v. 2020	Asemakaavan laatiminen	Asemakaava valmistuu v. 2023	Kaavaehdotus hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2024 aikana.
Maakuntakaava	Edunvalvonta-tehtävä kunnanvaltuuston linjausten pohjalta	Aktiivinen osallistuminen ohjausryhmätyöskentelyyn	Utsjoen kunnan näkökulmat huomioitu Pohjois-Lapin maakuntakaavassa	Etenee
Opasteiden kehittäminen	Saamenkieliset opasteet kielilain mukaisesti Koulun opasteet	Opasteet hankittu	Opasteet paikallaan	Ei ole päästy tavoitetasoon.
Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen	Kyläillat ja kyläkierrokset Yhteydenpito yrittäjien kanssa yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa	Osallistuminen kyläkierroksiin Yrittäjätilaisuuksiin osallistuminen	Kyläkierrokseen osallistuminen (1 krt/v.) Yrittäjätilaisuuksiin osallistuminen (1 krt/v.)	Osallistuttu
Organisaation sisäisten tukipalveluiden tuottaminen	Hallintokuntien kuulemisen kehittäminen – hallintokuntien henkilöstökokouksiin osallistuminen	Osallistuminen henkilöstökokouksiin	Osallistuminen vuosittain henkilöstökokouksiin	Osallistuttu henkilöstöpalaveriin
Utsjoen kunnan tyhjilleen jäävien rakennusten/ rakennusosien kohtalo	Myynti-/ purkupäätökset		Tarpeettomien rakennusten myynti tai purku toteutettu	Kiinteistötyöryhmä on antanut oman ratkaisuehdotuksensa

Kunta on vastuullinen toimija

Painopistealueet	Toimenpiteet	Mittari / arviointikriteeri	Tavoitetaso	Arviointi 31.12.2023
Työntekijöiden henkilöstökoulutus	Lakisääteiset koulutukset ja ammattitaidon päivittäminen - tarkennetaan henkilöstökoulutus-	Koulutuksiin osallistuminen Kunnan yleinen hankintalaki-koulutus	Henkilöstö osallistuu joka toinen vuosi oman alan koulutukseen Osallistutaan koulutukseen	Koulutuksia ei ole järjestetty vuoden 2023 aikana.

	<p>suunnitelman yhteydessä)</p> <p>Talotekniikka Siivousosaaminen Rakennusvalvonta Hankintalaki – koulutus</p> <p>Korttikoulutus</p>	Korttikoulutus	Henkilöstön korttikoulutukset suoritettu	
Työhyvinvointi / johtaminen	<p>Kehityskeskustelujen vakiinnuttaminen</p> <p>Työolosuhteet – työergonomian kartoittaminen ja kalusteiden uusiminen</p>	<p>Kehityskeskustelut</p> <p>Kartoitus ja kalustehankinnat</p>	<p>Kehityskeskustelut käyty koko henkilöstön kanssa</p> <p>Työergonomia-kartoitukset tehty kaikkien henkilöstöryhmien osalta ja kalustehankinnat toteutettu</p>	Kehityskeskustelut käyty

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Sisäiset erät mukana	Alkuperäinen talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	405 270	470 210	64 940
Maksutuotot	66 500	57 895	-8 605
Tuet ja avustukset	2 236 277	2 175 394	-60 883
Muut toimintatuotot	1 468 900	1 488 722	19 822
TOIMINTATUOTOT	4 176 947	4 192 223	15 276
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-5 060 640	-4 935 633	125 007
Palvelujen ostot	-2 449 705	-2 538 849	-89 144
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-955 151	-742 595	212 556
Avustukset	-114 000	-105 532	8 468
Muut toimintakulut	-971 763	-971 623	140
TOIMINTAKULUT	-9 551 259	-9 294 232	257 027
TOIMINTAKATE	-5 374 312	-5 102 010	272 302
Verotulot	2 500 000	2 953 933	453 933
Valtionosuudet	3 716 161	3 860 115	143 954
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	2 000	20 875	18 875
Muut rahoitustuotot	2 500	26 949	24 449
Korkokulut	-100 500	-134 695	-34 195
Muut rahoituskulut	-5 250	-5 594	-344
Rahoitustuotot ja -kulut	-101 250	-92 465	8 785
VUOSIKATE	740 599	1 619 573	878 974
Poistot ja arvonalentumiset	-825 000	-781 878	43 122
Suunnitelman mukaiset poistot	-825 000	-781 878	-43 122
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)		21 826	21 826
TILIKAUDEN TULOS	-84 401	837 695	922 096
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-84 401	859 520	943 922

Verotulojen erittely, toteumavertailu 2023

	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	€	€2	€
Kunnan tulovero	1 625 000	2 060 774	435 774
Osuus yhteisöveron tuotosta	125 000	120 583	-4 417
Kiinteistövero	750 000	772 575	22 575
Verotulot yhteensä	2 500 000	2 953 933	453 933

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kunnallisvero	3 780 455	3 704 942	3 998 760	3 928 649	4 159 629	2 060 774
Kiinteistövero	620 973	645 887	595 045	645 330	659 321	772 575
Yhteisövero	148 637	162 870	154 451	177 672	182 099	120 583

Verotulot yhteensä	4 550 065	4 513 699	4 748 256	4 751 650	5 001 049	2 953 932
Verotulos/asukas	3 693	3 724	3 892	4 041	4 235	2 587

Kunnan veroprosentti vuonna 2022 oli 21,00 %.

Valtionosuuksien erittely, toteumavertailu 2

	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	€	€	€
Peruspalvelujen valtionosuus	3 306 657	3 483 897	132 240
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	409 504	421 218	11 714
Valtionosuudet yhteensä	3 716 161	3 860 115	143 954

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Valtionosuudet	6 896 465	7 268 584	7 715 378	7 453 970	8 404 548	3 860 115
Kehitys %	0,6 %	5,4 %	6,1 %	-3,4 %	12,75 %	-54,07 %
Valtionosuus/asukas	5 598	5 982	6 324	6 338	7 116	3 380

Talousarvion rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelma	Talousarvio 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	-860 315	1 619 573	878 974
Tulorahoituksen korjauserät		-5 542	-5 542
Toiminnan rahavirta			
Investointien rahavirta			
Investointimenot	294 685	-205 014	106 321
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-91 000	17 514	-73 486
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		5 542	5 542
Investointien rahavirta			
Toiminta ja investoinnit, netto	-656 630	1 432 072	911 809
Rahoituksen rahavirta			
Antolainojen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset		1 337	-1 337
Antolainauksen muutokset			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-250 000	250 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	907 468	-983 502	-983 502
Lyhytaikaisten lainojen muutos		250 000	1 157 468
Lainakannan muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	657 468	455 892	455 892
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos			

Saamisten muutos			
Korottomien velkojen muutos			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Rahoituksen rahavirta	657 468	-26 274	631 194
Rahavarojen muutos	838		
Rahavarat 31.12		2 174 260	
Rahavarat 1.1.		768 461	
KASSAVAROJEN MUUTOS		1 405 799	

Investointiosan toteutuminen

Toimielin / hanke	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Talousarvio ja sen muutokset	Toteutuma 2023
Kunnanhallitus				
Palvelinten päivitys				
Menot	5 000,00		5 000,00	4 753,23
Sivistystoimi				
Omatoimikirjasto				
Menot	20 000,00		20 000,00	12 628,23
Tulot	14 000,00		14 000,00	11 500,00
Tekninen toimi				
Kirkonkylän kyläalueen asemakaavoitus				
Menot	100 000,00	79 332,73	16 650,00	8 178,69
Nuorg.monitoimitalon suunn, rakentaminen				
Menot	1 630 000,00	1 380 786,00		89 960,75
Karigasniemen asemakaava				
Menot	100 000,00	38 162,09	60 000,00	11 076,92
Nuorgamin Isonkivenvaaran paikoitusalue				
Menot	72 578,80	893,80	71 685,00	20 871,10
Tulot	45 000,00		45 000,00	0,00
Utsjoen kirkonkylän ulkokuntosali				
Menot	30 000,00		30 000,00	30 144,09
Tulot	27 500,00		-27 500,00	6 363,31
Paloasematallien saneeraus				
Menot	30 000		30 000	27 750,71
Kirkonkylän kuntosalon polttimoiden uusiminen				

Menot	10 000,00		10 000,00	0,00
Kuntokorjaukset (PTS 10 v)				
Menot	50 000,00		50 000,00	0,00
Utsjokisuun koulun, Ailigastalojen ja vuokratalon maalämpö				
Menot	18 000,00		18 000,00	0,00
Tulot	4 500,00		4 500,00	
Menot	2 065 578,80	1 499 138,62	311 335,00	205 363,72
Tulot	91 000,00		91 000	17 863,31
Netto	1 974 578,80	1 499 138,62	220 335	187 500,41

Tilinpäätöslaskelmat

Kunnan tuloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	3 388 687	4 002 598
Myyntituotot	431 473	560 351
Maksutuotot	57 895	580 102
Tuet ja avustukset	2 175 394	2 521 416
Muut toimintatuotot	723 924	340 729
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-8 490 696	-16 477 845
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 024 690	-6 871 215
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-786 611	-1 382 292
Muut henkilösivukulut	-124 332	-242 924
Palvelujen ostot	-2 500 112	-6 198 835
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-742 595	-1 288 484
Avustukset	-105 532	-315 250
Muut toimintakulut	-206 825	-178 844
Toimintakate	-5 102 010	-12 475 246
Verotulot	2 953 933	5 001 049
Valtionosuudet	3 860 115	8 404 548
Rahoitustuotot ja -kulut		-65 382
Korkotuotot	20 875	9 820
Muut rahoitustuotot	26 949	163 009
Korkokulut	-134 695	-89 752
Muut rahoituskulut	-5 594	-17 695
Vuosikate	-92 465	995 732
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-781 878	-681 777
Pys. vastaavien arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	837 695	313 955
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys(+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	859 520	313 955

Kunnan rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 619 573	995 732
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-5 542	-53 212
Toiminnan rahavirta	1 614 031	942 520
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-205 014	-1 074 042
Rahoitusosuudet investointimenoihin	17 514	282 264
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 542	57 760
Investointien rahavirta	-181 959	-734 018
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 432 072	208 502
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	1 337	53 220
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	250 000	1 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-983 502	-1 007 846
Lyhytaikaisten lainojen muutos	250 000	2 233
Lainakannan muutokset	-483 502	-5 613
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		172
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	1 562 616	-770 575
Korottomien velkojen muutos	-1 106 724	105 906
Muut maksuvalmiuden muutokset	455 892	-664 841
Rahoituksen rahavirta	-26 274	-617 234
Rahavarojen muutos	1 405 799	-408 731
Rahavarat 31.12	2 174 260	768 461
Rahavarat 1.1.	1 405 799	1 177 193
	768 461	-408 732

Kunnan tase

	2023	2022
Pysyvät vastaavat	17 707 974	18 777 744
Aineettomat hyödykkeet	171 226	421 857
Aineettomat oikeudet	33 660	262 391
Ennakkomaksut	68 704	44 695
Muut pitkävaikutteiset menot	68 863	114 771
Aineelliset hyödykkeet	14 942 10	15 534 245
Maa- ja vesialueet	510 404	510 404
Rakennukset	12 199 003	12 722 162
Kiinteät rakenteet ja laitteet	452 542	504 179
Koneet ja kalusto	25 790	133 333
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 754 362	1 664 167
Sijoitukset	2 594 648	2 821 642
Osakkeet ja osuudet	1 265 961	1 491 618
Muut lainasaamiset	1 328 687	1 330 024
Toimeksiantojen varat	391	391
Muut toimeksiantojen varat	391	391
Vaihtuvat vastaavat	3 038 289	3 055 689
Vaihto-omaisuus	5 092	5 092
Murskevarasto	5 092	5 092
Lyhytaikaiset saamiset	858 937	2 282 135
Myyntisaamiset	241 904	393 282
Lainasaamiset		
Muut saamiset	381 529	977 928
Siirtosaamiset	235 504	910 925
Rahat ja pankkisaamiset	2 174 260	768 461
VASTAAVAA	20 746 654	21 833 824
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	8 310 013	7 434 241
Peruspääoma	2 399 880	2 383 628
Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	106 131	106 131
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	4 944 483	4 630 527
Tilikauden yli-/alijäämä	859 520	313 955
Poistoero	32 738	54 564

Poistoero	32 738	54 564
Muut pakolliset varaukset	6 728	6 728
Muut toimeksiantojen pääomat	541	541
Vieras pääoma	12 396 634	14 337 750
Pitkäaikainen	9 306 910	10 331 046
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 305 510	10 329 646
Liittymismaksut ja muut velat	1 400	1 400
Lyhytaikainen	3 089 724	4 006 704
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 530 546	989 912
Saadut ennakot	380 280	304 348
Ostovelat	542 834	756 444
Muut velat	131 550	213 212
Siirtovelat	504 514	1 742 788
VASTATTAVAA	20 746 654	21 833 824

Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	4 022 222,84	7 428 225
Toimintakulut	-8 886 260,10	-19 607 554
Toimintakate	-4 864 037,27	-12 179 328
Verotulot	2 921 527,92	4 969 745
Valtionosuudet	3 860 115,00	8 404 548
Rahoitustuotot ja -kulut	-101 748	-118 862
Korkotuotot	37 071,75	3 354
Muut rahoitustuotot	26 955,02	9 980
Korkokulut	-158 464,43	-109 868
Muut rahoituskulut	-7 309,89	-22 329
Vuosikate	1 818 858	1 076 102
Poistot ja arvonalentumiset	-862 916	-861 923
Suunnitelman mukaiset poistot	-862 916	-861 923
Pys. vastaavien arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	952 955	214 179
Tilinpäätössiirrot	10	442
Tilikauden verot		-49
Laskennalliset verot		
Vähemmistöosuudet	282	2 826
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	953 247	217 398

Rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 815 858	1 076 102
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		-49
Tulorahoituksen korjauserät	-5 542	-92 779
Toiminnan rahavirta	1 810 316	983 274
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-307 701	-1 806 829
Rahoitusosuudet investointimenoihin	17 514	314 839
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 542	94 362
Investointien rahavirta	-284 645	-1 397 627
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 525 671	-414 353
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		

Antolainasaamisten vähennykset	27 279	27 279
Antolainauksen muutokset	27 279	27 279
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	309 000	1 677 935
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 076 840	-1 224 460
Lyhytaikaisten lainojen muutos	249 435	11 627
Lainakannan muutokset	-518 404	465 103
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	503	-473
Vaihto-omaisuuden muutos		-3 853
Saamisten muutos	1 552 775	-616 429
Korottomien velkojen muutos	-1 098 354	34 803
Muut maksuvalmiuden muutokset	454 925	-585 951
Rahoituksen rahavirta	-36 201	-93 571
Rahavarojen muutos	1 489 470	-507 924
Rahavarat 31.12	2 347 722	1 089 483
Rahavarat 1.1.	858 252	1 597 407
	1 489 470	-507 924

Konsernitase

VASTAAVAA	2023	20212
PYSYVÄT VASTAAVAT	18 104 778	21 030 870
Aineettomat hyödykkeet	171 226	456 485
Aineettomat oikeudet	33 660	294 862
Muut pitkävaikutteiset menot	68 863	115 402
Ennakkomaksut ja keskener.	68 704	46 221
Aineelliset hyödykkeet	16 799 977	19 403 385
Maa- ja vesialueet	597 928	604 653
Rakennukset	13 758 885	14 815 068
Kiinteät rakenteet ja laitteet	430 777	504 525
Koneet ja kalusto	45 632	218 012
Muut aineelliset hyödykkeet	180 085	185 724
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 786 671	3 075 402
Sijoitukset	1 133 574	1 171 000
Osakkuusyhteisöosakkuudet ja -osuudet	317 132	317 132
Muut osakkeet ja osuudet	789 163	797 250
Muut lainasaamiset	27 278	54 557
Muut saamiset		2 060

TOIMEKSIANTOJEN VARAT	168 336	105 776
Valtion toimeksiannot	167 945	64 723
Muut toimeksiantojen varat	391	41 052
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 178 930	3 529 915
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	5 092	29 318
Lyhytaikaiset saamiset	826 116	2 410 986
Myyntisaamiset	186 767	575 180
Lainasaamiset		
Muut saamiset	389 827	1 048 794
Siirtosaamiset	249 522	787 009
Rahoitusarvopaperit		556
Osakkeet ja osuudet		271
Muut arvopaperit		285
Rahat ja pankkisaamiset	2 347 722	1 088 927
VASTAAVAA	21 452 044	24 666 560
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	7 518 460	6 617 459
Peruspääoma	2 399 880	2 383 628
Muut omat rahastot	884 316	885 646
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 281 017	3 130 787
Tilikauden yli-/alijäämä	953 247	217 398
VÄHEMMISTÖOSUUDET		
Vähemmistöosuudet	92 312	94 028
PAKOLLISET VARAUKSET	6 728	52 471
Eläkevaraus		477
Muut pakolliset varaukset	6 728	51 994
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	168 993	112 262
Valtion toimeksiannot	94 528	64 723
Lahjoitusrahastojen pääomat		2
Muut toimeksiantojen pääomat	74 464	47 536
VIERAS PÄÄOMA	13 665 551	17 790 340
Pitkäaikainen	10 224 762	12 897 229
Korollinen vieras pääoma	10 223 362	12 895 829
Koroton vieras pääoma	1 400	1 400

Laskennalliset verovelat		
Lyhytaikainen	3 440 789	4 893 111
Korollinen vieras pääoma	1 727 334	1 190 647
Koroton vieras pääoma		
Saadut ennakot	390 357	314 906
Ostovelat	582 525	971 821
Muut velat	213 481	304 828
Siirtovelat	527 093	2 110 910
VASTATTAVAA	21 452 044	24 666 660

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Utsjoen kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti pois lukien verotulot, jotka on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu vahvistetun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaisten suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetietojen yhteydessä.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteena on käytetty keskihintamenetelmää arvostaen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan / hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Pakolliset varaukset

Kunnan taseeseen on merkitty pakollisena varauksena maanottoalueisiin liittyvä maisemointivaraus.

Erilliskorvaukset ja lomapalkkavelka

Erilliskorvaukset on jaksotettu henkilötasolla ansaintajaksoittain. Lomapalkat ja -rahat on kohdistettu tilikaudelle, jonka perusteella loma-aika on kertynyt. Tuloslaskelmaan kirjattu lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilöittäin.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Ohjeet

Utsjoen konserniin kuuluville yhteisöille ja kuntayhtymille on lähetetty tietojen keräämiseksi kirje ja tiedonkeruulomake, johon on ohjeistettu täyttämään konserniin yhdistettävät liitetiedot ja erillistilinpäätökset.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernituloslaskelmaan, konsernitaseeseen ja konsernin rahoituslaskelmaan on yhdistetty kaikki kuntakonsernirakenteeseen kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisö on jätetty yhdistelemättä, koska niiden yhdisteleminen on tarpeetonta oikean ja

riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta eikä tilinpäätöstietoja ole ollut mahdollista saada tilinpäätöksen laatimiselle säädetyssä määräajassa.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Tytäryhteisöt on yhdistetty kunnan konsernitilinpäätöksen laadintaa koskevien ohjeiden mukaisesti. Kuntayhtymät on yhdistetty kuntayhtymänsuuden mukaisella määrällä. Sisäisen omistuksen eliminointi on suoritettu oikaistun tuloksen perusteella.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa oikaistun tuloksen perusteella. Negatiivista vähemmistöosuutta ei ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen tilinpäätökset on muutettu vastaamaan kunnassa noudatettavia tilinpäätösperiaatteita olennaisuus huomioiden niiden yhteisöjen osalta, jotka eivät ole esittäneet lainkaan poistoja omassa tuloslaskelmassaan. Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvot on oikaistu vastaamaan suunnitelman mukaan laskettuja arvoja. Poistovaje on oikaistu tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen lisäykseksi ja edellisten tilikausien kertynyt poistovajaus edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Poistoero sekä vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on käsitelty KILA:n yleisohjeen (v. 2016) mukaisesti. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on rinnastettu ylijäämäeriin siltä osin kuin niihin ei sisälly vastaisia verovaikutuksia. Kunnan ja kuntayhtymien osalta poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä oman pääoman ryhmään jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja niiden muutos tilikauden tuloslaskelmaan. Tytäryhteisöillä ei ole poistoeroja ja vapaaehtoisia varauksia.

Laskentaperiaatteiden yhdenmukaistaminen

Konserniyhteisöjen kirjaamat arvonkorotukset ja -alennukset on peruutettu konsernitilinpäätöksessä.

**TULOSLASKELMAA KOSKEVAT
LIITETIEDOT**

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Toimintatuotot tehtävälueittain (liitetieto 6)				
Yleishallinto	537 934	632 626	561 934	703 643
Sosiaali- ja terveystoimet	0,00	3 622 757	0,00	1 014 130
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 852 480	1 660 185	1 852 480	1 660 185
Yhdyskuntapalvelut	1 574 590	1 316 309	974 273	624 640
Muut palvelut	57 219	196 349	0,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	4 022 223	7 428 225	3 388 687	4 002 598

VEROTULOT

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Verotulojen erittely (liitetieto 7)				
Kunnan tulovero	2 060 774	4 159 629	2 060 774	4 159 629
Osuus yhteisöveron tuotosta	120 583	182 099	120 583	182 099
Kiinteistövero	740 170	628 017	772 575	659 321
Verotulot yhteensä	2 921 527	4 969 745	2 953 932	5 001 049

VALTIONOSUUDET

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Valtionosuuksien erittely (liitetieto 8)				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	3 438 897	7 953 213	3 438 897	7 953 213
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	265 000	0,00	265 000
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	421 218	451 335	421 218	451 335
Valtionosuudet yhteensä	3 860 115	8 404 548	3 860 115	8 404 548

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	Kunta	
	2023	2022
Palvelujen ostojen erittely (liitetieto 9)		
Asiakaspalvelujen ostot	20 694	2 885 403
Muiden palvelujen ostot	2 479 418	3 313 432
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	2 500 112	6 198 835

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista (liitetieto 11)

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. (Kvalt. 15.12.2009 § 105), Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistomenetelmät ovat seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto	Menojäännöspoisto
Kehittämismenot	3 vuotta	
Aineettomat oikeudet ja liikearvo	5 vuotta	
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	
Muut	3 vuotta	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 vuotta	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	
Talousrakennukset	20 vuotta	
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta	
Asuinrakennukset	30 vuotta	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10-30 vuotta	
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot		20 %
Sillat, laiturit ja uimalat		20 %
Muut maa- ja vesirakenteet		20 %
Vedenjakeluverkosto		10 %
Viemäriverkko		10 %
Kaukolämpöverkko		10 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet		20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset		20 %
Maakaasuverkko		15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot		15 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet		15 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		15 %
Liikenteen ohjauslaitteet		20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet		20 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	15 vuotta	
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	10 vuotta	
Muut kuljetusvälineet	5 vuotta	
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	
Muut raskaat koneet	10 vuotta	
Muut kevyet koneet	5 vuotta	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta	

Atk-laitteet	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa

PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

Pakollisten varausten muutokset (liitetieto 12)	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset 1.1.	6 728	6 728	6 728	6 728
Muut pakolliset varaukset 31.12.	6 728	6 728	6 728	6 728
Eläkevastuu .	477	111	0	0
HVA muutos	-477			
Eläkevastuu 1.1.				
Lisäykset tilikaudella	0,00	506	0	0
Vähennykset tilikaudella	0,00	-140	0	0
Eläkevastuu 31.12.	0,00	477	0	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu	45 266	64 384		
HVA muutos	-45 266			
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.		64 384		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		-19 118		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12		45 266		

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA-TAPPIOT

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot (liitetieto 13)	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	5 542	53 212	5 542	53 212
Rakennusten luovutusvoitot		20 955		
Luovutusvoitot yhteensä	5 542	74 167	5 542	53 212
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot				
Osakkeiden luovutustappiot		140		
Luovutustappiot yhteensä		140		

OSINKOTUOTOT JA PERUSPÄÄOMAN KOROT

	Kunta	
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely (liitetieto 15)	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä		
Yhteensä		

ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

	Kunta	
Erittely poistoeron muutoksista (liitetieto 16)	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	32 738,26	
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		
Yhteensä		

ARVONKOROTUKSET

	Konserni		Kunta	
Arvonkorotukset (liitetieto 18)	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.			106 131	106 131
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.			106 131	106 131
Arvonkorotukset yhteensä	0	0	106 131	106 131

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

PYSYVÄT VASTAAVAT

	Konserni				
Aineettomat hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-maksut ja kesken-eräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno	32 470	262 392	115 402	46 221	456 485
HVA muutos	-32 470	-159 683	-631	-1 526	-194 310
Poistamaton hankintameno 1.1.		102 709	114 771	44 695	262 175
Lisäykset tilikauden aikana				24 009	24 009
Tilikauden poisto		-69 049	-45 908		-114 957

Poistamaton hankintameno 31.12.		33 659	68 863	68 704	171 226
Kirjanpitoarvo 31.12.		33 659	68 863	68 704	171 226

Aineettomat hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Tietokone-ohjelmistot	Kunta		
		Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno	262 391	114 771	44 695	421 857
HVA muutos	-159 683			-159 683
Poistamaton hankintameno 1.1.	102 709	114 771	44 695	262 175
Lisäykset tilikauden aikana			24 009	24 009
Tilikauden poisto	-69 049	-45 908		-114 957
Poistamaton hankintameno 31.12.	33 659	68 863	68 704	171 226
Kirjanpitoarvo 31.12.	33 659	68 863	68 704	171 226

Aineelliset hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Konserni						Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno	604 653	14 815 068	504 525	218 012	185 724	3 075 402	19 403 385
HVA muutos	-6 725	-556 769	-346	-146 939	-3 816	-1 407 033	-2 121 628
Poistamaton hankintameno 1.1	597 928	14 258 299	504 179	71 073	181 908	1 668 369	17 281 756
Lisäykset tilikauden aikana		124 098	29 794			129 801	283 693
Rahoitusosuudet tilikaudella			-6 014			-11 500	-17 514
Tilikauden poisto		-623 512	-97 183	-25 441	-1 823		-747 959
Poistamaton hankintameno 31.12.	597 928	13 758 885	430 776	45 632	180 085	1 786 671	16 799 977
Kirjanpitoarvo	597 928	13 758 885	430 776	45 632	180 085	1 786 671	16 799 977

Aineelliset hyödykkeet (liitetieto 19 A)	Kunta					
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno	404 273	12 722 162	504 179	133 333	1 664 167	15 428 114
HVA muutos				-88 716		-88 716
Poistamaton hankintameno 1.1.	404 273	12 722 162	504 179	44 617	1 664 167	15 339 398
Lisäykset tilikauden aikana		27 751	29 794		123 460	181 005

Rahoitusosuudet tilikaudella			-6 014		-11 500	-17 514
Tilikauden poisto		-550 910	-97 183	-18 827		666 920
Poistamaton hankintameno 31.12.	404 273	12 199 002	430 777	25 790	1 776 127	14 835 969
Arvonkorotukset	106 131					106 131
Kirjanpitoarvo 31.12.	510 404	12 199 002	430 777	25 790	1 776 127	14 942 100

Maa- ja vesialueet erittely (liitetieto 19 B)	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	125 504	127 049	66 608	66 608,22
Muut maa- ja vesialueet	472 424	477 604	337 665	337 664,93
Arvonkorotukset		0,00	106 131	106 130,75
Maa- ja vesialueet yhteensä	597 928	604 653	510 404	510 403,90

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Konserni		
	Osakkeet omistusyhteisyyhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno	317 132	797 250	1 114 383
HVA muutos		-8 087	-8 087
Hankintameno 1.1.	317 132	789 163	1 106 295
Hankintameno 31.12.	317 132	789 163	1 106 295
Kirjanpitoarvo 31.12.	317 132	789 163	1 106 295

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Kunta				
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteisyyhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno	148 634	317 132	239 824	786 028	1 491 618
HVA muutos			-225 657		-225 657
Hankintameno 1.1.	148 634	317 132	14 167	786 028	1 265 961
Hankintameno 31.12.	148 634	317 132	14 167	786 028	1 265 961
Kirjanpitoarvo 31.12.	148 634	317 132	14 167	786 028	1 265 961

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Konserni	
	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		
Hankintameno	56 617	56 617
HVA muutos	-2 060	-2 060
Hankintameno 1.1.	54 557	54 557
Vähennykset	-27 279	-27 279
Hankintameno 31.12.	27 278	27 278
Kirjanpitoarvo 31.12.	27 278	27 278

Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)	Kunta		
	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
Hankintameno	1 275 467	54 557	1 330 024
HVA muutos			
Hankintameno 1.1.	1 275 467	54 557	1 330 024
Vähennykset	25 942	-27 279	-1 337
Hankintameno 31.12.	1 301 409	27 278	1 328 687
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 301 409	27 278	1 328 687

Omistukset muissa yhteisöissä (liitetieto 20-22)	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Ringinvatro	0587482-3	100,00 %	100 %	551 019	2 520 058	82 995
Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo	0615286-5	90,80 %	90,80 %	911 080	102 462	-2 779
Kuntayhtymät						
Lapin liitto	0937073-7	0,73 %	0,73 %	14 650	8 142	1 445
Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä	1510651-0	8,00 %	8,00 %	3 071	448	-598
Osakkuusyhteisö (yhdistelemätön)						
Kiinteistö Oy Gálgogárdin, Utsjoki	2225545-0	23,59 %	23,59 %			

SAAMISTEN ERITTELY

	Kunta
--	-------

Saamisten erittely (liitetieto 23)	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		71 165		79 869
Yhteensä		71 165		79 869
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				75
Yhteensä				75
Saamiset yhteensä		71 165		79 944

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (liitetieto 24)	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Jaksotetut henkilöstökulut	982			
Kelan korvaus työterveyshuollosta	19 292	29 175	19 292	24 500
Valtion tuet ja avustukset		15 597		10 991
Projektisaamiset	1 998	18 596		
Korkojaksotukset	3 973		3 973	
Muut siirtosaamiset	223 277	723 771	212 239	875 434
Yhteensä	249 522	787 139		910 925

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Oman pääoman erittely (liitetieto 25)				
Peruspääoma .	2 383 628	2 383 628	2 383 628	2 383 628
HVA muutos	16 252		16 252	
Peruspääoma 1.1	2 399 880		2 399 880	
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	2 399 880	2 383 628	2 399 880	2 383 628
Arvonkorotusrahasto .			106 131	106 131
HVA muutos				
Arvonkorotusrahasto 1.1.			106 131	106 131
Lisäykset				

Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.		0	106 131	106 131
Rakennusrahasto	884 203	884 203		
HVA muutos				
Rakennusrahasto 1.1.	884 203	884 203		
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Siirrot erien välillä				
Rakennusrahasto 31.12.	884 203	884 203		
Muut omat rahastot	1 442	1 884		
HVA muutos	-1 319			
Muu oma rahasto 1.1.	123	1 884		
Siirrot rahastoon		669		
Siirrot rahastosta	-10	-1 111		
Siirrot erien välillä				
Muu oma rahasto 31.12.	113	1 442	0	0
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	884 316	885 646		0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 348 186	3 130 787	4 944 483	4 630 527
HVA muutos	-67 169			
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	3 281 017	3 130 787	4 944 483	
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset				
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	3 281 017	3 130 787	4 944 483	4 630 527
Tilikauden yli-/alijäämä	953 247	217 398	859 520	313 955
Oma pääoma yhteensä	7 518 460	6 617 459	8 310 013	7 434 241

	Kunta	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	2023	2022
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	4 944 483	4 630 527
Tilikauden yli-/alijäämä	859 520	313 955
Kertynyt poistoero 31.12.	32 738	54 564
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	5 836 741	4 999 046

ERITTELY POISTOEROISTA

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purun vaikutus konsernin lukuihin (liitetieto 26)	Konserni	
	2023	2022
Laskennallisten verovelkojen muutos		
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)		-2 485
Varausten lisäys (-)		

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	54 564	81 681
Poistoero	-54 564	-75 801
Vapaaehtoiset varaukset		-3 395

VIERAS PÄÄOMA

PITKÄAIKAISET VELAT

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (liitetieto 27)				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 215 048	8 501 219	6 916 935	6 772 191
Pitkäaikaiset velat yhteensä	7 215 048	8 501 219	6 916 935	6 772 191

PAKOLLISET VARAUKSET

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset (liitetieto 29)				
Eläkevaraus				
Potilasvahinkovakuutusmaksut		45 266		
Muut pakolliset varaukset	6 728	6 728	6 728	6 728
Muut pakolliset varaukset yhteensä	6 728	51 994	6 728	6 728

VIERAAN PÄÄOMAN ERITTELY

	Kunta			
	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Vieras pääoma (liitetieto 30)				
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat				97 342
Siirtovelat				146 041
Yhteensä	0		0	243 383

SHEKKITILILIMIITTI

	Kunta	
	2023	2022
Sekkitililimiitti (liitetieto 31)		
Luotollisten sekkitilien limiitit 31.12.	200 000	225 228
- siitä käyttämättä oleva määrä	200 000 1 400	225 228

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muiden velkojen erittely (liitetieto 32)				
Muut velat				
Muut velat	1 400	1 400	1 400	1 400
Muut velat yhteensä	1 400	1 400	1 400	1 400

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät 33

	Konserni		Kaupunki / Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Jaksotetut henkilöstökulut	4 375	79 866		32 344
Lomapalkkajaksotukset	405 448	1 002 677	396 348	784 948
Korkojaksotukset	40 837	7 371	38 084	3 068
Vuokratakuut	1 700		1 700	
Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset		144 677		146 041
Muut siirtovelat	74 734	876 319	68 382	776 388
Yhteensä	527 093	2 110 910	504 514	1 742 788

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet (liitetieto 34)	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 008 271	1 149 542		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 348 329	3 348 329		
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>3 348 329</i>	<i>3 348 329</i>		

VAKUUDET JA TAKAUKSET

Vakuudet ja takaukset (liitetiedot 35-37)	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Suomen Ympäristökeskus, jätteen siirto	6 328	6 379	6 328	6 379
Muut		2 106		
Yhteensä	6 328	8 485	6 328	6 379

VUOKRAVASTUUT

Vuokravastuut (liitetieto 38)	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	8	233 067		

Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	19 107	81 746	18 688	38 028
Maa-alueiden vuokravastuut	697	651	697	651
Vuokravastuut yhteensä	19 812	315 463	19 385	38 678
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	8 916	64 921	8 751	13 872

VASTUUSITOUMUKSET

Vastuusitoumukset (liitetiedot 39-40)	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Järjestelyjen tarkoitus				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			1 080 000	1 080 933
Jäljellä oleva pääoma			563 788	620 365

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kunta	
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	9 789 079	8 903 047
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	7 792	5 148

MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (liitetieto 41)	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Järjestelyjen tarkoitus				
Muut sopimusvastuut	2 282			
Arvonlisäveron palautusvastuu		435 157		

YMPÄRISTÖASIAT

Ympäristötuotot ja -kulut	Kunta	
	2023	2022
Ympäristötuotot		253 048
Ympäristökulut		343 501
Ympäristökulut (-tuotot), netto		-90 453

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Kunta	
Henkilöstön lukumäärä 31.12. (liitetieto 42)	2023	2022
Yleishallinto	4	4
Elinvoima	12	13
Sosiaali- ja terveystoimi		70
Opetus- ja kulttuuritoimi	70	96
Tekninen	9	13
Yhteensä	95	196

PALKAT JA PALKKIOT

	Kunta	
Henkilöstökulut (liitetieto 43)	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	4 935 633	8 496 431
Henkilöstökulut yhteensä	4 935 633	8 496 431

LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	Kunta	
Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut (liitetieto 44)	2023	2022
Keskusta	636,25	565,50
Kokoomus	246,50	181,50
Kristilliset	692,75	318,50
Utsjoen Sosiaalidemokraatit ry	751,60	594,20
Utsjoen vasemmistoyhdistys ry	546,88	524,24
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 873,98	2 183,94

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	Kunta	
Tilintarkastajan palkkiot (liitetieto 45)	2023	2022
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastus	9 465	10 807
Tilintarkastajan muut toimeksiannot	1 300	4 214
Palkkiot yhteensä	10 764	15 020

Luettelot ja selvitykset Kirjanpito kirjat 31.12.2023

- Sarastia S365 ohjelmistolla hoidettu kirjanpito, ostoreskontra, myyntireskontra, yleislaskutus sekä Personec F ohjelmistolla hoidettu palkanlaskenta
 - tuloslaskelma
 - tase
 - talousarviovertailu
 - tase-erittely
 - liitetiedot
 - toimintakertomus

Tilikautena 1.1. - 31.12.2023 käytetyt tositelajit

Tlaji	Nimi
1	Pankkitositteet
3	Palkkatositteet
6	Matkalaskutapahtumat
10	Muistiotositteet
16	Poistot
20	Ostoreskontramaksut
23	Ostolaskut WF
30	Myyntireskontrasuoritukset
31	Myyntilaskut yleishallinto
32	Myyntilaskut sivistystoimi Y
35	Myyntilaskut elinkeinotoimi
36	Myyntilaskut tekninen toimi
38	Myyntilaskut jätehuolto
43	Päivähoitolaskut
46	Myyntilaskut sivistystoimi J
47	Myyntilaskut tontinvuokrat Y
51	Luottotappiot
77	KuntaNet -laskut
90	Excel muistio
91	Laskennalliset KP
92	Laskennalliset SL
96	Kirjanpidon tulos
97	Kirjanpidon tulos (lask.)
98	Sisäisen laskennan tulos
99	Sisäisen laskennan tulos (lask)

Tositteet säilytetään tositelajeittain eriteltynä.

Allekirjoitukset ja merkinnät

KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Utsjoella __ päivänä _____ kuuta 2024

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Utsjoella __ päivänä _____ kuuta 2024

BDO Audiator Oy

Tiina Mikkonen-Brännkärr, JHTT